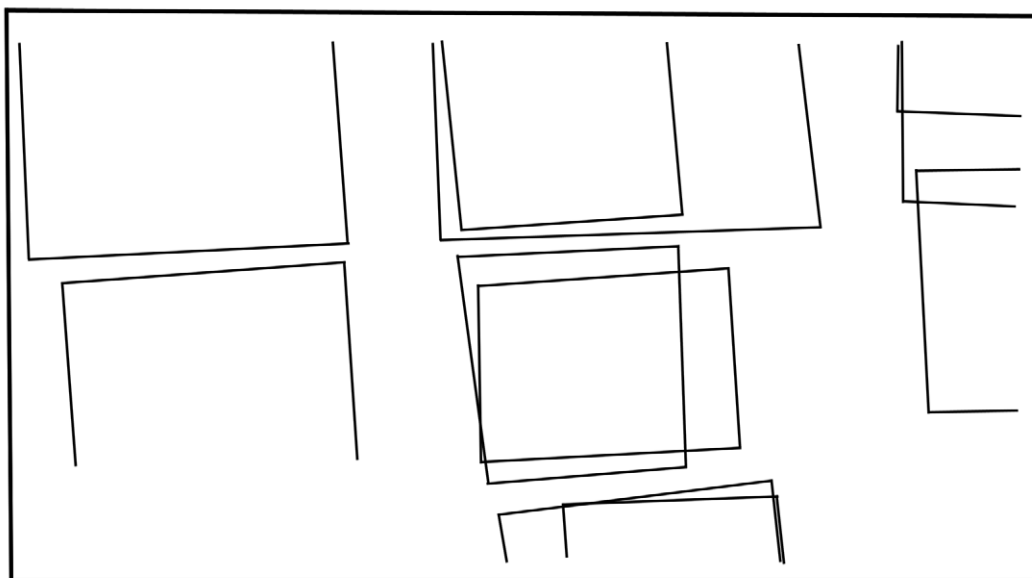

Fas 9, ca 1055–1075

Under fasen har alla tomternas zoner legat bebyggda, zon 1 i tomt III som legat obebyggd i föregående fas bebyggs åter. Däremot ligger zon 5 på tomt III obebyggd i fasen. Byggnadsmönstret med hus på väl markerade syllsensramar har levt kvar sedan föregående fas, liksom de utvidgade träbrolagda gårdstunen i tomt II och III som ska-

pat en stor öppen yta kring passage 3. Fas 9 var dock den sista fasen då de fanns kvar. Förekomsten av slagg och ässjefodring minskade sedan föregående fas, och så gjorde även läderspillet. Däremot ser vi en fortsatt ökning av volymerna av hornspill, en ökning som som påbörjats redan i föregående fas.

Figur 109. Husen i fas 9a lagda över varandra.

Fas 9a

I fas 9a byggdes hus B:T i zon 1 på tomt I. Byggnaden var ett hus på kraftig syllstensram, eller med stenlagda terrasskanter mot tomtens tvärpassage och passage 2, uppbyggd av mycket stora stenar. Huset var ett flerfunktionsshus där hantverk utövats. I zon 2 har eventuellt funnits en kavelbro, en ensam plank i utomhuslagren kan antyda detta. I zon 3 uppfördes hus B:U, ett relativt anonymt hus som saknade påvisbar härd men som haft mullbänkar längs väggarna, troligtvis ett bostadshus. Bostadshusen på denna plats kommer också att ha mullbänkar i några faser

framgent, fas 9a var den första fasen då sådana kunnat påvisas.

I tomt II, zon 1, uppfördes en stor men något svårångad byggnad, hus D:G, med syll- eller terrassten i sydväst och nordost. Inga väggrester berättade om byggnadsskicket, men i destruktionsfasen fanns rester av ett bränt torvtak. Huset har varit ett flerfunktionshus – vid sidan av hantverk fanns även djurhållning antydd. På andra sidan av en metersmal tvärpassage låg hus C:Z, i tomtens zon 3. Huset har saknat härd och kan antas ha varit en förråds- eller ekonomibyggnad. I huset har

Fas 9a

Figur 110. Grupper och konstruktioner tillhörande fas 9a.

vävning utförts, något vi känner igen från kvarteret Trädgårdsmästaren där vävning påvisats i ett par fall ha pågått i uppvärmda ekonomibyggnader (jfr hus 225a, Wikström (red) 2011:58). Innanför detta hus låg hus C:X, ett endast till delar undersökt bostadshus med golvhärd.

Tomt III bebyggdes med hus C:B i zon 1, en plats inom tomten som legat obebyggd sedan fas 7, ett anonymt hus både till byggnadsskick och funktion. Innanför detta låg hus C:F, ett bostadshus med golvhärd och kanske med torvtak.

Härden antyder primärt en bostadsfunktion men även hantverk har bedrivits i huset.

Passage 1 har varit belagd med kavelbro att döma av bevarat trä nära den sydvästra väggen till hus B:U. Passage 2 har fortsatt saknat brobeläggning medan passage 3 liksom tidigare haft sådan. Även den utvidgade gårdsytan i tomt II mot passage 3 har, liksom i flera fasen dessförinnan, varit belagd med träbeläggning. Inga spår fanns efter brobeläggningar i tvärpassagerna.

Tomt I

Hus B:T

Tomt I:1

Konstruktionstyp: hus på syllstensram

Funktion: flerfunktionshus/hantverkshus

Storlek: >4,2x6,2

Huset var byggt på en i sydost och nordost mycket kraftig syllstensram eller terrasskant av upp till

0,8 meter stora stenar. Det påträffades inga övriga spår efter väggkonstruktionen. Golvet bestod av grå lera med inslag av kulturpåverkad jord. Från avsatta lager tillvaratogs en del föremål som kommer från metallhantverk, såsom deglar, lödförpackningar, smältkolor, delar av ässjefodring, slagg och verktyg av järn, liksom metallklipp och tråd av kopparlegering, bly och silver. Verktygen utgjordes av punsar likväl som synålar. Det tillvaratogs även föremål av hushållskaraktär som keramik av typ A.

Huset har brunnit. I husets västra del påträffades ett lager med aska och träkol och i den östra delen fanns ett orangefärgat brandlager som berättade att byggnaden haft torvtak. Huset låg delvis utanför undersökningsområdet.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1862	Kollager	Ett svart lager med kol, aska och brända benbitar.
1865	Kollager	Ett svart lager med aska, träkol och järnbitar. Distinkta kontaktytor.
1886	Raseringslager	Ett antal stenar, 0,1–0,3 meter stora, utan struktur.
1887	Raseringslager	Ett antal stenar utan struktur.
1890	Syllsten	En rad med stora stenar, 0,4–0,8 meter i NV–SO riktning.
1891	Syllsten	Ett antal stora stenar i NV–SO riktning, 0,4–0,8 meter stora.
1892	Syllsten	Ett antal stenar i NO–SV riktning, 0,4–0,8 meter stora.
1978	Lergolv	Ett 0,03–0,04 meter tjockt, grått lerlager med inslag av kulturjord, innehöll föremål som slagg och järn.
2012	Stenkonstruktion	Ett antal mindre stenar, 0,05–0,15 meter stora, som var placerade mellan stenarna i 1890,
2013	Brandlager	Ett orangefärgat brandlager.
2047	Raseringslager	Ett svart k-jordsinblandat lager med enstaka djurben. Distinkta kontaktytor.

Tabell 184. Kontexter tillhörande hus B:T.

Grupp 60

Tomt I:2

Lagertyp: utomhusaktiviteter

En utomhusyta mellan två hus med avsatta lager. Av fragmentariska kavelbrorester att döma kan ytan ha utgjort en brolagd tvärpassage mellan hu-

sen B:U och B:T. I de avsatta lagren påträffades Något spill från horn- och behantverk, läderspill, slagg samt två skärivor amforakeramik (fnr 13276 och 13277).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1893	Stenkonstruktion	Ett antal delvis eldpåverkade stenar, 0,1–0,3 meter stora.
1937	Underregel och gångplank	Fem brända plankor som låg på två stockar, som var 2,00 meter långa. Dessa stockar vilade på tvärbalkar.
1956	K-jordslager	Ett 0,03–0,08 meter tjockt, brunt mot rödbrunt lager med ben och fläckvis hornspill. Distinkta kontaktytor.
1985	K-jordslager	Rödbrunt k-jordslager. Lagret var relativt löst packat med distinkta kontaktytor.
1986	K-jordslager	Ett 0,02–0,10 meter tjockt, gråbrunt k-jordsblandat sandlager. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta.
2033	K-jordslager	Hårt packat och kompakt k-jordslager med inslag av träflis. Kontaktyta distinkt.

Tabell 185. Kontexter tillhörande grupp 60.

Hus B:U**Tomt I:3****Konstruktionstyp: hus på syllstensram****Funktion: bostadshus****Storlek: >5x5,5 m**

Huset var byggt på syllsten. Det fanns inga spår efter väggkonstruktionen. I husets NV del fanns en stenpackning som tolkades vara lagd samtidigt som man lade ut syllstensramen. Vilken funktion stenpackningen haft är oklar, men den kan ha lagts för att stabilisera den delen av konstruktionen. Från ett påfört lager (kontext 1936) som lagts ut för att jämna ut stenpackningen tillvaratogs bland annat två skärivor amforakeramik (fnr 11324 och 27986).

Inne i huset påträffades en ramkonstruktion som bestod av två tvärställda tunna bilade plan-

kor. Tillsammans med två stolpar var dessa rester en väggfast bänk, mullbänkar. Golvet utgjordes av brun lera. Byggnaden har brunnit, helt eller delvis. Från avsatta lager tillvaratogs små mängder slagg. Bränd lera och ett fragment tråd av kopparlegering. Fyndbilden var generellt anonym och tillförde ingen information om husets användning, men i belysning av att platsen före fasen och även senare upptagits av bostadshus, kan detta vara ett rimligt antagande. Strukturerna i golvet som antyder mullbänkar längs väggarna styrker en funktion som bostadshus. Någon härd kunde inte påvisas inom den undersökta ytan.

Över hela konstruktionen fanns ett orange-färgat lager med en hel del träkol, ett brunnet torvtak. Byggnaden låg delvis utanför undersökningsområdet.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
179	Brandlager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, orangefärgat mot rött lager med en hel del kolbitar. Lagret var tjockast mot NV och N. I NO mot passagen var lagret tjockare och inblandat med brun kulturjord. Distinkta kontaktytor.
185	Sandlager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, sandigt lager med inslag av kolbitar. Distinkta kontaktytor. Mot botten fanns ett tunt k-jordslager som grävdes ihop med 185.
1641	Brandlager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, grått mot grågult lager med en del kolbitar. Lagret hade mycket sandig karaktär. Ytan var svår att väga av eftersom det låg dikt an mot stenpackning 1889 och lagret hade rasat ned bland stenarna. Troligtvis har inte stenarna varit täckta av andra lager innan branden, därav "luften" mellan stenarna. Enstaka benbitar och lerklining.
1849	Kollager	Ett 0,01 meter tjockt kollager som ligger som en hinna mellan brandlager 179 och underliggande lager. Distinkta kontaktytor.
1859	Gruslager	Ett 0,005–0,02 meter tjockt, kompakt, grågult lager med enbart grus och småsten. Distinkta kontaktytor.
1863	Lergolv	Ett 0,005–0,02 meter tjockt, brunt, ganska fett och lerigt lager med en del ben och enstaka föremål.
1864	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt, brunt mot brungrått, mycket lerigt lager som innehöll en del ben. Lagret låg på och ner mellan stenarna 1889. Distinkta kontaktytor i den SO delen vid stenarna var kontaktytorna diffusa.
1875	Ramkonstruktion	En träkonstruktion med två tvärställda tunna bilade plankor i NV–SO riktning. Den SV var 1,40 meter lång, 0,03 meter bred och 0,05 meter hög. Denna plankor var delvis bränd. Den NO var 3,50 meter lång och med samma grovlek som den SV. Denna plankor var helt förkolnad.
1876	Stolpe	Två hårt brända stolpar, 0,08–0,20 meter stora. Båda var bilade med avrundade hörn.
1877	Utjämningslager	Ett 0,02–0,15 meter tjockt, poröst, grått, sandigt lager med inslag av kolbitar. Lagret var blandat med brandmaterial, sand och kulturjord. Distinkta kontaktytor.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1889	Syllsten	Ett stort antal stenar som bildade både en stenpackning och en syllstensrad. Stenpackningen bestod av en mängd stenar i flera skikt, dock ej urskiljbara i detalj. Endast de översta stenarna är ritade i plan. Stenarnas storlek varierade kraftigt mellan 0,10x0,05 till 0,20x0,30 meter. Stenarna låg huller om buller. Syllstenarna utgjorde ett lager med stenar som låg högre än stenpackningen men de hade ändå fysisk kontakt. Två mycket stora stenar i det V hörnet kan ha utgjort ingång till huset.
1936	Utjämningslager	Ett 0,10–0,15 meter tjockt, brungrått, mycket poröst lager. Distinkta kontaktytor.

Tabell 186. Kontexter tillhörande hus B:U.

S51

Passage 1

Konstruktionstyp: flätverksstaket

Funktion: avgränsande och skyddande

Ett flätverksstaket mellan passage 1 och tomt I, som löpte strax intill väggen till hus B:U.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
2032	Käppar och flätverk	14 störar, 0,05–0,08 meter i diameter, som stod i NV–SO riktning. Det fanns även rester av bevarade vidjor kvar.

Tabell 187. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S51.

Passage 2

Grupp 57

Passage 2

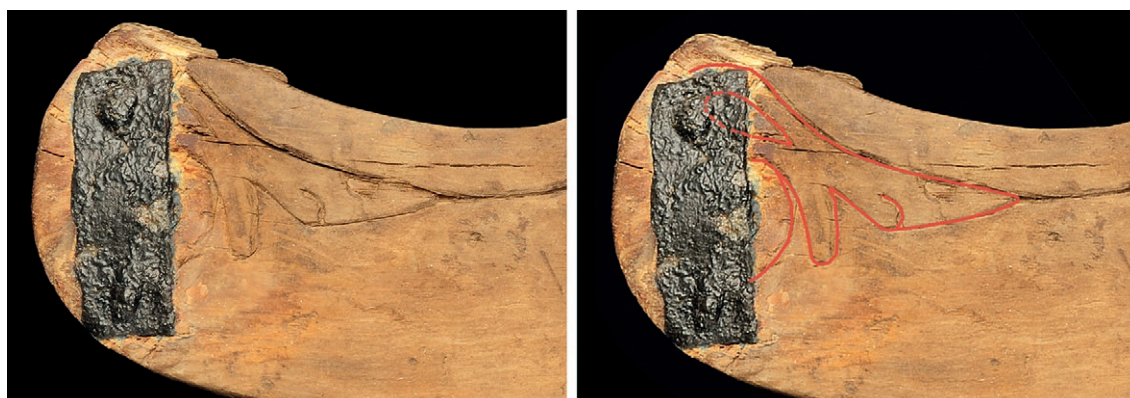
Konstruktionstyp: passagelager

Avsatta kulturlager och påförda lager i passage 2, med rikligt gödselinnehåll och raseringar från byggnader, eller möjligen kavelbro, i form av stockar. Lagen var mycket fyndrika, i synnerhet avseende horn- och benhantverk och läderhantverk, lagren gav närmare 10 kilo spill från det senare, jämför den kompletta skon fnr 14862 (fig.

111). Metallhantverket var rikt representerat i form av slagg och ässjefodring, men sparsammare avseende deglar. Bland mera anmärkningsvärda fynd var ett eggskydd av trä till en yxa, dekorerat med till ett rundjur närmast anslutande till Gräslunds stil Pr 3 (jfr Gräslund 1992) (fnr 8800, fig. 112), en liten yxa (fnr 33800), ett skal av målar-mussla (fnr 9045) samt ett runben (SL 91, fnr 7902) med lönnrunor och runtexten **r a þ u**.

Figur 111. Skon fnr 14862.

Figur 112. Detalj av eggskyddet för 8800, jämför fig. 20 sidan 45 där hela föremålet visas. Till höger det inristade djurhuvudet markerat, delvis dolt under den pånitade reparationen. Efter originalfoto av Gabriel Hildebrand.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1330	Gödsellager	Ett 0,05–0,25 meter tjockt, mycket organiskt, gulbrunt illaluktande lager med växtdelar och djurspillning. Lagret hade en ganska komplicerad struktur. Det bestod av en mängd tunna lager som ej grävdes separat. Lagren var endast några millimeter tjocka. 1330 var tjockast i mitten och tunnade ut mot kanterna och blev där mer brunt och homogent. Gränserna var dock mycket flytande och det gick inte att se några tydliga bryt. Troligtvis har lagret avsatts under lång tid med samma typ av aktivitet, utkastad djurspillning i passagen.
1766	K-jordslager	Ett 0,10–0,15 meter tjockt, något organiskt, ganska poröst, homogent, brunt lager. Distinkta kontaktytor.
1802	K-jordslager	Ett 0,05–0,25 meter tjockt, brunt, ganska poröst lager med en hel del läder och hornspill. Vissa delar av lagret kändes omrörda. Distinkta kontaktytor, men mot NV mer diffusa. Lagret avtog kraftigt i tjocklek mot den NV delen. Troligtvis representerar 1802 flera faser mot tomt II.
2011	Raseringslager	Tre trästockar. Stockarna varierar i storlek från 0,30–0,80 meter långa och alla är 0,12 meter breda. De två stockarna i NV är ytligt brända.
2019	Raseringslager	Tre bilade stockar. Den ena låg i NO–SV riktning och var 0,80x0,20 meter stor. De två andra låg i NV–SO riktning och var 0,50x0,08 meter stora.
2140	K-jordslager	Ett 0,05 meter tjockt, ganska poröst, brunt lager som var matjordsaktigt och relativt fyndfattigt. Distinkta kontaktytor.
2141	K-jordslager	Ett 0,01–0,06 meter tjockt, något uppluckrat och poröst, fett, brunt, organiskt lager med en hel del djurben. Tjockast mot mitten och distinkta kontaktytor.

Tabell 188. Kontexter tillhörande grupp 57.

Tomt II

Hus D:G

Tomt II:1

Konstruktionstyp:

konstruktion på syllstensram

Funktion: flerfunktionshus

Storlek: >4,3x7,6 meter

Lämningarna låg i undersökningsområdets nordvästra del, vilket innebär att deras fulla utbredning inte kunnat undersökas. Konstruktionen var en direkt fortsättning på den föregående konstruktionen på platsen, hus D:A i fas 8.

I grunden bestod lämningarna av konstruktionens undersökta del av två NV–SÖ syllstensrader i kortsidorna. Syllstensraden för den nordöstra kortsidan går ca en meter längre åt sydost än syll-

stensraden för kortsidan i sydväst. Möjligen kan detta indikera att någon form av farstu funnits i den sydöstra långsidans nordöstra del, jfr den tolkade farstun för hus D:A.

Från den sydvästra kortsidans syllstensrad löpte två parallella kortare syllstensrader i NÖ–SV riktning. I dessas förlängning mot nordost fanns en kort, sylliknande stensamling i NÖ–SV riktning (kontext 1682). Sammantaget har detta skapat ett båsliknande utrymme i konstruktionens södra hörn.

Det är oklart i vilken mån konstruktionen verkligen varit en vägg- och takförsedd byggnad. Syllstensraderna indikerar väggar, men spår av möjligt väggträ var mycket begränsade och kunde endast iaktas i destruktionsfasen, i form av två kortare stockdelar i anslutning till den sydvästra syllstensraden (kontexter 1869 och 1897). Något som har avgränsat konstruktionens sydvästra del är, utöver syllstensrader med möjliga plank eller väggar, flätverksstaket. Flera lämningar av sådana staket mot passagemiljön som stratigrafiskt kan vara samtida med konstruktionen iaktogs, nu registrerade som tillhörande passage 2 och II:2. Förekomsten av torvtak indikeras möjligen av torvsanden i det brandlager som överlagrade lämningarna.

Begränsningen för de lager som kan knytas till konstruktionen visar att den NV–SÖ ränna som fanns i centrum av den föregående konstruktionen, hus D:A, fortsatt har funnits och varit i bruk. Ett flätverksstaket verkar ha löpt längs med rännans sydvästra sida (kontext 1840). Rännan kan ha använts som avtråde, i likhet med i konstruktionen i föregående fas.

Förekomsten av rännan innebär att konstruktionen, på samma sätt som den föregående byggnaden D:A, varit uppdelad i två delar, en på var sida om rännan.

Flertalet lager i den sydvästra delen bestod av gödsel eller tolkades som utomhusavsatta kulturjordslager. Liksom för den äldre konstruktionen, D:A, kan denna del ha utgjort en dyngstad där även annat material dumpats. En enstaka nivå med påförd lera och grus kan tolkas som en trampyta och/eller har tjänat för dränering. Ett litet kol- och sotlager innehöll bland annat över 200 bitar skiffer med en total vikt på drygt två kilo samt en lite större slaggbit (kontext 1927). Det är troligt att det rör sig om dumpat material från en hantverksmiljö. Ett annat lager utgör

uppenbart dumpat material från en härdmiljö (kontext 1900).

Det är noterbart att vissa av lagren eller nivåerna här närmast utgjorde låga ”vallar” upp mot väggen/staketet i sydväst respektive sydost. Detta kan tolkas som spår av att gödsel och jord regelbundet bortkörts, men att delar av denna då blivit kvar närmast konstruktionens sidor.

Förekomsten av en mängd störrar och pinnar indikerade möjligen att djur hållits på ytan. Störarna och pinnarna kan ha använts som tjuderstakar.

Det oklara ”bås” som markerades av de korta SV–NÖ syllstensraderna har möjligen haft en roll i djurhållningen. Inom ytan för ”båset” har vid ett tillfälle en grophärd funnits (kontexter 1823 och 1734). Här påträffades också botten till ett mindre laggkärl av trä (kontext 1787).

Inom den nordöstra delen av konstruktionen fanns betydligt färre täckande lager. I botten fanns här ett lergolv och över det ett par avsatta kulturjordslager (kontexter 1976 och 1904/1973). Ett mindre och helt fyndtomt lager bestående av beige-orange sand (kontext 1680) som var inbäddat mellan de avsatta lagren tolkades som ett brandlager, men förefaller snarast påfört.

Det är tydligt att ytan har använts för hantverk. Här påträffades relativt omfattande spår av horn- och benhantverk. Närmare 30 hela eller delar av brynen påträffades (se även ovan, angående lager 1927). Det förefaller som om skifferbrynen kan ha tillverkats, och kanske berättar depån om en eller flera importhändelser, en mottagning av importerade skifferämnen till brynen. Det fanns även spår av metallhantverk, i form av främst slagg. Det är möjligt att sandlagret är relaterat till hantverket, och till exempel kan ha använts som vällsand.

Tre sammanfogade nedgrävningar (kontexter 1977 och 2064) var delvis klädda med lera och fyllda med lager innehållande bland annat kol, sot och bränt växtmaterial. Groparnas funktion är oklar. Möjligen rör det sig om rester av grophärdar, som sekundärt igenfyllets.

Bland gjorda fynd ska även lyftas fram en anmärkningsvärd mängd skärvor av amforakeramik i husets nordöstra del. Totalt påträffades 251 skärvor med en sammantagen vikt på drygt ett kilo. Den absoluta majoriteten av dessa skärvor påträffades i anslutning till rännan (241 skärvor påträffades i rutorna K–J 13).

Ett brandlager, bestående av kol, sot och torvsand, och som framförallt täckte konstruktionens sydvästra del, indikerade dess destruktion (kontexter 1782 och 1866). I stratigrafisk anslutning fanns även en mindre del rasing från konstruktionen i form av trä och sten.

Källkritiska aspekter

Initialt mycket rörig stratigrafidokumentation, med en loop i matrisen, kontext 1975 förekom-

mer två gånger. De under tidigare materialbearbetning identifierade husen D:J, D:K, D:E, D:G och D:L utgjordes dessutom av kontexter som, enligt matrisen, stratigrafiskt var delvis uppbladdade. Kontexter som hänförs till hus D:G låg både över och under kontexter i hus D:E, brandlagret i hus D:L låg underst i husets stratigrafi mm. Dessutom fanns ogrupperade kontexter inblandade däremellan.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
Konstruktion		
1613	Syllsten	19 stenar, 0,15–0,60 meter i diameter, som låg i rad i NV–SO riktning. Begränsningen i den SO delen var svår att avgöra, eventuellt sak den största stenen i kontext 2043 föras till 1613.
1683	Pinnar	Tre pinnar/pinnbottnar.
1731	Pinnar och störar	15 pinnar/störbottnar, 0,02–0,05 meter i diameter, utan tydlig struktur.
1840	Störar	Sju spetsiga störbottnar, 0,05 meter i diameter.
1841	Störar	Sex störbottnar, 0,05–0,10 meter i diameter, varav en var fyrkantshuggen.
1842	Störar	Sju störbottnar, 0,05 meter i diameter.
1930	Störar	Fem störar, 0,06–0,08 meter i diameter.
1941	Syllsten	Sju stenar, 0,15–0,30 meter i diameter, som var lagda i en NO–SV rad.
1942	Syllsten	Fyra stenar, 0,15–0,20 meter i diameter, lagda i en NO–SV rad.
1943	Syllsten	Sex stenar, 0,30–0,40 meter i diameter och 0,10–0,20 meter tjocka, lagda i rad i NV–SO riktning.
1944	Syllsten (Rasing)	Tio stenar, 0,5–0,35 meter i diameter, som låg i en NV–SO rad.
1945	Stolpe med stenskoning	En stolpe med stenskoning. Stolpen var 0,08 meter i diameter. Stenskoningen bestod av fyra stenar, 0,05–0,25 meter i diameter.
1974	Störar	Sex störhål (inget trä bevarat). Fyllningen bestod av mörk myllig jord. Störhålen hade en spetsig profil.
Nedgrävning		
1935	Fyllning i nedgrävning	Ett 0,01–0,04 meter tjockt svart kol- och sotlager med ett stort inslag av förkolnade barr och ett litet inslag av sandig kulturjord.
1977	Nedgrävning	En i plan oregelbundet formad nedgrävning, 0,8x1,40 meter. Den SV begränsningen var kantig och den NO begränsningen var utsträckt och böjd åt V. I profil syntes tre olika nedgrävningar: 1. kontext 2064, 0,01–0,10 meter djup. 2. I den SV delen fanns en nedgrävning som var rund i plan, 0,30 meter i diameter, och hade lodräta nedgrävningsskanter och djupet 0,07 meter. 3. I nedgrävning 2 fanns nedgrävning 3 som var 0,20 meter i diameter i plan och 0,20 meter djup. Denna nedgrävning var U-formad i profil medan de två andra hade plan botten. Nedgrävning 2 och 3 fick kontextnummer 1977.
2042	Påfört (lerkappa i nedgrävning)	Ett 0,02 meter tjockt, kompakt, ljusblågrått lerlager med liten inblandning av kol och k-jord.

Tabellen fortsätter på nästa sida

2044	Fyllning i nedgrävning	Ett 0,02 meter tjockt kol- och kulturjordslager som innehöll brända barr och växtdelar.
2064	Nedgrävning	Se beskrivning för kontext 1977.
Golv/brukning		
1680	Brandlager (påförd sand?)	Ett 0,01–0,10 meter tjockt, kompakt, beige–orange, sandigt lager med distinkt kontaktyta.
1735	Påfört	Ett 0,05 meter tjockt, sandigt, grusigt, brunt lager (närmast som morän).
1783	Avsatt	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, kompakt, homogent, brunt dynglager med inslag av växtdelar. Mot den SO delen var lagret uppblandat med lite kulturjord.
1786	Påfört (lergolv)	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, kompakt ljusblågrått lerlager som fläckvis var bränt, ljusbeige, hårt och sandigt/grusigt.
1900	Påfört (härdlager)	Ett 0,01–0,05 meter tjockt kol- och sotlager med en hel del brända ben.
1904	Avsatt	Se beskrivning för 1973.
1926	Avsatt	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, kompakt dynglager med mycket träflis.
1927	Brandlager (hantverksavfall?)	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, mörkgrått till svart, något sandigt kol- och sotlager.
1929	Avsatt	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, homogent, mörkbrunt kulturjordslager med inblandning av sand.
1932	Avsatt	Ett 0,01–0,03 meter tjockt kulturjordslager. Lagret grävdes samtidigt med 1927.
1973	Avsatt	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, luckert, brunt kulturjordslager.
1975	Påfört (lergolv)	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, homogent, ljusbeige, grusigt lerlager som innehöll enstaka stenar, 0,01 meter i diameter. Lagret hade en ”stenig” karaktär i ytan som om det hade blivit bränt. När ytan togs bort var lagret mer grusigt.
1976	Avsatt	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, brunsvart, något grusigt lager med bitvis underlagrande kulturjordsfläckar som grävdes ihop med kontext 1976. Mot Ö var lagret 0,05 meter tjockt och uppblandat med bränd torv och sand.
Härd		
1734	Härdbotten Härdsten Utkastlager	En härd uppbyggd av delvis skörbrända stenar, 0,10–0,27 meter i diameter, lagda runt en nedgrävning, 0,60x0,70 meter stor med en fyrkantig form i plan och 0,10–0,15 meter djup. Direkt NV om härdens sträckte sig ett 0,01 meter tjockt sotlager som innehöll sotig och sandig lera med skärvig och skörbränd sten.
1823	Nedgrävning (härdgrop)	En 0,70x0,80 meter stor och 0,15 meter djup nedgrävning som var ovalformad i plan och skålformad i profil.
Bås?		
1682	Syllsten	Ett antal stenar i en NV–SO rad.
1732	Avsatt	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, homogent, brungrått, k-jordsblandat grus/sandlager
1733	Nedgrävningar (störhål)	fem runda hål/nedgrävningar i rad med spetsig botten. Hålen var 0,10 meter i diameter och 0,10 meter djupa.
1787	Konstruktion (laggkärlsbotten)	En träplatta, 0,16 meter i diameter och 0,01 meter tjock.
Destruktion		

Tabellen fortsätter på nästa sida

1726	Rasering (syllsten)	Två stenar; stenarnas diameter 0,10 meter.
1782	Brandlager	Ett 0,02 meter tjockt, svart sot- och kollager. I den NV delen fanns kol och i den SO delen sot med fläckar av bränd torv. I rutorna J–L 12 fanns också rester efter bränd torv.
1866	Brandlager	Ett brandlager. Tolkas motsvara kontext 1782.
1869	Rasering (syllstock)	En tillhuggen stock, 0,03x0,03x1,00 meter stor, som var trasig i ändarna.
1897	Syllstock	En huggen stock, 0,90 meter lång, 0,15 meter bred och 0,15 meter tjock. Stocken låg i Ö–V riktning. Två av stolparna i kontext 1868 satt i 1897.
1922	Rasering (syllsten)	Fyra stenar som låg i en liten hög. Stenarna hade varierande storlek och den största var 0,2 meter i diameter.

Tabell 189. Kontexter tillhörande hus D:G.

Hus C:Z

Tomt II:3

Konstruktionstyp: hus på syllstensram

Funktion: ekonomibygnad

Storlek: ca 5,6 (SV–NÖ)x3,7 (NV–SÖ) meter

Hus på syllstensram med lergolv. Två påträffade stolphål i husets mittaxel var troligen lämningar efter takbärande stolpar. Ytterligare ett stolphål, som påträffades invid husets nordvästra syllstensrad, kan ha ingått i huskonstruktionen. Samtliga stolphål hade bevarade bottnar av fyrkantsbilade stolpar. Två av stolparna har analyserats, och båda visade sig vara av ek. Ett antal pinnar och pinnhål utgjorde möjligen spår av inomhuskonstruktioner.

Husets brukning har lämnat spår i form av vad som tolkades som ett avsatt kulturjordslager (kontexter 1907/1951). Ytterligare ett kulturjordslager (kontext 1910) som tolkats som avsatt i samband med husets brukning påträffades utanför, sydväst om husets sydvästra syllstensrad.

Huset har uppenbarligen brunnit. Spår av detta fanns i form av omfattande brandlager. Dess orange färg antydde torvtak.

De fynd som kan knytas till huset var relativt omfattande och mångskiftande. Här påträffades begränsade spår av ben- och hornhantverk i form av huggspån och sågade bitar, liksom delar av sammansatta enkelkammar. En hel kam påträffades (fnr 10124), liksom en benplatta med nit (fnr 10258); plattan är dekorerad med ristad flätbandsdekor.

Spår av metallhantverk utgörs bland annat av slagg. Av ca 25 påträffade slaggstycken har en

handfull bestämts som delar av bottenskällor, och flera andra som generellt härrörande från järnsnide. Delvis hantverksrelaterade är troligen också ett trettiotal obestämda föremål av järn. Här fanns även fem nitar och nio spikar. Av kopparlegering fanns bland annat en handfull objekt som bedömts utgöra hantverksspill samt en större ring eller solja (fnr 8824).

Enstaka påträffade träbitar och fragment bedöms härröra från trähantverk, och några få bitar av läder bedöms komma från läderhantverk. Här fanns även enstaka hela eller delvis hela träföremål, bland annat ett flöte (fnr 11857), ett tiotal vävtyngdsfragment och ett tiotal fragmentariska skifferbrynen samt en handfull flintavslag.

Två glasskärvor påträffades (fnr 8880) preliminärt bestämda tillhöriga en flaskbotten (Henricson 2011:27, 46), en guldfoliepärla (fnr 9607), samt ett 70-tal keramikskärvor, varav en av amforagods (fnr 29151).

Frånvaron av eldstad talar emot att huset kan ha använts för bostads- eller matlagningsändamål. Huset kan ha tjänat som förråd och visst hantverk kan också ha bedrivits här, men hantverksspåren är så pass begränsade att detta inte är säkert.

Det kan noteras att hus C:Z har samma utbredning och delvis eller helt har utnyttjat samma syllstensram som de äldre hus C:S och hus C:Y. Eventuellt kan det röra sig om en och samma bygnad.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1882	Brandlager	Ett 0,02–0,08 meter tjockt, rödororange hårt bränt sandlager. I rutorna E12–13, D13 hade den brända sanden inslag av pulveriserad lerklining och lerkliningsbitar.
1906	Kulturjordslager	Ett 0,05 meter tjockt, hårt och kompakt, rödbrunt lager med inblandning av gödsel och en hel del träflis.
1907	Kulturjordslager	Se beskrivning för 1951.
1908	Pinnar	Knappa 30-talet pinnhål, 0,01–0,04 meter i diameter. Vissa pinnhål hade bevarat trä. Pinnarna var generellt dåligt bevarade, men troligtvis var alla obrända.
1909	Lergolv	Ett 0,01 meter tjockt, grävitt lager med obränd lera.
1910	Kulturjordslager	Ett 0,10 meter tjockt, ganska luckert, brunsvartgrått lager som innehöll relativt mager kulturjord som ”smulade” sig. Lagret liknade lager 1951 men utan träflis.
1911	Raseringslager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, rödbrunt mot orange lager som övergick till mer gråorange ute i passagen. Lagret innehöll en del sand/grus och var ganska hårt packat i passagen; omtrampat.
1913	Syllsten	Ett antal platta stenar, 0,40 meter i diameter, som var placerade i rad.
1948	Brandlager	Ett 0,05 meter tjockt, homogent, rödgult, hårt bränt sandlager.
1950	Brandlager	Ett 0,01 meter tjockt, bitvis luckert men mest kompakt lager med kolfnas, större kolbitar, sot och delvis bränt träflis.
1951	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,10 meter tjockt, kompakt, brunsvart lager som innehöll mycket träflis, lite slagg, lite hornspill och diverse fynd. Motsvarar lager 1907. (Obs: i rutorna D–E 9–10 grävdes 1910 som 1951).
1966	Brandlager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, kompakt, orange lager som innehöll kol, sand och lera.
1967	K-jordslager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, kompakt, smetigt, brunt lager som innehöll mycket ben och keramik.
1970	Raseringslager	Ostrukturerad ansamling av sju kantiga stenar, 0,20–0,30 meter i diameter.
1972	Syllsten	Ett antal stenar, 0,20–0,50 meter i diameter.
1983	Raseringslager	Ett antal stenar, 0,15–0,25 meter i diameter.
1984	Raseringslager	En stock, 1,70 meter lång och 0,10–0,12 meter bred, som var lätt bränd på båda långsidorna.
2002	Stolpe	Ett stolphål med bevarad stolpbotten. Stolphålet var 0,25–0,30 meter i diameter och 0,20 meter djupt med tydliga nedgrävningskanter. Den murkna stolpen var 0,08–0,11 meter i diameter.
2003	Lergolv	Ett 0,03–0,07 meter tjockt, ljust lerlager med inslag av sot.
2004	Stolphål	Ett stolphål, 0,20 meter djupt och 0,20 meter i diameter, med kraftigt sluttande men otydliga nedgrävningskanter och plan botten.
2005	Stolpe med stenskoning	Ett stolphål med bevarad stolpbotten och stenskoning. Stolphålet var tydligt och hade kraftigt sluttande sidor och plan botten. Stolpen var fyrkantig och mycket dåligt bevarad.
2006	Brandlager	Ett 0,01 meter tjockt kollager. Lagret låg under lager 1966.
2053	Syllsten	Ett antal stenar, 0,20–0,40 meter i diameter, som var placerade i rad.
2054	Syllsten	Ett antal stenar, 0,10–0,30 meter i diameter, som var placerade i rad.

Tabell 190. Kontexter tillhörande hus C:Z.

Hus C:X**Tomt II:5****Konstruktionstyp: lergolv och stenlagd härd****Funktion: bostadshus med mitthärd****Storlek: >4,5 meter**

Byggnaden definierades av sina brandlager, sina lergolvsrester och en mitthärd förskjutet åt husets nordöstra del. Inga övertygande spår fanns avseende husets byggnadsskick, förutom en sten

i den nordöstra vägglinjen som skulle kunna varit enda kvarvarande syllsten efter att de andra röjts undan efter husbranden, men detta är en osäker bedömning. Huset var fyndfattigt, varför det inte finns någon information att hämta om husets funktion i fyndmaterialet. Nordostväggen kan ha varit ca 4,5 meter lång, de andra väggarna försvann in i profilen.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1980	Brandlager	Heterogent, bränt torvlager med inslag av ben, sot och kol. Diffusa kontaktytor.
1982	Raseringslager	Ett 0,05 meter tjockt, siltigt, ljusgrått lager med diffusa kontaktytor som bitvis var distinkta. Lagret hade inslag av kol.
2073	Lergolv	Ett 0,10 meter tjockt, ganska poröst sand- och lerlager med distinkta kontaktytor.
2075	Lerlager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, kompakt, grått lager av grus och lera. Lagret låg över och mellan ett lager med skörbrända stenar, knr 2090.
2090	Gruslager	Lager med skörbrända stenar, 0,10 meter i diameter. Stenarna låg under ett lager med lera och sand knr 2075.

Tabell 191. Kontexter tillhörande hus C:X.

Tomt III**S21****Passage 3****Konstruktionstyp: flätverkstaket****Funktion: avgränsande och skyddande****Storlek: ca 1,5 meter var bevarad**

Käppar till staket som utgjort avgränsning mellan passage 3 och hus C:B på tomt III.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1850	Käpp	16 pinnar, 0,03–0,05 meter diameter, i NO–SV riktning.

Tabell 192. Kontexter tillhörande flätverkstaket S21.

Hus C:B**Tomt III:1****Konstruktionstyp:****stolpburen byggnad på träsyll****Funktion: oklar****Storlek: >2,5x2,3 meter**

Huset var byggt på träsyll, som delvis var bevarad i byggnadens södra del. I SV delen fanns ett

stolphål som tolkades som del av takkonstruktionen. Två resta plankor som stod bredvid varandra i husets SV hörn kan ha varit rester efter en innervägg. Golvet utgjordes av ljusgrå lera som blandats med ett rödbrunt till svartbrunt organiskt kulturjordlager. Från avsatta lager tillvaratogs enstaka skärvor av keramik typ A samt spår efter ben- och hornhantverk och läderhantverk.

Destruktionen av byggnaden bestod av ett svart sot- och träkolslager med inslag av aska. Detta kan tyda på att byggnaden brunnit. Byggnaden låg till största delen utanför undersökningsområdet.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1816	Raseringslager	Ett 0,005–0,007 meter tjockt svart sot- och träkolslager med askliknande vitgrå/gula inslag. Lagret var homogent och relativt kompakt med distinkt kontaktyta.
1818	Plank	Två resta plankor som stod bredvid varandra i NO–SV riktning. De var 0,10x0,02x0,15 meter.
1854	Raseringslager	En bränd trästock som bestod av två delar. Stocken var 1,35x0,11 meter och låg i NO–SV riktning.
1855	Stolpe	En stolpe som var 0,15 meter i diameter och 0,32 meter djup.
1856	Golvlag	Ett kompakt och heterogent 0,05–0,09 meter tjockt rödbrunt/svartbrunt organiskt kulturjordslager med stort inslag av ljusgrå lera, diffus kontaktyta.
1940	Kulturjordslager	Ett mycket kompakt och homogent 0,04–0,09 meter tjockt svartbrunt kulturjordslager med rikligt inslag av träflis, träbitar och träpinnar, distinkt kontaktyta.

Tabell 193. Kontexter tillhörande hus C:B.

Hus C:F

Tomt III:3

Konstruktionstyp: träsyll på syllsten

Funktion: bostadshus

Storlek: >2x5 meter

Väggarna tolkades som uppförda på träsyll på syllstensram. Golvet utgjordes av bränd lera och grus. Från avsatta lager i huset tillvaratogs föremål som tydde på att huset kan ha använts både som bostad och som verkstad. Det tillvaratogs keramik av typ A samt en skärva amforagods (fnr 29917). Det tillvaratogs även en del hantverks-

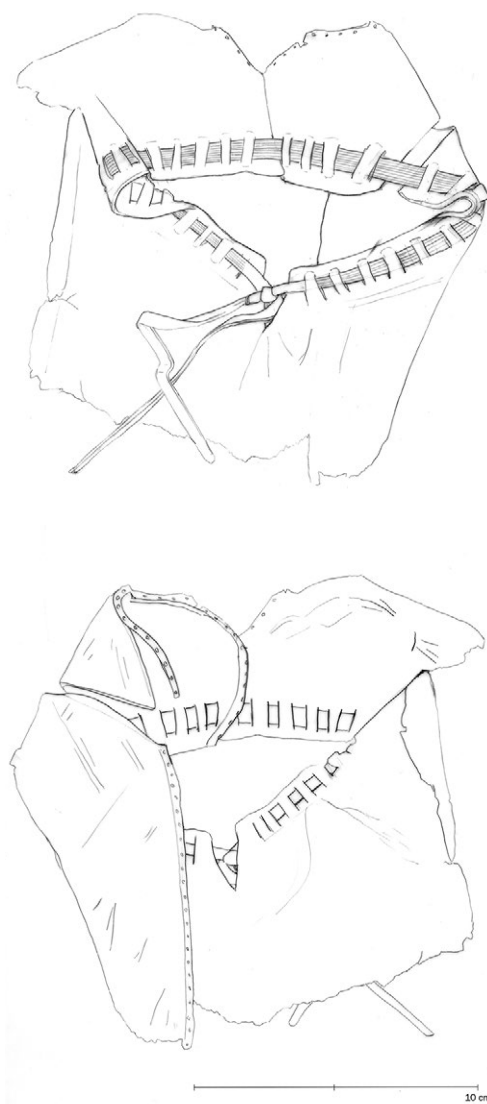
spill från ben- och hornhantverk och en del slagg samt fragment av ässjefodring samt blästermunstycken. Det påträffades även delar av brynen. I husets sydvästra hörn påträffades rester en härd. Den utgjordes av en grop med flera fyllningar med stenar. I härden fanns ett lager vitgul aska med inslag av svart till grå träkol, sot och bränd lera. Huset har brunnit. Ett kompakt röd-orangefärgat lager med kulturjord, sand och bränd lera tolkas som lämningar efter husets tak. Byggnaden låg till största delen utanför undersökningsområdet.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1738	Raseringslager	Fem stenar, 0,1–0,2 meter stora, som låg över en 10 m ² stor yta utan någon synlig struktur.
1771	Lergolv	Ett 0,03 meter tjockt lager med bränd lera och grus. Lagret var homogent och kompakt med distinkt kontaktyta.
1852	Syllstock	En plankor som var 2,00x0,20 meter och låg i NO–SV riktning.
1878	Syllsten	10 stenar, 0,10–0,50 meter stora. Sju av stenarna var orienterade i NV–SO riktning och stenradens längd var 3,05 meter. Tre av stenarna var orienterade i NO–SV riktning och stenradens längd var 0,70 meter. Flera av stenarna var eldpåverkade.
1888	Brandlager	Ett 0,05 meter tjockt, röd/orangefärgat lager med kulturjord, sand och bränd lera. Lagret var kompakt med distinkt kontaktyta.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1894	Golvlager	Ett 0,05–0,12 meter tjockt svartbrunt kulturjordslager med inslag av lerfläckar, ytan var sotig. Lagret var poröst med diffus/distinkt kontaktyta.
1918	Stenfyllning	Sju stenar, 0,10–0,05 meter stora. Stenarna låg ovanpå kontext 1920 i nedgrävning 1924.
1920	Stenfyllning	Ett 30-tal stenar, 0,10x0,20 meter stora som låg ovanpå kontext 1921. Ett par av stenarna var skörbrända och de flesta var eldpåverkade.
1921	Stenfyllning	Nio stenar, ca 0,20 meter stora, tätt packade i nedgrävning 1924.
1923	Härdlager	Ett lager med vitgul aska med inslag av svart/grå träkol, sot och bränd lera. Lagret var kompakt med distinkt kontaktyta.
1924	Nedgrävning	En rund 0,7 meter stor nedgrävning med skålad botten. Nedgrävningen var 0,15 meter djup, nedgrävningsskanterna var flacka.

Tabell 194. Kontexter tillhörande hus C:F

Figur 113. Skodel från passage 2, grupp 57, fas 9a, sedd från två sidor. Teckning: Jacques Vincent.

Fas 9b

I underfasen 9b var husen på tomt I desamma som i fas 9a. Tomt II bebyggdes med hus D:J, hus D:I och hus D:H. Hus D:J var en enkelt uppförd byggnad som fungerade både som djurhägn, dyngstad och avträde. Ett smalt dropprum har skiljt detta från hus D:I som, att döma av fynd av ässjerester, en tid kan ha hyst smide. Bakom detta låg det endast delvis undersökta huset D:H som gick in i schaktväggen. Huset var anonymt och

svårtolkat avseende funktion, men det låg på den plats där tidigare legat bostadshus.

På tomt III ersattes hus C: närmast Stora gatan med hus C:C, ett anonymt hus som endast lämnat en syllstensrad efter sig. Innanför byggnaden har tomten legat obebyggd en tid, och i utomhuslagren fanns spår efter horn- och läderhantverk.

Tomt II

Hus D:J

Tomt II:1 SV

Konstruktionstyp: flätverk, delvis på syllstock och kanske delvis på syllsten
Funktion: dyngstad, djurhägn och avträde
Storlek: >3,9x3,3 meter

Konstruktionen har fortsatt mot nordväst, utanför undersökt område. De undersökta lämningarna av konstruktionen utgjordes av två syllstockar, en NV-SÖ syll i nordöst (kontext 1709), och en NÖ-SV syll i sydöst. Den NÖ-SV syllstocken låg på en gles och troligen delvis utrasad syllstensrad (kontext 1821). Den var på nordvästra sidan skodd med tre motliggande plankor på högkant. Nordost och öst om den NV-SÖ syllstocken fanns en handfull stenar, som möjligen utgjorde spår av en utrasad syllstensrad (kontext 1845; se dock även nedan). Båda syllstockarna var försedda med störhål, vilket visar att de ingått i en flätverkskonstruktion.

Mot passagen i sydväst har konstruktionens avgränsning eller ”vägg” bestått av flätverksstaket/flätverk utan syll. Spåren av detta flätverk har övervägande tolkats som kontexter tillhöriga passagen (undantaget störrarna 1868).

De två störhålen i syllstocken i NÖ-SV riktning (kontext 1709) var placerade med en lucka på 0,8 meter, och sedan ytterligare ca 0,5–1,5–1 meter mellan störrarna i syllstockens förlängning i sydost (kontext 1683). Det kan tala för att flätverket här har varit glest och/eller försett med öppningar.

Direkt nordöst om denna NÖ-SV ”vägg” fanns fortfarande den NV-SÖ ränna som regelmässigt omgrävts, och som tolkas ha kunnat fungera i ett avträde. Se föregående hus D:G.

I direkt anslutning till rännan, nordöst om denna, fanns ett lager med inslag av gödsel, träflis och växtdelar (kontext 1843). Mot den sydöstra övergick lagret till att bli mer siltigt och hårt.

Det lager som fanns avsatt innanför flätverket och syllarna utgjordes av ljusbrunt lager bestående av djurspillning, växtdelar och träflis (kontexter 1684/1825). Närmast passagen i sydväst fanns ett märkbart inslag av hornspill och kamfragment.

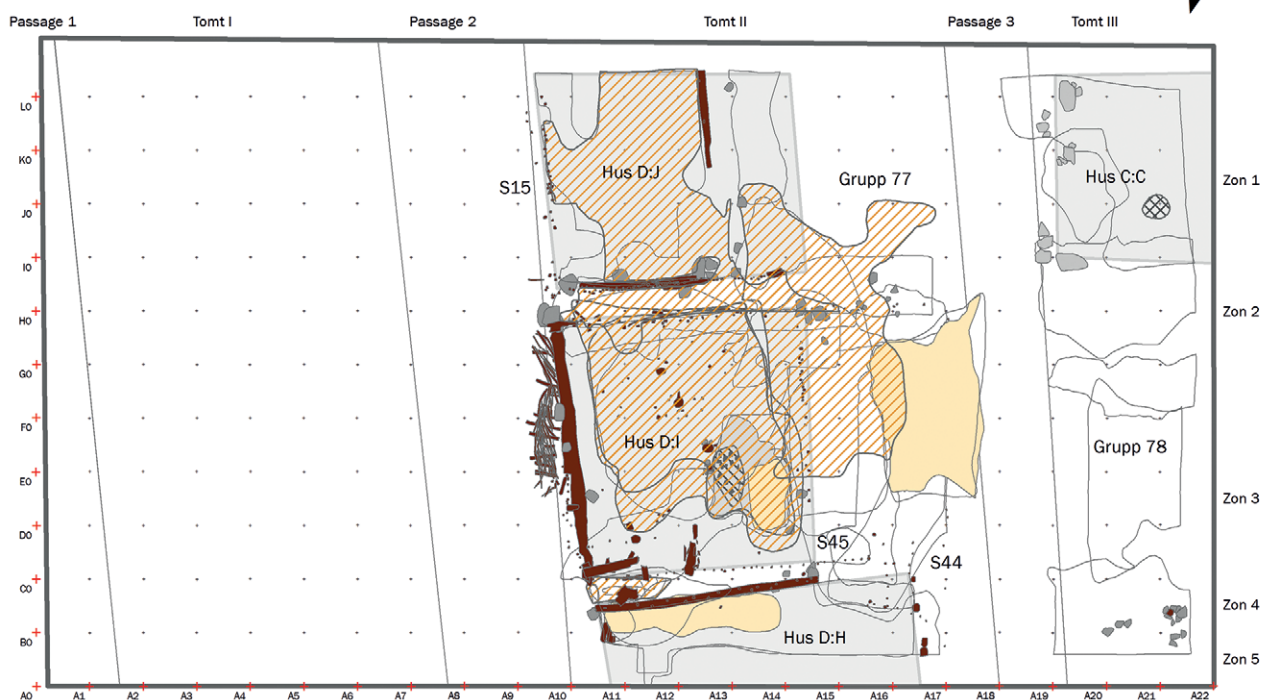
Sammantaget kan rännan tolkas som en del av ett avträde, medan konstruktionen kan tolkas som en med flätverk avgränsad dyngstad eller djurhägning. Här kan dynga även ha påförts från den antagna avträdesrännan.

Fynden i lagren inom konstruktionen utgjordes av hantverksspill från ben- och hornhantverk (tillverkning av sammansatta enkelkammar och dubbelhelkammar), metallhantverk, måleri (arseniksulfid, auripigment; fnr 22991) och enstaka föremål och spill av läder, trä och textil samt glaspärlor och keramik m.m.

Fynden i lagret direkt nordöst om rännan bestod främst av enstaka hantverksspill från ben- och hornhantverk och metallhantverk. Mest anmärkningsvärt var förekomsten av åtta skärvor amforagods.

Förekomsten av ett täckande brandlager och brandspår på syllträdet tyder på att konstruktionen eldhärjats. Förekomsten av ”torvsand” i brand-

Fas 9b

Figur 114. Grupper och konstruktioner tillhörande fas 9b. Hus B:T och B:U på tomt I har stått kvar sedan fas 9a och syns därför inte i fasplanen.

lagret tyder möjligen på att konstruktionen varit försedd med ett torvbelagt tak. Inga övriga spår kan dock hänföras till existensen av ett sådant.

Möjligen har en del stenar som ingått i den NÖ–SV syllen i samband med eller strax efter

branden rasat ned i rännan (kontext 1845); en alternativ tolkning är att dessa stenar var medvetet utlagda för att fungera som någon form av fundament eller stegstenar i anslutning till avträdesrännan.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
Konstruktion		
1683	Stör	
1709	Syllstock	En stock som var bilad till en firsidig form, 0,15x0,15 meter stor. Stocken påträffades i NV–SO riktning. På stockens ovansida fanns två hål, 0,05 meter i diameter. Stocken gick in i profilväggen och sågades därmed av.
1710	Syllstock	En stock i NO–SV riktning, 2,2 meter lång, 0,10–0,15 meter bred och 0,10–0,17 meter hög. Stocken var bilad på ovansidan och den ena sidan medan den var hyvlad på den andra sidan och undersidan. Den SO sidan var bränd. På ovansidan fanns borrarade hål, 0,02 meter i diameter, och i ett av hålen fanns en tapp kvar. På undersidan fanns ett hål, 0,05 meter i diameter och 0,025 meter djupt där en pinne, 1824, fanns kvar.
1762	Planka	En plankan som var ställd på högkant, 0,05x0,20x0,85 meter stor. Plankan var trasig i båda ändar.
1763	Planka	En plankan som var ställd på högkant, 0,05x0,15x0,20 meter stor. Plankan var trasig i änden nedåt och avsågad i kanten uppåt.
1764	Planka	En plankan som var ställd på högkant, 0,05x0,35x0,20 meter stor. Plankan var trasig i den NO delen och avsågad i den andra änden.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1821	Syllstenar	Sex stenar, 0,30–0,40 meter i diameter, som var placerade i NO–SV riktning.
1824	Pinne/stör	En pinne, 0,05 meter i diameter, som passade in i ett hål på knr 1710,
1845	Syllsten	fyra kantiga stenar, 0,15–0,20 meter i diameter, som låg i rad i NV–SO riktning.
1868	Störar	Fyra störar (varav två satt ned i en äldre syllstock, knr 1897).
Brukning		
1684	Avsatt	Ett 0,03–0,07 meter tjockt, kompakt, homogent, ljusbrunt gödsellager som innehöll djurbajs, växtdelar och träflis. Längs den SV begränsningen fanns en del hornspill och kamfragment. Samma lager som 1825.
1825	Avsatt	Se beskrivning för 1684
1843	Avsatt	Ett gråbrunt, lager med inslag av dynga, träflis och växtdelar. Mot SO övergick lagret till att bli mer siltigt och hårt.
Destruktion		
1727	Brandlager	Se beskrivning för 1729.
1729	Brandlager	Ett 0,005–0,02 meter tjockt, homogent, brunsvart kol-, ask- och sotlager, bitvis omrört med k-kord. Fläckvis innehöll lagret ljusgulbeige fläckar av bränd torv med sandig konsistens, framförallt i rutorna L10–12 och I–K, 12 längs med syllsten och syllstock. Under den brända torven fanns ren kol. Samma lager som 1727.

Tabell 195. Kontexter tillhörande hus D:J.

S15**Tomt II:1****Konstruktionstyp: flätverksstaket****Funktion: avgränsande och skyddande****Storlek: 5 meter synlig längd**

Ett flätverksstaket längs tomt II i dess avgränsning mot passage 2 och mot tvärpassagen i zon 2. Staketet löpte runt det södra hörnet till hus D:J och in i tvärpassagen.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1469	Pinnar	17 runda pinnar, 0,02–0,05 meter i diameter, som låg i rad i NV–SO riktning med 0,15 meters mellanrum.
1761	Pinnar och störar	14 runda pinnar/störar, 0,04–0,06 meter i diameter, varav några var fyrkantshuggna.
1788	Vidjor	2 vidjor i ett flätverksstaket knr 1469.
1789	Pinnar och störar	18 runda pinnar/störar, 0,04–0,08 meter i diameter, varav några var fyrkantshuggna.
1835	Vidjor	Ett antal vidjor.
1867	Pinnar	8 pinnar, 0,04 meter i diameter, som troligtvis var runda.

Tabell 196. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S15.

Hus D:I**Tomt II:3****Konstruktionstyp: timmer eller ramverk och flätverk****Funktion: flerfunktionshus****Storlek: >4x5 meter**

En byggnad som under grävning och bearbetning hanterats som tre; hus D:I, D:F och D:N; men som sent i bearbetningen slagits samman till ett. Huset var i sydväst och sydöst uppfört med träsyll på hörn- och mellanplintar, i nordost kan det ha varit uppfört med flätverksvägg eller också

Figur 115. Syllstock med borrade hål för flätverkswägg i hus D:J.

kan syllen här varit bortrensad. Huset hade ingen klar härd, men väl en stenkonstruktion på golvet mitt som knutits till ett lager som tolkats som ett ässjeutkast (kontexter 1803 och 1838). Huset har fynd av slagg, blästermunstycken och ässjefodring, men inte i volymer som motiverar en tolkning av huset som en renodlad smedja. Smide har dock förekommit i byggnaden.

Bland fynden märks keramik av typ A, amforagods (fnr 26547), läderspill och skodelar, hornspill och kamdelar, en sländtrissa av volhynisk skiffer (fnr 8690), en yxa (fnr 8421), en mejsl (fnr 32888), en sandstensgjutform (fnr 22632), några degelskärvor och fragment av lödförpackningar från bultslödning (fnr 9059 och 28282).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1533	Brandlager	0,05–0,10 meter tjockt, homogent, luckert, svart lager med sot och kol. Lagret innehöll rikligt med brända barr, obrända kvistar med barr, järnslag, korroderat järn och brända väggdelar. Distinkta kontaktytor.
1750	Syllstock	Obränd, bilad stock, 0,2–0,3 meter i diameter, som låg i NV–SO med den bilade sidan nedåt.
1790	Plank	Stor liggande plankstump, 0,6x0,15x0,01 meter, en mindre plankstump, 0,25x0,1x0,02, samt åtta störbitar mellan 0,05 och 0,3 meter långa och 0,01–0,03 meter i diameter. Alla var obrända och orienterade i NV–SO riktning.
1800	Plank	Två dåligt bevarade, obrända plankstumpar som låg bredvid varandra i NV–SO riktning. Storlek 0,25x0,5–0,1 meter resp. 0,12x0,12–0,15x0,18 meter stora och 0,01 meter tjocka.
1801	Plank	En stump av en grov, obränd plank, 0,2x0,1x0,03 meter.
1806	Stolpe	En knappt 0,3 meter lång, obränd, bilad stolpspets, 0,3x0,15x0,05 meter stor.
1829	Stolpe	En 0,70x0,30x0,10 meter stor koniskt formad, bilad och lätt sotad stolpe med spetsad ände. Den yttersta spetsen satt fortfarande in situ medan resten av stolpen hade rasat åt Ö. Dikt an mot N fanns en bilad plank, 0,60x0,12x0,05 meter, vilken var avbruten i båda ändar och delvis bränd.
1830	Utjämningslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, heterogent, halvfett, ganska luckert, brungråsvart lager som innehöll mycket träflis, enstaka knytnävsstora stenar och större djurben. Distinkta kontaktytor.
1832	Stolphål med stenskoning	4 kantiga, skärvigade och skörbrända stenar, 0,15–0,25 meter i diameter. Stenarna bildade en cirkulär formation som var 0,20 meter i diameter.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1833	Raseringslager	8 småstenar, 0,10–0,20 meter i diameter. Stenarna var eldpåverkade, skärviga och skörbrända, och låg ostrukturerat.
1898	Syllstock	En 0,55 meter lång och 0,20 meter bred obränd, bilad stock. Stocken var starkt sammanpressad och fragmenterad.
1899	Syllsten	6 stenar, 0,15–0,35 meter i diameter, som låg på rad i NV–SO riktning. Stenarna var ej brandpåverkade.
1690	Syllstock	Träplanka som var 0,15–0,20x0,90 meter och låg i nord–sydlig riktning. Den södra änden av plankan låg på en sten.
1691	Raseringslager	Rester av två träplankor.
1692	Golvlager	Ett 0,02 metertjockt, gulbeige något sandigt siltlager. Lagret var homogent med ”mjuk” konsistens. Kontaktyta mot underliggande lager var diffus.
1697	Syllstock	En mycket fragmentarisk rest av en träplanka som låg i NV–SO riktning. Plankan var 0,15 meter bred.
1799	Stolpe med stenskoning	Stolphål med en dåligt bevarad, kvadratisk bilad stolpe, 0,12x0,08x0,13 meter, och stenskoning. Stolpen hade plan botten. Stenskoningen bestod av ett tiotal skörbrända stenar, 0,10 meter i diameter.
1803	Stenkonstruktion	Skörbrända stenar, 0,20–0,25 meter i diameter, som bildade en halvcirkel. I direkt anslutning till de SO stenarna påträffades en del föremål med anknytning till sekundärsnide, som bränd lera, förslaggad lera, förglasad vägglera.
1831	Brandlager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, homogent men bitvis tendens till omgrävt, grågult sandlager som var hårt bränt. Distinkta kontaktytor.
1836	Brandlager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, homogent, mycket kompakt, svart lager bestående av kol och sot med ett rikligt innehåll av brända hasselnötsskal. Främst distinkta kontaktytor men bitvis diffusa och odefinierbara.
1837	Lerlager	Ett 0,01–0,10 meter tjockt, homogent, grått lerlager med inslag av grus och sot. Lagret var tjockast i den Ö delen. Kontaktytorerna var oftast distinkta men ibland diffusa.
1838	Ässjeutkast	Heterogent, luckert, lätt k-jordsinblandat gruslager med rikligt av skörbränd och skärviga stenar, 0,10 meter i diameter. Under gruset och småstenen framkom kol och sot. Distinkta kontaktytor.
1879	K-jordlager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, kompakt, homogent, brungrått lager med en blandning av k-jord, lite kol/sot och enstaka lerfläckar. Distinkta kontaktytor.
1880	Fyllning i nedgrävning	Ett 0,05 meter tjockt, brungrått sandlager med inslag av småsten, sot, ben, kol och aska. Diffusa kontaktytor.
1881	Nedgrävning	Nedgrävning.
1883	Stolpe	0,13x0,13x0,35 meter stor kvadratisk bilad stolpe som var bränd på ovansidan. Stolpen var till hälften spetsad.
1884	Stolpe	Stolpe, 0,18 meter i diameter och 0,22 meter djup, som hade plan botten och ingen stenskoning. Träet var i dålig kondition.
1885	Pinnar och störrar	21 pinnar, 0,04–0,05 meter i diameter, en stör och en rektangulärt bilad stör. Pinnarna var placerade i NV–SO riktning.
1902	Hantverksavfall	Ett 0,02–0,20 meter tjockt, huvudsakligen kompakt men bitvis luckert, gråsvart lager med inslag av silt, kol och brända torvtaksrester. I lagret förekom bitvis fläckar av fetare, brun k-jord och gråvit aska samt relativt mycket större och mindre djurben. Distinkta kontaktytor.
1903	Nedgrävning	Rektangulär, flack nedgrävning, 0,1–0,2 meter djup.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1905	Plank	mörkfärgning efter en plank, 0,15 meter lång, 0,04 meter bred och 0,07 meter djup. Plankan var ställd på högkant.
1946	Stolpe med stenskoning	Stolphål med en dåligt bevarad stolpe, 0,20 meter i diameter och 0,25 meter djup, och en stenskoning. Stenskoningen bestod av tre skörbrända småstenar, 0,10 meter i diameter. Stolpen hade troligtvis plan botten.
1947	Plank	En 0,20x0,04x0,08 meter stor bilad plank som var ställd på kortsidans högkant. Träet var i hyfsad kondition.
1954	Pinnar	Ett antal pinnar, 0,05 meter i diameter och 0,05 meter djupa. De flesta pinnar hade trärester kvar men en del var bara mörkfärgningar.
1963	Stolpe	Stolphål med en murken stolpe, 0,15 meter i diameter. Stolphålet hade diffusa nedgrävningskanter, var 0,15 meter djupt och hade plan botten.
1964	Stolpe	Stolphål, 0,20 meter i diameter och 0,20 meter djupt, med nästan inget bevarat trä i.
1965	K-jordlager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, heterogent, poröst och grusigt lager med mycket kol, en hel del mindre ben, keramik och lite slag. Distinkta kontaktytor.

Tabell 197. Kontexter tillhörande hus D:I.

Figur 116. En väl bevarad del av flätverksstaket S45 mellan passage 2 och hus D:I.

Grupp 77

Tomt II:2–5

Lagertyp: utomhuslager

Funktion: hantverkermiljö utomhus

Aktivitetlager uppkomna i utomhusmiljö på tomt II och passage 3. Här fanns både gödsellager och huggspånslager från hornhantverk; mera än 70 kilo av det senare. Mycket kamdelar till sammansatta enkelkammar påträffades; hantverkets inriktning bör ha koncentrerats just på kammar men även läderhantverk har varit representerat,

visat av större mängder läderspill och flera skores- ter. Metallhantverket anas som ett brus av slag och ässjefodring samt någon smälta av kopparle- gering. Bland specifika föremålsfynd märks fyra tinblbein (fnr 8414,8415, 8577 och 8749), ett stycke röd målarsandsten (fnr 46083), ett frag- ment amforakeramik (fnr 40272) samt ett obe- stämt silvermynt (fnr 9144) (se bilaga 4). Av gödsellagren att döma bör platsen under en tid nyttjats som djurhägn. Varvat i utomhuslagren fanns också raseringslager och brandlager, troligen från intilliggande byggnader.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1576	Hantverksavfall	Ett 0,01–0,10 meter tjockt, ljusst rödbrunt hornspillslager med inslag av rödbrun k-jord och sporadiskt med kol/sot/aska. Lagret var luckert med distinkt kontaktyta mot underliggande lager (1533). Mot SO tunnar lagret ut (efter D-linjen) och innehåller då något mer rödbrun k-jord och mindre hornspill.
1652	K-jordslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt rödbrunt organiskt lager med ett litet inslag av sand. Lagret var luckert-kompakt, homogen struktur. Kontaktytan mot underliggande lager var distinkt.
1698	Pinnar	Åtta pinnar, 0,02–0,05 meter i diameter.
1704	K-jordslager	Ett 0,02–0,10 meter tjockt svartbrunt–rödbrunt k-jordslager. Lagret hade en heterogen struktur, kompakt konsistens och där lagret underlagrades av knr 1576 var kontaktytan distinkt, annars diffus.
1718	Gödsellager	Ett 0,05–0,20 meter tjockt, kompakt, homogent, rödbrunt träflis- och gödselblandat lager. Lagret innehöll en del skärviga och skörbrända stenar. Distinkta kontaktytor.
1755	K-jordslager	Ett 0,08–0,15 meter tjockt, heterogent, luckert, grusigt, brungrått lager med en del trärester, träflis och rikligt med stora djurben. Bitvis distinkta kontaktytor men mest diffusa.
1775	K-jordslager	Mindre fläck med torr, klimpig, brun mot rostbrun k-jord. Lagret innehöll en del hornspill, ben och keramik.
1793	Plank	Fyra tunna, mycket dåligt bevarade plankor, 0,1–0,15x0,4 resp. 0,02–0,04x0,3 resp. 0,1x0,25 resp. 0,05x0,12 meter och 0,01 meter tjocka.
1805	Stolpe	Obränd stolpe, 0,10–0,12 meter i diameter. Stolpen lutade kraftigt åt SV.
1808	Brandlager	Ett 0,01–0,10 meter tjockt, svart kollager med distinkt kontaktyta.
1809	Raseringslager	Planka och ett näverlock. Plankan var 0,80 meter lång och 0,10 meter bred. Näverlocket var 0,30 meter i diameter och skadad i den SV delen. En av pinnarna i 1751 stack igenom och har skadat locket.
1834	K-jordslager	Ett 0,01–0,10 meter tjockt, varvigt, luckert, fett, ”rent”, brunrött mot brunt lager. Distinkta kontaktytor.
1912	K-jordslager	Ett 0,05 meter tjockt, brunt, poröst, finkornigt lager med mycket ben och keramik. Dess begränsning mot SV var osäker.
1952	Stolpe	Stolphål med en murken, bevarad stolpe. Stolphålet var 0,50 meter i diameter och stolpen var 0,20 meter i diameter.
1969	K-jordslager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, brunt, halvfett träflisblandat k-jordslager.
1981	Nedgrävning	

Tabell 198. Kontexter tillhörande grupp 77.

S44

Tomt II:3

Konstruktionstyp: pinnar och störar

Funktion: oklara utomhusaktiviteter

En konstruktion av oklar natur, av ett större antal pinnar och störar nedkörda i marken, i gränsområdet mellan gård och passage.

S45

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1752	Pinnar	Sju obrända pinnar, 0,02–0,03 meter i diameter, som löpte i en halvbåge från SV till Ö.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1779	Pinnar	Dåligt bevarad, obränd pinne, 0,03 meter i diameter.
1792	Pinnar	Fem dåligt bevarade, obrända pinnar, 0,02–0,03 meter i diameter, som löpte i NV–SO riktning.
1794	Pinnar	Sex obrända pinnar, 0,03–0,06 meter i diameter, som stod i en NV–SO linje.
1795	Pinnar	Tre obrända pinnar, 0,03 meter i diameter, som löpte i en NO–SV linje.
1796	Pinnar	Fyra pinnar, 0,03 meter i diameter, som stod i en NO–SV linje.
1797	Pinnar	Kontext nr 1797 bestod av en ensam, obränd pinne, 0,02 meter i diameter.
1798	Stör	Två tätt placerade, obrända störor, 0,02–0,03 meter i diameter.

Tabell 199. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S44.

S45

Tomt II:3

Konstruktionstyp: pinnar och störor

Funktion: flätverksstaket

Funktion: avgränsande och skyddande

Ett större antal pinnar/störor nedkörda i marken, troligen ett flätverksstaket i gränsområdet mellan gård och passage. Konstruktionen löper runt hela hus D:I, längs de sydvästra och sydöstra vägglinjerna. I sydväst, mot passage 2, var ca tre meter av staketet väl bevarat.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1685	Pinnar och störor	14 pinnar, varav 2 kvadratisk bilade, och 16 störor, varav 5 kvadratisk bilade och en kluva. Två av pinnarna var brända.
1686	Vidjor	5–6 vidjor, 0,02 meter i diameter, vilka delvis var hårt brända och avbrutna. De flesta låg NV om pinnarna 1685 och några låg in situ.
1700	Flätverk	Raserade stolpar och vidjor som låg på knr 1330,
1708	Pinnar	34 obrända pinnar, 0,03–0,05 meter i diameter, de flesta runda men en del fyrkantiga. Samtliga lutar mer eller mindre åt SV.
1751	Pinnar	30 obrända pinnar, 0,02–0,03 meter i diameter, som löpte i NO–SV riktning.
1791	Pinnar	13 dåligt bevarade, obrända pinnar, 0,02–0,05 meter i diameter.
1811	Vidjor	En aning brända vidjor till ett flätverksstaket, 1751. Vidjorna sträckte sig 0,50 meter i längd och var 0,03–0,10 meter brett.

Tabell 200. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S45.

Hus D:H

Tomt II:5

Konstruktionstyp: byggnad

Funktion: oklar, bostadshus?

Storlek: >2x6 meter

Ett hus som försvann utanför utgrävningsytan, men vars synliga hela vägglinje var ca 6 meter lång. Den markerades delvis av en 4 meter lång syllstock liggande på glest placerade syllstenar som löpte i SV–NO riktning och två stolpar nära det norra hörnet. I övrigt var byggnadstekniken oklar. Syllstocken hade störhål, men hålens distribution är atypiska för ett "sigtunahus"; flätverks-hus på syllram; då de var parvis ställda istället för

borrhåll med jämna avstånd. Huset kan ha varit ett sådant hus, och i så fall ovanligt stort, eller också har syllstocken återanvänts från något annat. Vid den nordöstra väggen fanns fyra stolpar. Golvet markerades av fyndrika kulturlager med smärre mängder hantverksspill från horn- och benhantverk, metallhantverk – ässjefodring och slagg – och läderhantverk, samt keramik typ A.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1573	Stolpe	Två, grova, något kvadratiska, bilade, obrända stolpar, 0,10 resp 0,15 meter i diameter.
1574	Stolpe	Obränd, något kvadratisk, bilad stolpe, 0,15 meter i diameter.
1694	K-jordslager	Ett 0,15 meter tjockt, siltigt, halvfett, brunrött lager som innehöll en del större djurben, enstaka knytnävsstora skörbrända stenar och mot SV mer trärester. I SV hade lagret en omgrävd karaktär och mot NO hade det en mer avsatt karaktär. Distinkta kontaktytor.
1785	Stolpe	Obränd, något bilad och fyrkantig stolpe, 0,10 meter i diameter.
1810	K-jordslager	Ett 0,15 meter tjockt, homogent, sotigt, mörkt gråbrunt lager med inslag av kol, djurben och keramik. Bitvis distinkt, bitvis diffus kontaktyta.
1693	Syllstock	Dåligt bevarad, obränd, bilad stock som låg med den ej bilade sidan nedåt. Stocken var 4 meter lång och 0,2 meter i diameter och låg i NO–SV riktning.
1695	Syllsten	5 stenar, 0,15–0,30 meter i diameter. Tre av stenarna var skörbrända.
1793	Plank	Fyra tunna, mycket dåligt bevarade plankor, 0,1–0,15x0,4 resp. 0,02–0,04x0,3 resp. 0,1x0,25 resp. 0,05x0,12 meter och 0,01 meter tjocka.

Tabell 201. Kontexter tillhörande hus D:H.

Passage 3

B15

Passage 3 och tomt II:3

Konstruktionstyp: kavelbro

Funktion: gångytta i passage 3 och på tomt

Spridda rester av kavelbroläggning, både längsgående underreglar och tvärlagda gångplank. Fragment av broläggningen påträffades sporadiskt i hela passagen samt i det utvidgade gårdstunet på tomt II:3.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1746	Underregel och gångplank	Ett 20-tal plankor, 0,50–1,50x0,10–0,20 meter, som både låg i NV–SO och NO–SV riktning. Den NV delen av konstruktionen var bättre bevarad än den SO delen av konstruktionen.

Tabell 202. Kontexter tillhörande kavelbron B15.

Grupp 54

Passage 3 och tomt II

Lagertyp: avsatta passage- och utomhuslager

Avsatta utomhuslager i passage 3, och delvis inom tomt II närmast passagen. Fyndbilden var som i omgivande tomter: spill från hornhant-

verk, läderhantverk och metallhantverk. Utmärkande föremålsfynd var ett hängkors av bärnsten med punktcirkelornamentik och liljeavslutningar i korsarmarna (fnr 8170) och ett runben (fnr 48303), enligt fältanteckning med text sida A: ”**rathurunar fiilfar-ltfort-**”, och sida B: ”**t t t l i k**”.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1514	K-jordslager	0,15 meter tjockt svart/brunt k-jordslager med inslag av kol och sot. Lagret var homogent och kompakt med diffus-distinkt kontaktyta.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1745	K-jordslager	Ett 0,10–0,15 meter tjockt svartbrunt k-jordslager med inslag av en del träflis, mycket djurben en del hornspill och läderspill. Lagret var homogent och kompakt med en distinkt kontaktyta.
------	--------------	--

Tabell 203. Kontexter tillhörande grupp 54.

Hus C:C**Tomt III:1****Konstruktionstyp: hus på syllstensram****Funktion: oklar****Storlek: >3,5x>1 meter**

Av huset fanns endast rester efter syllstensramen bevarad. Den tolkades vara ett syllstensfundament som utgjort det södra hörnet av byggnaden.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1737	Syllsten	Fyra stenar som samtliga var kantiga. Tre av stenarna var 0,20 meter stora och den största stenen var 0,60x0,20 meter. Stenarna låg i vinkel mot söder.
1851	Raseringslager	Nio stenar som samtliga var kantiga. Sex av dem var 0,10x0,15x0,15 meter, 2 var 0,20x0,25x0,20 meter och den största stenen var 0,50x0,30x0,25 meter. Stenarna låg i NV–SO riktning.

Tabell 204. Kontexter tillhörande hus C:C.

Grupp 78**Tomt III****Lagertyp: tomtaktiviteter****Funktion: hantverksyta**

Utomhuslager från en period då platsen legat obebyggd. Lagren innehöll mycket rikligt med huggspån av horn samt kamdelar till sammansatta enkelkammar, men även läderspill, keramik av typ A och BI samt amforagods (fnr 24625), brynen och ett par deglar.

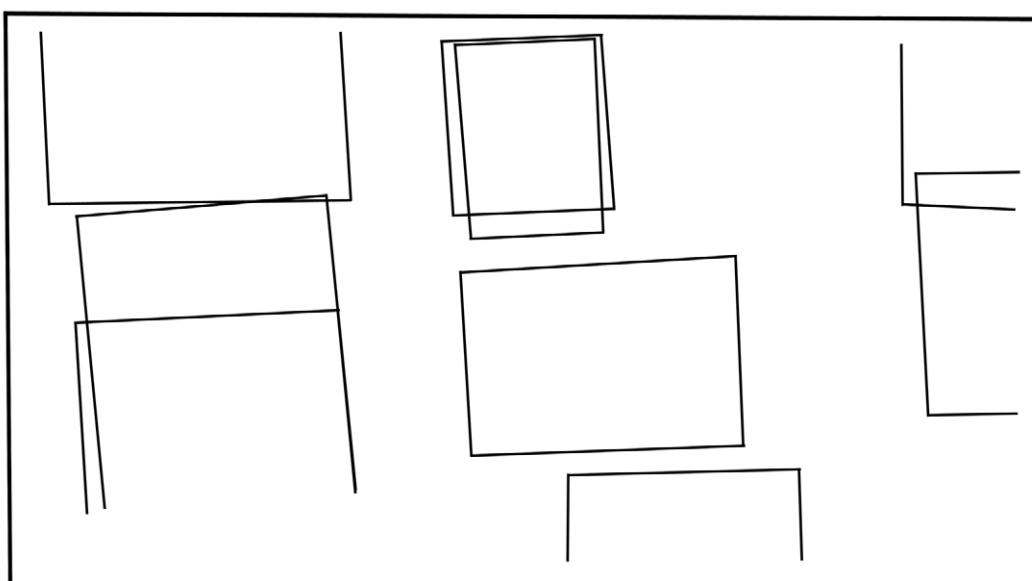
Kontext ID	Typ	Beskrivning
1541	Hantverksavfall	Ett 0,05–0,15 meter tjockt hornspillslager med inslag av k-jord. Lagret var poröst och homogent med distinkt kontaktyta.
1599	K-jordslager	Ett 0,07–0,13 meter tjockt, brunt k-jordslager med inslag av kol, träflis och mycket djurben. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta.
1768	K-jordslager	Ett 0,05 meter tjockt, brunt organiskt k-jordslager med inslag av kol och en hel del hornspill. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta.
1770	K-jordslager	Ett 0,10–0,15, gråsvart k-jordslager med inslag av kol och sot. Lagret var poröst och homogent med distinkt kontaktyta.
1781	K-jordslager	Ett 0,07–0,25 meter mörkbrunt/svart k-jordslager med rikligt med träflis och träbitar. Lagret var mycket kompakt och homogent med distinkt kontaktyta.
1817	K-jordslager	Ett 0,02–0,07 meter tjockt gråbrunt k-jordslager. Lagret var kompakt och homogent med diffus–distinkt kontaktyta.
1957	Raseringslager	Sex stenar som var 0,15 meter i diameter.
1959	Stolphål med stenskoning	Stenar i stolphål 1958 som stöttade stolpe 1962. Stenarna var 0,10–0,15 meter i diameter.
1962	Stolpe	En mycket förmultnad stolpe.
2015	Asklager	Ett 0,30 meter tjockt vitgrått asklager med inslag av sot. Lagret var poröst och homogent med distinkt kontaktyta.

Tabell 205. Kontexter tillhörande grupp 78.

Fas 10, ca 1075–1090

Under fasen har alla tomternas zoner legat bebyggda, förutom zon 5 på tomt III som var fortsatt obebyggd sedan föregående fas. Byggnadsmönstret börjar här förändras något, syllstensramarna glesar ut och vi ser också en tendens hos de enskilda husen att ha längre livslängder, ett

förhållande som kommer att slå igenom markant under fas 12. Läderhantverket, som hade sin höjdpunkt i fas 8, fortsatte att kraftigt gå ned, och även smidet, som också hade sin intensivaste fas i fas 8, fortsatte att minska. Hornhantverket fortsatte att öka i fasen.

Figur 117. Husen i fas 10ab lagda över varandra. Husen C:C och C:F på tomt III står kvar sedan föregående fas.

Fas 10a

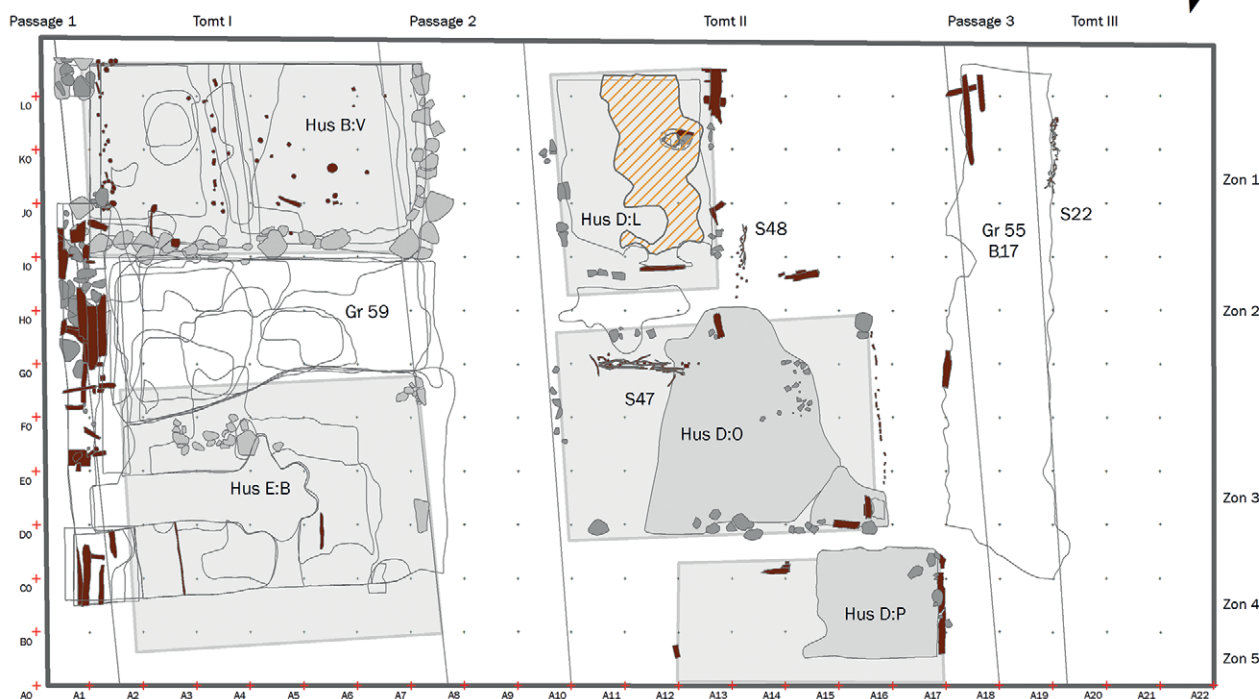
I underfas 10a har vi sett en tendens att bygga något mindre hus än under fas 9, i synnerhet inom tomt II. I tomt I upptogs ytan närmast Stora gatan av hus B:V, ett hus ägnat åt hantverk, byggt på en markerad syllstensram. Att döma av störhål inom huset har det ha haft en rumsindelning. Tvärpassagen i zon 2 vidgade sig i förhållande till föregående fas och var två meter bred. I zon 3 låg hus E:B vars funktion var oklar i avsaknad av konstaterad härd.

På tomt II upptogs zon I delvis av hantverks- huset D:L som delvis fungerat som smedja. Bredvid detta låg en öppen gårdsyta mot passage 3, i vilken ett flätverksstaket löpt nära huset. Bak-

om hus D:L låg hus D:O, ett anonymt hus avseende funktion, men denna tomtzon i tomt II har tidigare upptagits av flerfunktions- och ekonomibyggnader. Längst inne på tomten låg det endast delvis undersökta huset D:P, också detta med oklar funktion. Mellan de olika husen fanns dropprum om ca 50–75 centimeters bredd.

Tomt II visar inga byggnader i underfasen. Passage 3 har varit belagd med kavelbro, medan passage 2 fortfarande saknat sådan. Arrangemanget med ett öppet gårdstun i den nordöstra delen av tomt II mot passage 3, som introducerades i fas 4, bestod i fas 10 men kom därefter att försvinna.

Fas 10a

Figur 118. Grupper och konstruktioner tillhörande fas 10a. Husen C:C och C:F på tomt III som stått kvar sedan föregående fas syns inte i fasplanen.

Tomt I

Hus B:V

Tomt I:1

Konstruktionstyp: hus på syllstensram

Funktion: hantverkshus

Storlek: >3,5x6,5

Huset var byggt på en kraftig syllstensram. I husets sydvästra hörn fanns delar av en syllstock bevarad. Golvet bestod av grå lera som låg fläckvis över ytan. I huset påträffades ett flertal stör- och pinnhål som tolkas som rester efter flätverk som

fungerat som innerväggar och rumsindelningar. I husets sydvästra del fanns ett lager träffis som tolkats som rester efter trähantverk. Från andra avsatta lager i huset tillvaratogs även en del hantverksavfall från ben- och hornhantverk, samt något läderspill och huggspån av trä, vilket tyder på att huset varit ett hantverkshus. Utmärkande föremålsfynd var en grön glasring (fnr 8408) och ett fragment båtordläggning med nit och kvar-sittande drev (fnr 11176).

Huset har brunnit, i norra delen av huset påträffades ett bränt, svart, delvis orangefärgat lager som tolkats som det nedbrunna torvtaket.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1554	Brandlager	Ett svart ask- och sotlager. Mot den SO delen var lagret orangefärgat med sotfläckar.
1602	Brandlager	Ett 0,01 meter tjockt sot- och asklager som låg fläckvis över ytan.
1603	Kulturjordslager	Ett 0,01 meter tjockt, homogent, brunt lager med inslag av träffis och hasselnötter. Distinkta kontaktytor.
1618	Lergolv	Ett grått lergolv.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1619	Lergolv	Ett 0,01 meter tjockt, grått lerlager som låg fläckvis över ytan.
1620	Hantverksavfall	Ett rödbrunt, grovt träflislager.
1663	Kulturlagerslager	Ett 0,01 meter tjockt, svart lager med lite träflis, växtfibrer, enstaka hasselnötter. Lagret hade mager konsistens. Distinkta kontaktytor.
1664	Lergolv	Ett 0,005 meter tjockt, grått lerlager som låg fläckvis över hela ytan. Distinkta kontaktytor.
1701	Syllsten	En stenrad i NO–SV riktning.
1741	Pinnar	Ett antal pinnar, 0,07 meter i diameter, som stod i en linje men med oregelbundna avstånd.
1742	Pinnar	Pinnar, 0,1 meter i diameter, som var placerade i linje men med oregelbundna avstånd.
1743	Pinnar	Ett antal pinnar, 0,04–0,08 meter i diameter, med oregelbunden placering.
1819	Raseringslager	Kontext nr 1819 bestod av ett gruslager.
1820	Pinnar	Ett antal pinnar, 0,1 meter i diameter. Pinnarna var placerade i linje, men med oregelbundna mellanrum.
1826	Syllsten	En stenrad med 0,3–0,5 meter stora stenar i NV–SO riktning.
1827	Syllsten	En stenrad med 0,2–0,6 meter stora stenar i NV–SO riktning.
1846	Raseringslager	Kontext nr 1846 bestod av ett antal stenar, 0,2–0,5 meter stora.
1847	Syllstock	En mycket dåligt bevarad träsyll. Troligtvis var syllen bilad.
2076	Stolpe	Ett par stolpar och en liggande pinne. Stolparna var spetsiga i botten och runda. Stolparna var brända i toppen.
2088	Stolpe	En stolpe, 0,2 meter i diameter, som var rund med spetsig botten och bränd i toppen.

Tabell 206. Kontexter tillhörande hus B:V.

Grupp 59

Tomt I:2

Konstruktionstyp: kavelbro i passage 1 och utomhuslager i tvärpassage på tomt 2

Funktion: gångytor

Lagerföljden med ingående anläggningsfragment tolkas som spår av utomhusaktiviteter i passage 1 samt i tvärpassagen mellan hus B:V och E:B på tomt I. Där fanns konstruktionsrester; återstoden av en kavelbroläggning med både rester av underreglar och gångplank. Gångplanken bestod delvis av återanvänd bordläggning från båtar. De avsatta lagren var både hantverkslager med

spår av horn- och läderhantverk och gödsellager som berättar om djurhållning i grannskapet. Lagren var fyndrika och gav mycket flintfragment, glaspärlor, små bivaxstycken, en benflöjt (fnr 32068), en ullkam av järn eller möjligen en frörepa använd vid linberedning (fnr 33000, fig. 119), deglar, hasselnötter, brynen, läderspill samt mycket hornspill och smidesslagg.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1645	Gödsellager	Gult, finfördelat, smetigt, gödsellager med mycket växtfibrer. Distinkta kontaktytor.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1676	K-jordslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, brunt k-jordslager med inslag av träflis. Lagret var kompakt med ganska homogen struktur och distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1677	Golvslager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, gulbrunt sand- och gruslager. Lagret var homogent med distinkta kontaktytor mot underlagrande kontext.
1678	Hantverksavfall	Ett 0,01–0,04 meter tjockt hornspillslager med inslag av brun k-jord och lite läderspill. Lagret var poröst och homogent med tydliga kontaktytor mot underlagrande kontext.
1679	K-jordslager	Gråsvart k-jordlager med inslag av träflis.
1702	K-jordslager	Ett 0,05–0,15 meter tjockt, brunt k-jordslager. Lagret var kompakt och hårt packad med distinkt relativt distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1703	Bordläggningsplank	Planka, 1,40x0,04 meter. Plankan var bilad och låg i NO–SV riktning.
1753	K-jordslager	Ett 0,01–0,04 meter tjockt, grått lerlager. Lagret var lätt kompakt med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1754	K-jordslager	Svartbrunt k-jordslager med inslag av gödsel, träflis och läderspill. Lagret var kompakt med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1765	K-jordslager	
1839	K-jordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, mörkbrunt k-jordslager med inslag av gödsel och lite träflis. Konsistensen skiftade från lättpackad till lös. Diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
1858	-	Ej beskriven
1860	Underregel	Träplankor, 0,10–0,15 meter breda, som låg NV–SO riktning.
1861	K-jordslager	Ett 0,01–0,08 meter tjockt, brunsvart k-jordslager med inslag av träflis.
1874	K-jordslager	Brunsvart k-jordslager.
1895	Underregel	Runda trästörar, 0,08–0,10 meter i diameter, som låg i NV–SO riktning. De som var helt synliga hade en längd på 0,70 meter.
1896	K-jordslager	Ett 0,01–0,08 meter tjockt, runt k-jordslager med inslag av träflis och kol.

Tabell 207. Kontexter tillhörande grupp 59.

Figur 119. Ullkammen eller frörepan för 33000. Mellan de två platta beslagen till vänster sitter trärester kvar. Kammen har troligen varit monterad på en bräda.

Hus E:B**Tomt I:3****Konstruktionstyp: syllsten****Funktion: oklar****Storlek: >4x5 meter**

En mycket fragmentarisk lämning efter en byggnad. Huset var byggt på syllstenar, delvis bevarade i husets norra del. Det fanns inga rester av golvet bevarat. I husets västra hörn fanns rester efter en stenkonstruktion med oklar funktion. Ett lager med aska och träkol som täckte stora delar av konstruktionen antydde att huset brunnit. Huset låg troligen delvis utanför undersökningsområdet.

Husets funktion var oklar, men en planka knappa metern innanför den sydvästra vägglinjen antydde en väggbänk, liksom i hus B:U i fas 9, varför det kan vara rimligt att även hus E:B varit ett bostadshus.

Fynden som tillvaratogs från avsatta lager i huset bestod till största delen av keramik av typ A samt av slagg efter metallhantverk och ässjefodring, en gjutform samt delar av en balansväg (fnr 45812).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
45	Stolpe	Ett ovalt stolphål, 0,4 meter i diameter och 0,4 meter djupt. Stolpen satt kvar.
145	Brandlager	Kontext nr 145=1637
178	Kulturjordslager	Ett brunsvart kulturjordslager med inslag av kol, sot och lera. Lagrets konsistens var från lös till lätt kompakt med distinkta kontaktytor.
214	Kulturjordslager	Ett gråbrunt, lerigt kulturjordslager med inslag av kol.
1637	Brandlager	Ett orangegult brandlager. Lagrets struktur var varvigt med tunna ljusgrå fläckar, samt kol och aska. Omrört.
1640	Konstruktion	En stenkonstruktion med ett antal stenar i oordning. Stenarnas storlek och utseende och storlek varierade, 0,10–0,50 meter.
1655	Asklager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt, ask- och kollager. Askan var vitgul och låg i toppen. Kolet låg i botten av lagret och var kompakt. Kontaktyta distinkt.
1665	Brandlager	Kontext nr 1665=1667
1740	Syllsten	En större sten, 0,2x0,3 meter, och fyra något mindre stenar, 0,20–0,30 meter.
1828	Fyllning i stolphål	Gråbrun, grusig fyllning i stolphål, kontext ID 45. Lagret var ganska poröst med distinkta kontaktytor.
1955	Kulturjordslager	Ett 0,08–0,10 meter tjockt, brunt kulturjordslager. Lagret var poröst med distinkta kontaktytor.

Tabell 208. Kontexter tillhörande hus E:B.

Tomt II**Hus D:L****Tomt II:1 SV****Konstruktionstyp: syllsten och syllstockar****Funktion: smedja****Storlek: 4,20x3 m**

Ett mindre hus uppfört på träsyll vilande på spridda syllstenar. Byggnadsskicket är oklart, men det

kan ha varit knuttimrat. Huset har brunnit och taket var ett torvtak att döma av brandresternas utseende. Nära husets nordostvägg fanns rester efter en konstruktion som tolkats som en gropäsja använd vid järnsmede. Förutom smidesslagg och järnföremål påträffades även en del avfall från

horn- och benhantverk, varför huset vid sidan av flera hantverk. Framträdande fynd från huset är att fungera som smedja kan antas varit använt för en sländtrissa av volhynisk skiffer (fnr 8282).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1585	Brandlager	Ett 0,02 meter tjockt rödbrunt lager med bränd torv. Distinkt kontaktyta.
1644	Stock	Stock som var 1 meterx0,20 meter. Stocken låg i N-S riktning. Den var mycket komprimerad.
1657	Raseringslager	Ett 0,03 meter tjockt, halvfett, grusigt, gulrödbrunt sandlager med distinkta kontaktytor och homogen karaktär.
1683	Pinnar	Tre pinnar.
1709	Syllstock	Stock som var bilad till en firsidig form, 0,15x0,15 meter stor. Stocken påträffades i NV-SO riktning. På stockens ovansida fanns två hål, 0,05 meter i diameter. Stocken gick in i profilväggen och sågades därmed av.
1710	Syllstock	Stock i NO-SV riktning, 2,2 meter lång, 0,10-0,15 meter bred och 0,10-0,17 meter hög. Stocken var bilad på ovansidan och den ena sidan medan den var hyvlad på den andra sidan och undersidan. Den SO sidan var bränd. På ovansidan fanns borrade hål, 0,02 meter i diameter, och i ett av hålen fanns en tapp kvar. På undersidan fanns ett hål, 0,05 meter i diameter och 0,025 meter djupt där en pinne, 1824, fanns kvar.
1711	K-jordslager	Ett 0,03-0,07 meter tjockt, svartbrunt k-jordslager med inslag av av träflis. Lagret var fett och fuktigt med distinkt kontaktyta.
1712	Syllsten	Fyra stenar.
1713	Syllsten	Nio stenar, 0,05-0,15 meter i diameter som låg i N-S riktning.
1717	Raseringslager	Tiotal stenar över en yta av ca 1 kvm. Några av stenarna var skörbrända.
1719	Syllstock	Tre korta underliggare i trä till syllstock.
1720	Syllstock	En 0,8 meter lång rundad stock, ca 0,08 meter i diameter, som låg i N-V riktning. Stocken var skadad i båda ändarna. Mitt på stocken fanns ett hål med en pinne som stack ner i underliggande lager.
1721	Raseringslager	Träkonstruktion. Rundat virke.
1725	Raseringslager	Plankstump, 0,50x0,20 meter, som delvis var bränd. Den låg i NV-SO riktning
1726	Raseringslager	Två stenar, 0,10 meter i diameter.
1727	Brandlager	Se beskrivning för 1729.
1729	Brandlager	Ett 0,005-0,02 meter tjockt, homogent, brunsvart kol-, ask- och sotlager, bitvis omrört med k-kord. Fläckvis innehöll lagret ljusgulbeige fläckar av bränd torv med sandig konsistens, framförallt i rutorna L10-12 och I-K, 12 längs med syllsten och syllstock. Under den brända torven fanns ren kol. Distinkta kontaktytor.
1730	Syllsten	Sju kantiga stenar, 0,10-0,30 meter i diameter, som låg i en rad i NV-SO riktning. Stenarna låg dikt an mot flätverksstaket 1469.
1756	Raseringslager	Träplanka som låg ovanpå korroderat järn och slagg uppblandat med kol och k-jord/dynga. Hela kontexten upptaget som preparat, 553.
1760	Hantverksavfall	Ojämnt rund järnkonzentration, 0,30 meter i diameter och 0,04-0,08 meter djup. Hela koncentrationen blev intaget som preparat.
1821	Syllsten	Sex stenar, 0,30-0,40 meter i diameter, som var placerade i NO-SV riktning.
1824	Pinnar	Pinne, 0,05 meter i diameter, som passade in i ett hål på knr 1740.

Tabell 209. Kontexter tillhörande hus D:L.

S48**Tomt II:1****Konstruktionstyp: flätverksstaket****Funktion: inhägnad,
avgränsande och skyddande****Storlek: 1,5 meter**

Ett fragmentariskt bevarat flätverksstaket mellan hus D:L och gårdsytan ut mot passage 3.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1666	Käppar	Ett tjugotal pinnar, 0,02 meter i diameter, som stod i NV–SO riktning. Pinnarna stod med ett mellanrum på 0,10–0,15 meter.
1667	Vidjor	Vidjor som var mycket fragmentariskt bevarade. Vidjorna låg rund de nordligaste pinnarna i knr 1666.

Tabell 210. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S48.

Hus D:O**Tomt II:3****Konstruktionstyp: stavverk, syllsten
och syllträ****Funktion: oklar, kanske en ekonomibygnad****Storlek: ca 5,9x4 meter**

En byggnad delvis på syllram eller på hörn- och mellanplintar. I nordost har stått en stavvägg, medan de andra väggarna kan ha varit knuttimrade eller byggts i skiftesverk. Huset har haft stampat jordgolv och bedömdes ha haft torvtak. Nära husets nordvästra vägg fanns en flätverkskonstruktion, S47, som kan ha varit rums- eller

funktionsindelade. I husets nordvästra del fanns en samling skörbrända stenar av decimeterstorlek, återstoden av en riven smideshård eller en golvhård av hushållstyp. Det fanns några fynd av slagg i huset, varav några små bottenskällor, men mängden hornspill var större än slaggfynden. Det är svårt att utifrån fynd och konstruktioner avgöra om huset varit ett hantverkshus eller ett bostadshus. Mängden keramik i huset motsvarar närmast det bakgrundsbrus vi finner i de flesta kontexter. I tidigare faser har dock denna plats på tomten upptagits av flerfunktions- och ekonomibygnader.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1523	Syllsten	Två stenar som var 0,35x0,25 meter respektive 0,20x0,15x0,20 meter.
1534	Raseringslager	Resterna av en träplanka som låg i nord–sydlig riktning.
1535	Raseringslager	Rester av två träplankor som låg i NO–SV riktning.
1563	Takbräda	Två bilade plank, alternativt stockar, av björk med näver kvar. Träet vilade dessutom på näverbitar. En plankan/stock låg i NO–SV riktning och var 0,50x0,10x0,01 meter. Den andra plankan/stocken låg i NV–SO riktning och var 0,40x0,10x0,05 meter.
1564	Syllsten	Nio kantiga stenar, 0,10–0,40 meter i diameter, som var placerade i NO–SV riktning och bildade en ca 3,00 meter lång linje. En av stenarna var skörbränd.
1578	Stenkonstruktion	20-tal stenar, 0,10 meter i diameter. Stenarna var skörbrända. Stenarna låg utan struktur och hade rubbats ur sitt ursprungliga läge. Möjligen var fem stenar som låg NV delen av konstruktioner i orubbat läge.
1579	Pinnar	Fyra pinnar, 0,02–0,03 meter i diameter. Pinnarna var mycket dåligt bevarade.
1580	Golvlager	Ett 0,05–0,12 meter tjockt, rödbrunt, kompakt organiskt k-jordlager. Lagret var heterogent. I den västra delen av lagret fanns en del inslag av träflis, i den södra delen av lagret var kompakt och organiskt och den NO delen av lagret var något siltig och det var mindre fett och kompakt. Kontaktyta mot underliggande lager, knr 533 och 1576, var distinkt, och mot knr 1633 var kontaktytan diffus.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1589	Torvtakslager	Ett 0,05 meter tjockt gråbrunt siltlager. Lagret var kompakt, med homogen struktur och distinkt kontaktyta mot underliggande lager.
1590	Syllsten	18–20 rektangulärt bilade plank, 0,10x0,04 meter, vertikalt stående på högkant. Vissa av plankorna var i mycket dålig kondition.
1593	Golvlager	Grått k-jordslager, med inslag av sand och lite kol. Lagret var heterogent, inte så fett och med diffus kontaktyta mot underliggande lager.
1705	Syllsten	Sex stenar på en linje i NV–SO riktning. Stenarnas diameter var 0,10–0,15 meter.
1706	Syllsten	Tre stenar på rad i NO–SV riktning.
1724	Syllsten	Fem kantiga stenar, 0,10–0,20 meter i diameter, som låg i NO–SV riktning.

Tabell 211. Kontexter tillhörande hus D:O.

S47

Tomt II:3

Konstruktionstyp: flätverk

Storlek: ca 1,5 meter långt

Ett stycke flätverk inom hus D:O, kanske en rums- eller funktionsavdelare.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1604	Käppar	Bilad stör med kvadratisk form. Den är 0,05 meter tjock, 0,08 meter bred och 0,10 meter lång.
1605	Käppar	11 pinnar, 0,02–0,03 meter, som stod i NO–SV riktning, med ett avstånd mellan varje pinne på 0,17–0,25 meter. Pinnradens totala sträckning var 1,90 meter.
1606	Flätverk	Fem sammanflätade vidjor som låg NO–SV riktning. Vidjornas tjocklek var 0,005–0,01 meter. Den totala längden för flätverkets utsträckning var 1,30 meter. Vidjorna var delvis brända och över vidjorna låg ett tunt sotskikt.
1607	Käppar	Två pinnar, 0,03–0,04 meter i diameter, som stod NO–SV riktning. Avståndet mellan pinnarna var 1,00 meter.
1608	Flätverk	Två–fem sammanflätade vidjor som låg i NO–SV riktning. Vidjornas tjocklek var 0,01–0,015 meter tjocka. Vidjorna var fragmentariskt bevarade, men den sammanlagda sträckningen var 1,65 meter. Över vidjorna låg en tunn sotlin.
1609	Käppar	Tre kvadratiskt tillhuggna störrar, 0,02x0,05 meter. De stod precis intill varandra i NO–SV riktning. Samtliga störrar var brända.

Tabell 212. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S47.

Hus D:P

Tomt II:5

Konstruktionstyp: syllsten och syllträ

Funktion: oklar

Storlek: >2,30x5 meter

Fragmentariska rester av en byggnad vars sydöstra delar försvann utanför utgrävningsytan. Huset var byggt på träsyll vilande på syllsten. Huset har haft lergolv, takets konstruktion är obekant och spår efter härd saknades. I golvlagret fanns något kilo hornspill och i raseringslagret kontext 1572

påträffades en guldfoliepärla, men inga fynd som kan berätta om husets funktion.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1565	Golvlag	Ett 0,05–0,10 meter tjockt ren, grått lerblandat siltlager med inslag av strimmor med brun/rött organisk k-jord. Lagret var kompakt och homogent (bortsett från k-jordsstrimmorna) med distinkt kontaktyta.
1566	Raseringslager	Två bilade plankstumpar, 0,50x0,10x0,02 meter, som låg i NO–SV riktning. En plankstump, 0,08x0,04x0,01 meter, som låg i NV–SO.
1567		Bilad plank, 0,30x0,10x0,02 meter i NV–SO riktning. Plankan var i mycket dålig kondition.
1571	Syllstock	En 1,80x0,15x0,02 meter stor bilad plank som var i tre delar. Plankan låg i NV–SO riktning.
1572	Raseringslager	Åtta kantiga stenar, 0,10–0,20 m i diameter meter. Heterogen struktur.
1592	Syllsten	Rundad sten, 0,30 m i diameter.

Tabell 213. Kontexter tillhörande hus D:P.

Passage 3

B17

Passage 3

Konstruktionstyp: kavelbro

Funktion: gångyta

Underreglar och gångplank i passage 3.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1513	Underregel och gångplank	Tvärgående underreglar, på dessa ligger längsgående underreglar. På de längsgående underreglarna låg gångplank. Träbelägningen finns fragmentariskt bevarad över hela passage 3.
1767	Underregel	Tre stockar. Två av stockarna, 0,10–0,15 meter i diameter, låg i NV–SO riktning. En stock, längd 0,50 meter, låg NO–SV riktning. Den korta stocken låg under de långa stockarna.

Tabell 214. Kontexter tillhörande kavelbron B17.

Grupp 55

Passage 3

Lagertyp: avsatta utomhuslager i passage 3

0,20 meter tjocka, avsatta jordlager, med inslag av lera, uppkomna under brukningstiden för kavelbroläggning B17. I lagren fanns stora mängder spill från hornhantverk; huggspån, kilformade städ och halvfabrikat, varav ett halvfabrikat till en

dubbelhelkam (fnr 34556). Där fanns även slagg och järnföremål. Bland föremålsfynden märks två runben; SL 84 (fnr 6931) med text **ptkai**; samt SL 92 (fnr 7145) med text **nera-nae -k-p**.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1391	K-jordlager	0,20 meter tjockt svartbrunt k-jordlager med inslag av lera. Lagret var luckert och ganska heterogent.
1418		Kontext nr 1418=1391

Tabell 215. Kontexter tillhörande grupp 55.

Tomt III

S22

Tomt III:1

Konstruktionstyp: flätverksstaket

Funktion: avgränsning mellan passage 3 och tomt III

Storlek: längd ca 1,5 meter

Ett till en och en halv meters längd bevarat flätverksstaket i gränzonen mellan passage 3 och tomt III, bestående av vidjor inflätade i en rad av sex tunna pinnar eller störrar.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1392	Vidjor	Fragmentariskt bevarade vidjor som låg i NV-SO riktning runt pinnar, knr 1739.
1739	Käpp	Sex pinnar, 0,03 meter i diameter, NV-SO riktning. Pinnarna stod med 0,10–0,20 meters mellanrum.

Tabell 216. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S22.

Fas 10b

I zon 1 på tomt I ersattes hus B:V med en öppen utomhusyta med spår av horn- och metallhantverk, en härdgrop kan tolkas som en liten ässja för smide eller smältning av metaller. Innanför detta låg ett välbyggt hus med en väl bevarad stensatt rökugn.

På tomt II ersattes hus D:L med hus D:Q, också det ett hantverkshus som arbetat med metaller. Bakom detta hus har husen D:O och D:P fortfarande stått kvar. Tomt III har fortsatt att vara en utomhusyta.

Figur 120. Det lilla beslaget med triskelen, fnr 7585.

Tomt I

Grupp 58

Tomt I:1

Konstruktionstyp: härd och nedgrävning

Funktion: utomhusaktiviteter

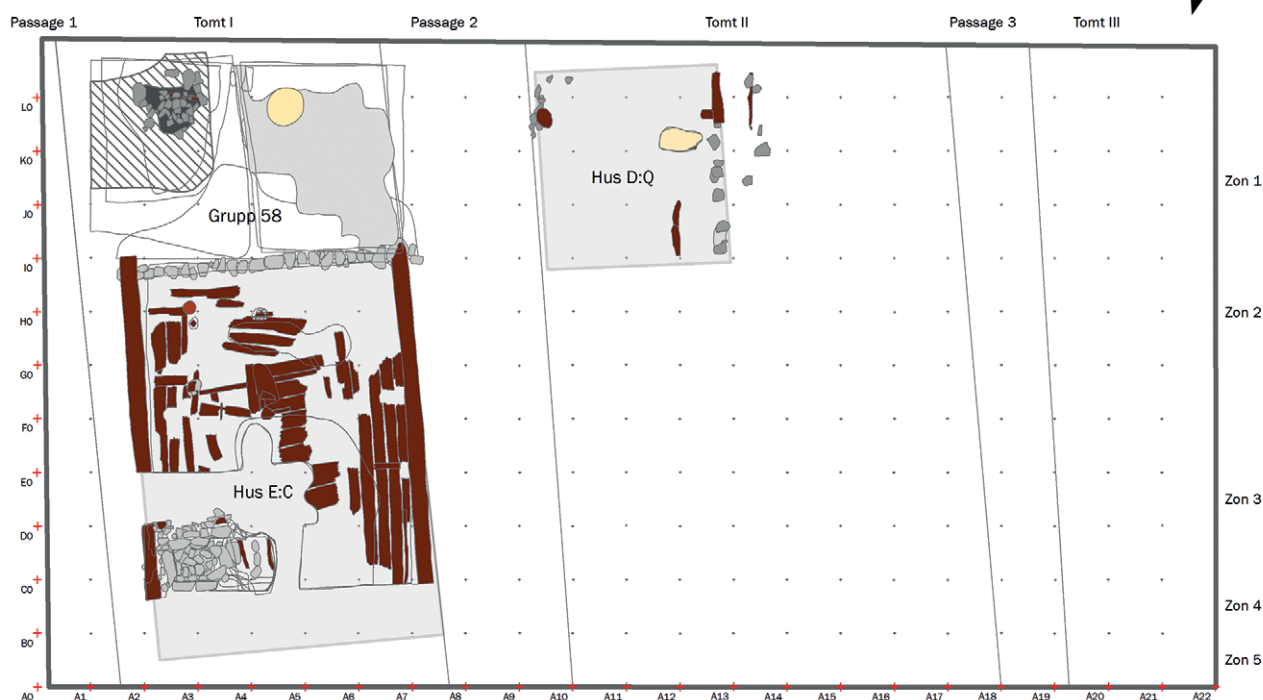
En härd samt avsatta lager som tillkommit i utomhusmiljö. Lagren var fyndrika med mycket hornspill och slagg, något läderspill, brynen, ett

runben med fragmentarisk text ...astb---... och ...× runa×---.. (fnr 7505, SL 90), en mässingsströning med en triskele (fnr 7585, fig. 120) samt ett drygt trettiotal fyndposter glaspärlor, varavs två guldfoliepärlor. Vid sidan av slagg fanns ett vagt brus av metallhantverk i form av spridda degelskärvor, litet ässjefodring och några klipp kopparbleck.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1546	K-jordslager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, brunsvart k-jordslager. Kompakt med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1550	Raseringslager	Ett 0,05 meter tjockt lager bestående av lera, bränd lera och brunbeige sand. Distinkta kontaktytor.
1551	K-jordslager	Ett 0,01–0,03 meter, brunt, ganska kompakt k-jordslager med inslag av träflis och hornspill. Distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1552	Lerlager	Ett 0,04 meter tjockt k-jordslager, blågrått, kompakt lerlager med inslag av sot/kol. Distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1553	K-jordslager	Brunt k-jordslager.
1555	Härd	Härdrest.
1556	Kollager	Kol- och asklager.
1560	K-jordslager	ca 0,05 meter tjockt, brunt och kompakt k-jordslager med inslag av gödsel och hasselnötter. Lagret var ganska kompakt med distinkta kontaktytor.
1562	Planka	Stående träplanka och två störar.
1600	Nedgrävning	Rund nedgrävning, diameter 0,65 meter, djup 0,17 meter. Lodräta nedgrävningsskanter.
1601	Fyllning i nedgrävning	Svart k-jordslager med stort inslag av kol, sot, slagg och grus. Även inslag av ben och hanverkspill. Fyllning i nedgrävning knr 1600.

Tabell 217. Kontexter tillhörande grupp 58.

Fas 10b

Figur 121. Grupper och konstruktioner tillhörande fas 10b. I de bakre regionerna av tomt II och på tomt III stod husen från fas 10a kvar, och syns därför inte i fasplanen.

Hus E:C

Tomt I:3

Konstruktionstyp: hus, delvis på syllsten

Funktion: bostadshus med hörnhärd

Storlek: >6x5,5 meter

Träsyllan vilade delvis på en vällagd rad syllsten i kortsidan mot NV. Träsyllan i långsidorna vilade delvis med sina ändar på syllstensraden. Huset kan ha varit timrat, med tanke på att inga större stolphål påträffades och att syllstockarna inte hade några tapphål. Stockarna var sex meter långa längs den västra och östra sidan, men huset kunde inte studeras i dess fulla längd då det grävts av i sydväst av sentida anläggningsarbeten. Ett dendrokronologiskt prov från en av stockarna visar att huset byggts med timmer som avverkats 1064 e.Kr. Ett stolphål i västra delen kan ha fungerat som stötta till taket.

I det sydvästra hörnet fanns en rökugn. Den var byggd med en träram med en isolerande fyllning av grus runt själva ugnrummet, som bestod av stora flata stenar. Nära ugnöppningen stod ett keramikkärl, troligen ett glödkrus, in situ (fig. 122 & 123). Tre stolpar i husets västra del tolkas som troliga rester efter en väggbänk.

Från avsatta lager i huset tillvaratogs ett stort antal fynd, 273 fyndposter. Här kan nämnas en trätunna på golvet i husets västra del, närmare ett kilo hasselnötskal (fnr 47160) amforakeramik (fnr 47334), A-keramik, kammar, hantverksspill från kamtillverkning, glaspärlor, bultlås, verktyg, fyra textilfynd, men kanske framförallt bör ett uppståndelseägg framhållas (fnr 7146) som tolkades ha legat uppe vid taket på en av sparrarna vid husets västra gavel.

Huset har brunnit, över hela konstruktionen låg ett orangefärgat brandlager och brända plankor. Taket var således av torv på en underliggande träkonstruktion av näver, takbrädor, sparrar samt sidoåsar. Byggnaden låg delvis utanför undersökningsområdet; den var störd av tidigare anläggningschakt i sydost.

Prover

Från huset finns ett dendroresultat (0157063), provnummer 431 från kontext 1518, furuträ med fällningstid år 1064 (bilaga 1).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
30	Brandlager	Ett orangefärgat brandlager.
144	Brandlager	Samma som kontext ID 30
1517	Takbräda	Åtta bilade plankor liggande i NV–SO riktning och två runda reglar som låg i NO–SV riktning. På de bilade plankorna låg stora näverplattor. Plankorna var 0,30x0,60x0,05 meter. Reglarna var 0,80x2,20x0,05 meter. Takresterna låg något i vinkel mot väggresterna (K1518) Konstruktionen var kraftigt störd, förmodligen redan efter brandtillfället.
1518	Brädor	Helt förkolnade plankor. Längd: 1,10 meter, bredd: 0,10–0,30 meter. Tjocklek: 0,020–0,025 meter.
1519	Kollager	Ett sot- och träkolslager med distinkt kontaktyta.
1529		En trätunna.
1539	Brandlager	Ett orangefärgat brandlager.
1547	Hasselnöttslager	Ett 0,01 meter tjockt lager med hasselnötsskal. De flesta av skalerna var eldpåverkade. Distinkta kontaktytor.
1548	Raseringslager	Ett 0,05 meter tjockt sandigt, grusigt och stenigt kulturjordslager. Stenarna var av knytnävsstorlek och kulturjorden var porös och gråbrun. Lagret var heterogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1557	Konstruktion	Samma som kontext ID 1518
1558	Kollager	Samma som kontext ID 1519
1559	Raseringslager	Ett 0,15 meter tjockt sand- och grusblandat lager. Lagret var poröst och heterogent med distinkt kontaktyta.
1561	Härdlager	ett 0,04–0,06 meter tjockt ask-, sot- och träkolslager. Lagret hade distinkt kontaktyta mot överlagrande kontext, men diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
1577	Stenkonstruktion	En stenkonstruktion. Tre stenar var runda och ovala och fyra stenar var tunna och platta.
1614	Syllsten	Ett antal stenar, 0,10x0,20 meter.
1615	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,09 meter tjockt, brun, ganska organisk kulturjord. Lagret var poröst ut mot kanterna av det och mer kompakt mot mitten. Distinkta kontaktytor.
1616	Syllstock	Två stockar. Den NO stocken var 6,00x0,30 meter och den SV stocken var 4,00x0,30 meter. Den NO stocken hade en urfasning på den NV delen av stocken. Stockarna var ganska dåligt bevarade och därför var det svårt att avgöra om de har varit bilade.
1617	Golvlager	Ett 0,03–0,12 meter tjockt, gråbrunt kulturjordslager med viss inblandning av grus och sand och i varierande grad blandat med kol och gulbränd sand. Konsistensen varierade från packad och kompakt till lös och luckert. Kontaktytor distinkta.
1639	Härdlager	Ett 0,02–0,06 meter tjockt sot- och träkolslager, som utgjordes av flera tunnas ask- och sotlinser. Lagret var poröst med homogen struktur med diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
1642	Brandlager	Ett gult sandigt brandlager med brända lerklumpar. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta mot överlagrande kontext och diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
1643	Konstruktion	En bränd trästock.
1646	Kulturlager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt sot-, träkols- och asklager. Lagret var heterogent med diffusa kontaktytor. Lagret bestod av flera ask-, träkols- och sotlinser.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1654	Stenkonstruktion	Stenar som både stod på högkant och låg mer. De stående var 0,3x0,4–0,5x0,4–0,5 meter. De liggande stenarna var flata på en ena sidan och spetsiga på den andra sidan (triangulära i genomskärning).
1661	Utjämningslager	Ett brunt kulturjordslager med inslag av bränd lera, grus och stenar i storleken 0,04x0,04 meter. Lagret var heterogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1662	Asklager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, vitgult ask- och träkolslager. Lagret var homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1687	Stolpe med stenskoning	Ett stenskott stolphål med stolpe. Stolpen var 0,20x0,06 meter.
1688	Stolpe	Ett stolphål med stolpe. Stolpen var 0,15x0,10 meter med ett lätt rektangulärt tvärsnitt.
1689	Stolpe	En stolpe som vilade på en flat bottensten. Stolpen var 0,20x0,15 meter med rektangulärt tvärsnitt.
1812	Kulturlager	Brungrå kulturjord uppblandad med stenar, 0,10–0,15 meter stora.
1848	Stolpe med stenskoning	Två stolpar, 0,10–0,15 meter i diameter. Stolparna hade stenskoning och stod placerade 1,05 meter från varandra.

Tabell 218. Kontexter tillhörande hus E:C.

Figur 122 och 123. Härden i hus E:C, kontext 1654. Ugnen har en kraftig reflektorsten i bakänden. Till höger i framkant stod en glödkruka kvar in situ.

Tomt II

Hus D:Q

Tomt II:1 SV

Konstruktionstyp: syllstensrader och träsyll

Funktion: hantverkshus

Storlek: 3,5x3,7 m

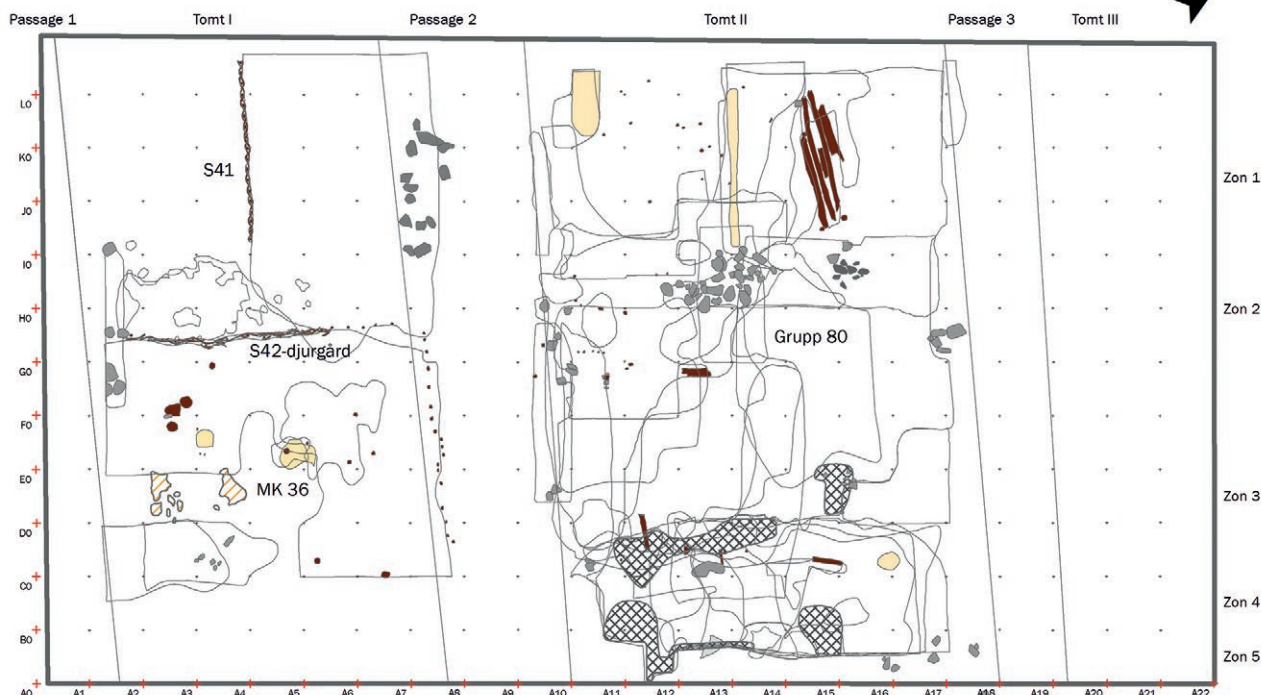
En liten byggnad uppförd på syllsten och syllstock samt med en stolpe i den sydvästra vägglinjen. Byggnadstekniken är oklar. Även takkonstruktionen är oklar. Nära den nordöstra väggen

fanns en grophärd klädd med trä och väl bränd, delvis förslaggad, lera på samma plats som i det föregående huset, hus D:L i fas 10a. Den tolkades vid grävningen försiktigvis som en ässja använd vid gjutning i kopparlegeringar. Några degelskärivor eller bitar av kopparlegering påträffades ej, däremot smidesslagg/bottenskällor och ässjefodring samt något hornspill. Troligen var verkstaden en flerfunktionsverkstad. I en av stolphålsfyllningarna påträffades en pärla av bergkristall (fnr 8570).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1341	Raseringslager	Ett 0,25 meter tjockt raseringslager av hårt bränd lera med en viss k-jordsinblandning. Flera ugnsdelar med förslaggade ytor framkom.
1342	Nedgrävning	En 0,80x0,40x0,25 meter stor ovalt formad grop med raka (90°) nedgrävningskanter på den SV halvan och svagt sluttande (20°) på den NO halvan.
1398	Stolpe	Kluven stocka med 0,25 meter i diameter. Stolpens djup var 0,38 meter. Stolpens botten var planbilad.
1586	Syllstock	Stock, 1,00x0,15 meter, och som låg i NV–SO riktning.
1627	Raseringslager	Sten, 0,20x0,20 meter.
1628	Syllsten	Sex stenar, 0,10–0,20 meter i diameter, som låg i en jämn rad i NV–SO riktning.
1629	Raseringslager	Fem stenar, 0,10–0,20 meter i diameter, som låg i en något ojämn rad NV–SO riktning. Raden med sten var ca 2,00 meter.
1630	Raseringslager	Planka, 0,80x0,07 meter, som låg i NV–SO riktning.
1638		stock, 0,20x0,15 meter, som låg i NO–SV riktning.
1647	Raseringslager	Två bitar av en björkstam som låg omlott i NO–SV riktning. Runt och mellan stockbitarna låg näver.
1668	Syllsten	Två stenar, 0,20 meter i diameter som låg i NV–SO riktning.
1671	Träfodring	Träplankor, 0,20–0,20x0,10x0,01 meter.
1672	Lergolv	Lerlager.

Tabell 219. Kontexter tillhörande hus D:Q.

Fas 10, MK36

Figur 124. Grupper och konstruktioner tillhörande fas 10, MK36 och grupp 80.

Utomhuskontexter i fas 10; MK 36 och grupp 80

I perioder under fas 10 har ytor legat obebyggda. På tomt 1 har av allt att döma hållits djur i inhägnader, och detsamma tycks ha varit fallet inom tomt II, som dessutom visade raseringslager från de byggnader som stått där tidigare. På

bägge tomterna fanns spår efter hornhantverk men även efter metallhantverk i lagren. Djurhållningen kan ha varvats med hantverk under bar himmel.

Tomt I

MK36, utomhus

Tomt I:1–3, MK 36

Lager- och konstruktionstyper:

utomhusavsatta lager och staket S41 och S42

Funktion: utomhusaktiviteter och djurhägn

Gödsellager, hantverkslager samt stolphål och pinnar härrörande från utomhusaktiviteter då ytor legat obebyggda. Flätverksstaketen S41 och S42 har ingått i sammanhanget. Tecknen för djurhållning var tydliga, med delvis tjocka gödsellager av tät ljusbrunt gödsel utan tydligt ingående växtfibrer – ett grishägn? Under gödslet, i zon 2, fanns ett kompakt och gropigt lerlager som var väl omtrampat (kontext 1324). Förutom spår av djurhållning fanns också spår efter horn-

hantverk i zon 3; tiotals kilo huggspån, halvfabrikat och kilformade städ; men även smidesslagg, något ässjefodring, fynd efter hantverk i kopparlegering och en del läderspill. Utmärkande fynd är ett fragment av ett hängsmycke i guld med pålödd hängögla (fnr 7231) en liten slipad bergkristall (fnr 7199), en sandstensgjutform för en fingerring (fnr 6109) fragment av en roterande slipsten (fnr 21952) och en nätsticka av trä (fnr 10782).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
70	Fyllning i stolphål	Ljusbrunt organiskt lager.
87	Fyllning i nedgrävning	Ett 0,01–0,13 meter tjockt, grått lerlager. Lagret var kompakt med distinkta kontaktytor.
1207	Hantverksavfall	Hornspillslager.
1324	Lerlager	Ett 0,05–0,15 meter tjockt lerlager med gropig och valkig yta.
1405	Utjämningslager	Ett 0,02–0,15 meter tjockt, brunt k-jordslager. Lagret var poröst på vissa ställen och mer kompakt på andra.
1410		Rund grop, 0,30 meter i diameter, djup 0,20 meter. Nedgrävningen hade brant sluttande kanter.
1411	Fyllning i nedgrävning	Gråbrunt k-jordslager. Diffusa kontaktytor.
1434	K-jordslager	0,01 meter tjockt, grått till rödbrunt k-jordslager. Lagret var fyllt med sporadiska ben, lite hornspill, hårdbränd/förglasad lera och mot botten grus. Lagret var kompakt med diffusa kontaktytor.
1440	Brandlager	Orangerött, järnoxidfärgat. Lagret var poröst med distinkta kontaktytor.
1442	Hantverksavfall	Ett 0,10 meter tjockt hornspillslager med distinkta kontaktytor.
1448	K-jordslager	Ett 0,01–0,12 meter tjockt, grått, grusblandat k-jordslager. Lagret hade varierande konsistens från luckert till kompakt. Kontaktytor distinkta.
1449	Stolphål	Stolphål, 0,10 meter i diameter, djup: 0,09 meter.
1456	Nedgrävning	Nedgrävning. Längd: 0,70 meter. Djup: 0,13 meter. Nedgrävningen hade ore-gelbunden form med nästan vinkelräta nedgrävningskanter i NV.
1467	Gödsellager	Ett 0,03–0,06 meter tjockt gödsellager med smärre inslag av pinnar och träflis. Lagret var kompakt och bitvis mycket kompakt. Distinkt kontaktyta.
1478	K-jordslager	K-jordslager med gödsel och enstaka hornspill och träflis.
1488	Stolphål	Stolphål, 0,10 meter i diameter. Djup 0,23 meter.
1489	Stolpe	Stolphål, 0,20 meter i diameter. Djup 0,12 meter.
1490	Fyllning i stolphål	Brunt k-jordslager blandat med träflis.
1491	Stolphål	Stolphål, 0,23 meter i diameter. Djup 0,26 meter.
1492	Fyllning i stolphål	Poröst k-jordslager med träbitar.
1493	Stolpe med stenskoning	Stolphål, 0,29 meter i diameter. Djup 0,20 meter. Med stenskoning och rester av stolpe.
1494	Fyllning i stolphål	Kompakt k-jordslager med inslag av hornspill, träflis och träkol.
1503	Pinnar	Sex pinnar, 0,03 meter i diameter.
1622	Pinnar	Fem pinnar, 0,02–0,03 meter i diameter. Pinnarna var nedkörda i underlagrande kontext nr 1617

Tabell 220. Kontexter tillhörande MK36.

S41**Tomt I:1–3****Konstruktionstyp: flätverksstaket****Funktion: inhägnande****Storlek: 3,5 meter**

Ett flätverksstaket som delat utomhusytan närmast Stora gatan i två delar.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1457	Flätverk	Pinnar i ett flätverksstaket, som var 4 meter långt. Pinnarnas diameter var 0,03–0,04 meter.

Tabell 221. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S41.

S42**Tomt I:2–3****Konstruktionstyp: flätverksstaket****Funktion: djurhägn****Storlek: 10 meter**

Käppar och flätverk som utgjort ett djurhägn i slutet av fas 10, efter att hus E:C brunnit ned och innan hus E:D byggts i fas 11.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1292	Käppar	10 störrar, 0,06–0,08 meter i diameter.
1312	Käppar och flätverk	14 störrar, 0,05 meter i diameter, med flätverk.

Tabell 222. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S42.

Tomt II**Grupp 80****Tomt II****Lagertyp: utomhusaktiviteter**

Gruppen omfattar husraseringar efter äldre hus, utomhusavsatta aktivitetslager och omdeponerade lager härrörande från utomhusaktiviteter under fas 10 då inga hus stått på tomten. Det har delvis hållits djur på platsen. Lagren omfattar avsatta jordlager, gödsellager men också avfall från hantverksaktiviteter som bedrivits på utomhusytorna. Tydliga är flera lager med huggspån från hornspill och en ässjerest med askutkast (kontexter 1522 och 1524).

I lagren fanns stora mängder hornspill, flera halvfabrikat till sammansatta enkelkammar och någon dubbelhelkam, en hel del läderspill och några skodelar, textil, några båtnitar, samt bland

annat en yxa av järn (fnr 8249), en nål av horn med ringerikeornamentik (fnr 8460), spelpjäser (fnr 6861 och 7139), ett runt flöte av trä samt glaspärlor varav flertalet med guldfolie, och en karneolpärla (fnr 7334). I gödsellagret kontext 1387, som tillkommit i utomhusmiljö efter att hus D:Q i fas 10b tagits ur bruk, påträffades ett stort stycke bivax, 1524 gram, fnr 6622 (*fig. 125*). Vaxet är analyserat, och analysen bekräftar att materialet är bivax.

Analys

Bivax, fnr 6622, analyserat av Isaksson (2002).

Figur 125. Bivaxstycket fnr 6622.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1116	Kollager	Ett 0,01 meter tjockt kollager.
1117		Kontext nr 1117=1453
1387	Gödsellager	Ett 0,05–0,15 meter tjockt, gråsvart mycket organiskt gödsel/k-jordslager med inslag av riskvistar, träflis och halm. Lagret hade en homogen struktur och var mycket kompakt och släppte i form av skivor. Kontaktyta mot underliggande lager var distinkt.
1404	K-jordslager	Ett 0,05–0,15 meter tjockt, siltblandat, brunrött k-jordslager. Lagret var heterogent och kompakt med distinkt kontaktyta mot underliggande lager.
1445	K-jordslager	Rödbrunt k-jordslager. Lagret var ganska kompakt (som att gräva i tillpackad matjord) och fett med heterogen struktur.
1450	Kollager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, svartgrått lager med k-jord, sot och kol. Lagret var inte kompakt.
1453	Raseringslager	Ett rödbrun/brunt/brunsvart/rödorange k-jordslager. Lagret var ganska kompakt och heterogent. Kontaktyta diffus.
1470	Pinnar	21 pinnar som var spridda över en större yta. Pinnarna var 0,02–0,05 meter i diameter. De flesta hade ett runt tvärsnitt.

Tabellen fortsätter på kommande sidor

1475	Stör	Två störor, 0,05–0,07 meter i diameter..
1502	Stenkonstruktion	Tjugotal stenar, 0,10–0,30 meter i diameter.. De flesta låg med en flat yta uppåt. Ingen av stenarna var skörbränd, men de flesta var eldpåverkade.
1510	Nedgrävning	Nedgrävning, 0,40 meter i diameter, djup: 0,06 meter. Nedgrävningen hade skålformad botten.
1520	K-jordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, gråsvart, sandblandat k-jordslager med enstaka träflis och kolbitar. Lagret var homogent i sin heterogena karaktär. Lagrets kontaktyta mot underlagrande kontext var bitvis distinkt (mot knr 1530), bitvis diffus.
1521	Hantverksavfall	Ett 0,05 meter tjockt, gråbrunt, k-jordsblandat hornspillslager. Lagret var homogent med distinkt kontaktyta. I rutorna D–G 15 grävdes knr 1521 i hop med de två underlagrande lagren knr 1575 och 1576 och i rutorna D 15 och E 16 grävdes knr 1521 i hop med knr 1404 och 1576.
1522	Stenkonstruktion	Fem stenar, 0,05–0,20 meter i diameter, som var skörbrända. Stenarna låg utan iakttagbar struktur. Mot den västra stenen satt en slaggklump fast.
1524	Härdlager	Tre fläckar med aska, sot och kol som var 0,01 meter tjocka. 1. Grå mestadels aska, enstaka kolbitar. 2. Svartgrått till gult, flammigt, aska och kol 3. Gråsvart, sot, lite kol. Kontaktytan för alla fläckar var distinkt.
1530	Hantverksavfall	Ett 0,05 meter tjockt, rödbrunt, organiskt, hornspillsblandat k-jordslager. Lagret var något luckert, ganska homogent med distinkt kontaktyta. På vissa sällena, rutorna E 11, D 11, C 11 var lagret endast organisk k-jord utan hornspill.
1532	Stolpe med stenskoning	Stensködd stolpe. Stenskoningen bestod av fem stenar som syntes i ytan. Fyra av stenarna var 0,10–0,30 meter i diameter och en sten var 0,40x0,50 meter. Stenarna låg runt stolpen på tre sidor. Tre stenar och stolpen gick ned 0,20 meter och den största sten gick ner 0,50 meter. Botten på stolpen var plan och stolphålet var skålformat. Stolphålet var i plan runt, 0,50 meter i diameter. Det fanns inga stenar i botten av stolphålet under stolpen.
1568	K-jordslager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, rödbrunt k-jordslager med inslag av aska, kol, sot och sand. Luckert konsistens och heterogen struktur. Kontaktyta diffus. Relativt mycket och stora slaggklumpar.
1569	Käppar	Tre störor, 0,05–0,08 meter i diameter, djup 0,10–0,15 meter.
1570	K-jordslager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt brunrött organiskt k-jordslager med fläckar av grå silt. Kontaktyta mot underliggande lager var distinkt på mindre ytor, men främst diffus kontaktyta. Lagret var homogent, men med en viss förändring från 14 och vidare mot NO.
1575	K-jordslager	Svartgrått-gråbeige siltblandat k-jordslager. Lagret var relativt homogent, ganska kompakt. Kontaktyta mot underliggande lager var mot 1533 distinkt, mot 1576 distinkt och mot 1580 diffus.
1581	Hantverksavfall	Ett 0,01 meter tjockt, brunrött hornspillslager med inslag av organisk k-jord. Mycket luckert med diffus kontaktyta.
1582	K-jordslager	Ett 0,02–0,07 meter tjockt, mörkt gråbrunrött sandblandat organiskt k-jordslager. Lagret var relativt luckert, homogent med diffus–distinkt kontaktyta mot underliggande lager.
1583	Raseringslager	Plankrest, 0,08x0,50 meter, som låg i öst–västlig riktning.
1584	K-jordslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, brungrått k-jordslager. Fett med distinkt kontaktyta.
1587	Härdlager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt, svart/rödbrunt, luckert k-jordslager med stort inslag a sot och enstaka kolbitar. Kontaktyta mot underliggande lager var distinkt.

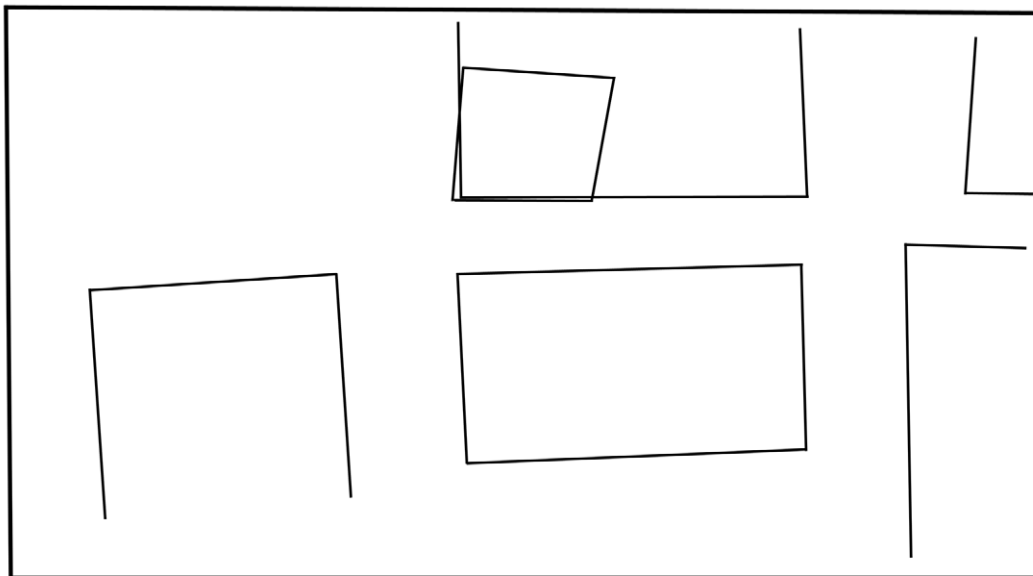
1588	K-jordslager	Ett 0,15 meter tjockt, gråbrunt, lerblandat k-jordslager. med en viss inblandning av träffis i rutorna J–K 13. I dessa rutor var lagret uteslutande k-jord med pinnar och träffis. Kontaktyta motunderliggande lager, knr 1632, var diffus. Kontaktytan mot underliggande sotlager, knr 1533, var distinkt.
1591	Raseringslager	11 stenar, 0,10–0,20 meter i diameter, som låg spridda över en 2 kvm stor yta.
1605	Pinnar	11 pinnar, 0,02–0,3 meter i diameter. Pinnarna stod på linje i NO–SV riktning. Avståndet dem emellan var 0,17–0,25 meter och konstruktionens totala sträckning var 1,90 meter.
1607	Pinnar	Två pinnar, 0,03–0,04 meter i diameter. Pinnar står i linje i NO–SV riktning.
1610	Väggband	Bilad plank, 0,17x0,46 meter, som låg i NO–SV riktning.
1611	K-jordslager	Ett 0,08–0,15 meter tjockt, mörkbrunt fett k-jordslager. Homogen struktur med distinkt kontaktyta.
1624	Härd	Sju–åtta stenar i varierande storlek, 0,05–0,30 meter i diameter. Stenarna ligger i en klunga med heterogen struktur.
1625	K-jordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, homogent, kompakt, mörkbrunt lager med mycket träffis. Distinkta kontaktytor, men avgränsningen i O var diffus.
1626	Träfodring	Tre stockar och två plankor som låg tätt samman i en skålad nedgrävning som bildade en NV–SO ränna. Konstruktionen var 2,5 meter lång och 0,47–0,70 meter bred. Stockarna var 0,14 meter i diameter och plankorna var bilade. Rännan omgärdades i den SO delen av två stolpar, 0,07 meter i diameter. Dessutom fanns en lika stor stolpe vid rännans SV del mot NV. I övrigt ingick tre kantiga stenar, 0,15–0,20 meter i diameter.
1632	K-jordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt träffislager.
1633	K-jordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, gråsvart organiskt och luckert k-jordslager med inslag av träffis, djurhår och hornspill. Lagret var heterogent och varvigt. I rutorna H9 och H10 fanns rikligt med hornspill (=knr 1648) mot botten av lagret. Kontaktyta mot underliggande lager var framför allt distinkt.
1634	K-jordslager	Brunt organiskt k-jordslager med inslag av sand, växtdelar och hornspill. Kontaktyta mot underliggande lager var diffus.
1635	Raseringslager	Stensamling med sju stenar, 0,10x0,15–0,20x0,20 meter. Fyra stenar var flata och tre var rundade.
1636	Utjämningslager	Ett 0,05–0,15 meter tjockt, k-jordslager med inslag av sand och en del hornspill. Lagret var poröst och heterogent med en mycket distinkt kontaktyta mot underliggande lager.
1648	K-jordslager	Ett 0,10–0,15 meter tjockt träffisblandat, något luckert k-jordslager med rikligt inslag av pinnar, vidjor, plankstumpar och störbitar. I ruta G9 fanns hornspill mot botten av lagret. Lagret var homogent i sin flisiga struktur och hade en distinkt kontaktyta mot underliggande lager.
1649	Raseringslager	Fem stenar, 0,10 i diameter, som var något skörbrända, samt rester av plankor.
1650	K-jordslager	Ett 0,03 meter tjockt, gulbeige, kompakt och homogent siltlager med enstaka inslag av små lerklumpar.
1651	Raseringslager	Ett 0,01–0,06 meter tjockt, gråsvart lager med inslag av aska och kol. Homogen struktur med distinkt kontaktyta.
1653	Raseringslager	tre plankrester som låg i väst–östlig riktning. Plankresterna var 0,20–0,60 meter långa och 0,08–0,10 meter breda.
1656	K-jordslager	Ett 0,05–0,08 meter tjockt, gråsvart (med brunröda fläckar), finporigt mycket kompakt k-jordslager med inslag av näver, enstaka djurben och hornspill. Kontaktyta mot underliggande lager knr 1648 var distinkt, men kontaktyta mot underliggande lager knr 1652 var odefinierbar.

1658	Käppar	Fyra pinnar, 0,05 meter i diameter. Pinnarna stod på rad i öst–västlig riktning, med ett avstånd mellan pinnarna på 0,20 meter.
1659	Lerlager	Lerlager med inblandning av k-jord.
1660	K-jordslager	Organiskt k-jordslager.
1673	Raseringslager	Två träbitar, 0,20x0,10 meter som låg över en 0,60 meter lång träslana, 0,07 meter i diameter.
1674	Flätverk	Vidjor som är sammanflätade runt stöarna i 1675. Vidjorna är delvis mycket välbevarade, delvis mycket fragmentariska.
1675	Käppar	80-tal stöar som stod i NO–SV riktning. Mellan stöarna var det 0,05–0,15 meter.
1681	K-jordslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, gråbrunt något sandblandat halvfett k-jordslager med inslag av träffis.
1696	K-jordslager	Ett 0,05 meter tjockt organiskt k-jordslager med mycket träffis. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta.
1707	K-jordslager	Relativt kompakt, mörkbrunt lager. Lagret var troligtvis en blandning av 1718 och 1330. Åt SV såg lagret ut som 1330 och åt NO såg det ut som 1718.
1715	Lerlager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt ljusgrått lerlager som bitvis var sandigt/grusigt och hade en hård konsistens. Distinkta kontaktytor.
1716	K-jordslager	0,02–0,06 meter tjockt, homogent, relativt kompakt, mörkbrunt lager med distinkt kontaktyta.
1744	Nedgrävning	Nedgrävning som var 3 meter lång, 0,10–0,16 meter bred och 0,05 meter djup. Nedgrävningen hade sluttande nedgrävningskanter och gick i NV–SO riktning.
1748	Utjämningslager	Ett 0,1–0,2 meter tjockt, ganska heterogent, luckert, brunrött lager. Lagret innehöll relativt mycket hornspill, en mindre mängd träffis och djurben. Lagret var utseendemässigt likt 1718 men var mer poröst och heterogent. Jorden i 1718 var fetare och innehöll mer gödsel. Distinkta kontaktytor.
1749	Raseringslager	Två stenar, 0,2 meter i diameter, som låg på varandra utan synlig struktur.
1757	Fyllning i nedgrävning	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, heterogent, fett, gråsvart lager som innehöll en hel del kol, sot och hornspill. I lagret var en del av benen vertikalt ställda. Distinkta kontaktytor.
1758	Nedgrävning	Oval grop med lodrät nedgrävningskant mot NO och svagt sluttande från SO och SV. Gropen hade plan botten och var 0,30 meter djup.
1759	K-jordslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, mestadels luckert men ibland kompakt, mörkbrunt lager som var sandblandat. Längs med den SV begränsningen fanns rikligt med hornspill och längs den SO begränsningen fanns rikligt med träffis.
1772	Pinnar	5 pinnar, 0,02–0,03 meter i diameter, placerade i NO–SV riktning. Pinnarna hade tydliga tilltäljda spetsar och fanns bevarade 0,05–0,08 meter djupt.
1773	Stolpe	Två fyrkantsbilade, spetsiga stolpar, 0,07x0,04x0,15 meter resp. 0,04x0,03x0,10 meter. Stolparna var lodrät nedkörda i marken.
1774	Stolpe med stenskoning	Fyrkantsbilad stolpe med plan botten, 0,07x0,08x0,15 meter stor. I den SO delen fanns en stenflisa, 0,07x0,08x0,17 meter stor, ställd på högkant. På den SV sidan fanns en högkantsställd sten, 0,15x0,10x0,04 meter stor. På den NV sidan fanns en spetsigt formad kil av trä, 0,04x0,06x0,15 meter. Stolpen lutade något åt SV.
1804	Raseringslager	Två stenar, 0,15–0,20 meter i diameter.
1822	Pinnar	Tre pinnar, 0,02–0,04 meter i diameter.

Tabell 223. Kontexter tillhörande grupp 80.

Fas 11, ca 1090–1105

Under fasen har nästan alla tomternas zoner legat bebyggda, förutom zon 1 på tomt I som hållits som en utomhusaktivitetsyta och i zon 5 på tomt II. På tomt III inträffar det att hus D:T i zon 3 breder ut sig över zonerna ända ned i zon 5. Fasen var den allra intensivaste av samtliga faser avseende hornhantverk.

Figur 126. Husen i fas 11a lagda över varandra. Inga hus står kvar sedan föregående fas. Det enda huset i fas 11b, hus E:A på tomt II:1, överlagrar hus D:R från fas 11a.

Fas 11a, MK 33 och MK 35

Fasen utmärkte sig med tät bebyggelse, i synnerhet på tomt II som bebyggdes med breda bastanta hus. Zon 1 på tomt I var dock fortfarande en utomhusyta, där djur kan ha hållits men som också bar spår efter hornhantverk, metallhantverk och vaga spår efter glashantverk. I tomtzon 2 fanns en kavelbrobelagd tvärpassage, knappt 2 meter bred, och i tomtzon 3 låg den knuttimrade byggnaden hus E:D med mullbänkar längs väggarna. Huset har tolkats som flerfunktionshus, både en bostad och ett hus där hantverk bedrivits.

På tomt II har hus D:R uppförts närmast Stora gatan, ett hus som till storlek och fason påminde om de delade dubbelbodas för hantverk som började uppträda vid denna tid i kvarteret Trädgårdsmästaren. Huset har varit avdelat i mitten av en flätverksvägg. Främst tycks bodarna an-

vänts av kammakare, det är också i denna fas som fynden av hornspill nådde sin höjdpunkt på platsen med ett halvt ton tillvarataget spillmaterial. Bakom huset fanns en 1,5 meter bred tvärpassage som varit träbrobelagd, och nedan denna låg hus D:U. Huset var ett timrat bostadshus, rumsindelad med en förstuga och ingång mot passage 3. Nedanför hus D:U var tomten obebyggd.

Tomt III bebyggdes med husen D:S och D:T av vilka det förra var ett hantverkshus, troligen för både horn- och metallhantverk, och det senare kan ha varit en bostad där även hantverk bedrivits.

Passage 1 och 2 visade inga spår efter kavelbroläggning, medan passage 3 haft det likt i tidigare faser.

Figur 127. Multikontexter, grupper och konstruktioner tillhörande fas 11a.

Passage 1

MK 33, utomhus

Passage 1

Lagertyp: avsatta utomhuslager

Gruppen består av kulturjords- och gödsellager som tillkommit i passage 1. Det fanns också lager med hantverksavfall i form av hornspill, sammantaget ca fem kilo. Ett utmärkande fynd var ett litet glaströr av klart glas (fnr 7285).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1086	Lerlager	Ett 0,03–0,07 meter tjockt, grått lerlager. Lagret var kompakt med distinkta kontaktytor.
1087	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,04 meter tjockt, rödbrunt, organiskt kulturjordslager. Lagret var kompakt med distinkta kontaktytor.
1355	Hantverksavfall	Ett 0,04–0,05 meter tjockt hornspillslager. Lagret var poröst med distinkta kontaktytor.
1363	Hantverksavfall	Ett hornspillslager. Lagret var kompakt med diffus kontaktyta mot underliggande kontext.
1335	Utjämningslager	Ett 0,02–0,08 meter tjockt, ljusgrått siltlager. Lagret var kompakt med distinkta kontaktytor.
1344	Gödsellager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, brunt gödsellager med stark arom/odör.
1345	Kulturjordslager	Ett 0,005–0,02 meter tjockt, grått kulturjordslager med ett smärre inslag av kol och träflis. Lagret var hårt komprimerat med distinkta kontaktytor.
1358	Utjämningslager	Ett 0,01–0,10 meter, mörkgrått kulturjordslager. Lagret var kompakt med distinkta kontaktytor.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1362	Utjämningslager	Ett 15-tal stenar 0,05–0,15 meter stora, som låg blandat med kulturjord, grus och lera.
1370	Gödsellager	Ett 0,05 meter tjockt, brunt, illaluktande gödsellager. Lagret var kompakt med distinkta kontaktytor.

Tabell 224. Kontexter tillhörande MK 33 i passage 1.

Tomt I

MK 33, utomhus

Tomt I:1, MK 33

Lagertyp: avsatta utomhuslager

En öppen utomhusyta i tomtzon 1. Gruppen bestod till största delen av kulturjords- och gödsellager, men även av pinnar, stolphål och träplankor. Lagren var mycket fyndrika, med mycket stora mängder spill från hornhantverk, smidesslagg, ässjefodring, smältdeglar, en sandstensgjutform för barrer (fnr 36502), samt en del läderspill. Där fanns även vaga fynd av spill från glashantverk i form av smärre smältor, en skärva av ett bysantiskt glaskärl (fnr 4421, se Henricson 2006:43ff

& fig 10:1) och ett fragment av en grön armband av glas (fnr 5808, jfr Henricson 2006:40 & 43ff) och ett stort antal glaspärlor, ett runben med inskrift **ir** (fnr 48301, SL 80), en gjuten fingerring av silver med flättnöster (fnr 5620), en infattning av silver eller vitmetall, troligtvis för en bergkristall (fnr 4471, *fig. 128*) samt spridda föremål relaterade till fiske: flöten, ett nätsänke, en fiskesticka och ett näverfodral (fnr 9973, jfr tolkning hos Edberg 2012 & 2015).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
911	Utjämningslager	Ett hornspillslager med inblandning av mörk fet kulturjord.
984	Kulturjordslager	Ett kulturjordslager med mycket hornspill.
1013	Fyllning i stolphål	Brun kulturjord med stora mängder hornspill. Lagret var poröst med distinkta kontaktytor. Fyllning i stolphål.
1014	Stolphål	Ett stolphål utan bevarade trärester, 0,18 meter i diameter och 0,33 meter djupt. Stolphålet var koniskt avsmalnade nedåt.
1045		En stör-och planktrave.
1059	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,08 meter tjockt brunt kulturjordslager med stort inslag av hornspill. Lagret varierade mellan att vara poröst och kompakt till sin konsistens. Kontaktytor distinkta.
1178	Kulturjordslager	Ett brunt poröst kulturjordslager.
1203	Kulturjordslager	Ett mörkbrunt kulturjordslager med inslag av ben och ytterst få föremål.
1205	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,07 meter tjockt, brunt kulturjordslager med inslag av lera och mycket träflis. Lagret var kompakt
1206	Gödsellager	Ett gödsellager.
1208	Träplanka	En träplanka.
1214	Pinnar	10 pinnar.
1217	Sotlager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt sandblandat sotlager.

Tabellen fortsätter på nästa sida

Figur 128.
Infattningen för 4471.

1240	Lerlager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, gråbrunt, kompakt kulturjordslager. Lagret fanns fläckvis i rutorna G 3–5. I ruta H G var lagret homogent och tjockare.
1242	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, brunt kulturjordslager med ett visst inslag av träffis och gödsel. Lagret var kompakt och heterogent.
1258	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,04 meter tjockt, brunt träffisblandat kulturjordslager.
1264	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, brunsvart kulturjordslager med inslag av sand. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1265	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt kulturjordslager med inslag av träffis.
1266	Gödsellager	Ett 0,02–0,06 meter tjockt, ljusbrunt kulturjordslager av gödselkaraktär.
1267	Gödsellager	Ett gråbrunt, mycket kompakt gödsellager.
1288	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,04 meter tjockt, brunt kulturjordslager.
1291	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, brunt kulturjordslager. Lagret var poröst med inslag av träffis.
1297	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,08 meter tjockt, brunt kulturjordslager.
1323	Träplanka	En träplanka, 1,1x0,2 meter, som låg nordsydlig riktning. Bredvid denna låg en plankbit, 0,3x0,3 meter. Över den stora plankan låg en plankbit, 0,2x0,1 meter, som låg i NO–SV riktning.
1354	Kulturjordslager	Ett 0,04–0,05 meter tjockt, grått kulturjordslager med mycket träffis och en del gödsel. Lagret var kompakt med relativt distinkta kontaktytor.
1549	Pinnar	Pinnar.

Tabell 225. Kontexter tillhörande MK 33 på tomt I.

B49

Tomt I:2, MK33

Konstruktionstyp: kavelbro i tvärpassage

Funktion: gångyta

Storlek. 4x1,5 meter

Konstruktionen tolkas som rester efter en gångyta med längsgående gångplank i tvärpassagen på tomt I.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1226	Gångplank	Träplankor som var orienterade i NO–SV riktning. Bredd: 0,10–0,20 meter. Tjocklek: 0,03 meter.

Tabell 226. Kontexter tillhörande kavelbron B49.

Hus E:D**Tomt I:3, MK 33****Konstruktionstyp: timrat, delvis på
syllstenram****Funktion: flerfunktionshus eller bostadshus****Storlek: >4,5x5,5 meter**

Huset var byggt delvis på syllsten och delvis med träsyll direkt på marken. I husets västra hörn kunde man se att väggarna varit knuttimrade (fig 139, s. 284). Ovanpå syllstocken tillvaratogs splittrat trä i ett tiotal större och ett flertal mindre delar (fnr 18927 och 18927) som bildade en timrad knut. Husets tak tolkas ha varit ett torvtak.

Två fläckar (kontext 1120) med lera i husets nordvästra del tolkas som spår efter stöd till en mullbänkskonstruktion. Ett brandgult sandlager tolkas vara rester efter bänken som funnits längs med väggarna i nordväst och sydost. I norra hörnet av golvet, i anslutning till mullbänken, påträffades ett lager med träflis och näver som tolkades som rester efter en träkonstruktion, möjligen ramkonstruktionen av mullbänken. Golvet utgjordes av grå lera med inslag av grå-

brun kulturjord. Ovanpå lergolvet, i nordvästra och nordöstra delen, fanns ett lager som tolkats vara förmultnat trä, som kan ha varit rester efter ett förmultnat trägolv.

Från avsatta lager i huset tillvaratogs fynd av hushållskaraktär som keramik av typ A, även BII-gods, en bjällra (fnr 6735), en gul cylinderpärla av glas (fnr 4567), en bronsvikt (fnr 19182), två små sydda näverfodral (fnr 16402 & 17015) av en typ som kan tolkas som möjliga nättflöten, med hänvisning till baltisk praktik (Edberg 2012 & 2015), samt en glättsten. Det tillvaratogs även en stor mängd avfall från horn- och benhantverk.

Över hela konstruktionen fanns ett orange-färgat brandlager, resterna efter ett torvtak som brunnit. Byggnaden var avgrävd i sydost vid tidigare anläggningsarbeten. Den undersökta delen av huset saknade spår efter härd.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
28	Brandlager	Ett orangefärgat brandlager. Lagret var fläckvis förekommande och täckte en yta av 0,5 m ² . Lagret grävdes tillsammans med knr 29.
29	Kulturjordslager	Påförd kulturjord. Brun gödsel.
142	Lergolv	Ett kompakt 0,005–0,07 meter tjockt, grått, kulturjordslager med distinkta kontaktytor.
176	Lergolv	Profilbeskrivning: Gråbrun, kompakt, lerblandad kulturjord med lerfläckar och fläckar av träkol.
1119	Kulturjordslager	Ett brunt, kompakt och homogent lager med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1120	Lerlager	Två grå lerfläckar, 0,10 meter tjocka, med distinkta kontaktytor.
1138	Kulturjordslager	Samma som knr 1119.
1149	Lergolv	Ett 0,01 meter tjockt, ej heltäckande grått lerlager med distinkt kontaktyta.
1150	Kulturlager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, ej heltäckande, fläckvis, brandgult sandlager.
1152	Syllstock	En mycket komprimerad träsyll. Svårt att se om den varit en hel stock eller plankor.
1259	Lergolv	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, kompakt grått lerlager med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1326	Kulturlager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, homogent, ljusbrunt kulturjordslager med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1327	Golvlager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt kulturjordsblandad lera. Grävdes tillsammans med knr 29

Tabellen fortsätter på nästa sida

1334	Kulturlager	Ett rödbrunt träffislager med inslag av näver.
1343	Kulturlager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, brunt kulturjordlager med inslag av lera och småsten. Lagret hade en heterogen struktur, delvis poröst, delvis kompakt. Distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1357	Lergolv	Ett ljusgrått lager med ljusgrå lerfläckar och små grå siltinlagringar. Lagret var relativt kompakt med distinkta kontaktytor.
1366	Sandlager	0,01–0,02 meter tjock sand.
1367	Syllstock	Resterna efter en mycket dåligt bevarad stock.
1414	Syllsten	14 stenar i NV–SO riktning, 0,20x0,15–0,20 meter stora.

Tabell 227. Kontexter tillhörande hus E:D.

Passage 2

MK33, utomhus

Passage 2, MK 33

Lagertyp: passagelager

Gruppen tolkas utgöra ett antal kulturjordlager som tillkommit i passage samt lager med hantverksrester i form av hornspill. Det fanns även rester av ett flätverksstaket i form av käppar samt en dräneringsränna med halm som kan ha fungerat som dränering. Hornspillsmängderna var rika, liksom fynden av smidesslagg och även ladderspill och skodon. Bland utmärkande fynd är

ett prövostycke av ben med en ristad romansk växtslinga (fnr 6937, *fig. 129*), ett knivhandtag av troligt valrosselfenben (fnr 7462), holken till en miniatyryxa (fnr 7286, jfr Edberg & Söderberg 2018:54), en leksaksbåt av trä (fnr 9957, *fig. 130*) och flera näverfodral (fnr 9971, *fig. 31, s. 48*).

Lagren innehöll även flera runben; fnr 6402 med futharkinskrift (SL 71); fnr 6404 med text **sihurþr × b...** och **...-fasta** (SL 73, *fig. 131*), fnr 6933, SL 86; fnr 6935, SL 88; fnr 6936, SL 89 med texten **rap þat:** (Källström 2014) samt fnr 6932 (SL 85) med runor och latinsk skrift: **fr PAXTEC** (jfr Gustavson & Söderberg 2014:36f) (*fig. 132*).

Figur 129. Detalj av det ristade benet fnr 6937 med den romanska växtslingan.

Figur 130. Leksaksbåten fnr 9957, ca 160 mm lång. Foto: Gabriel Hildebrand..

Figur 131. Runbenet SL 73 från 6404 med text **sihurþr** × b...

Figur 132. Runbenet SL 85 från 6932 med text **fr** PAXTEC (Pax tecum). Det äldsta kända exemplet på skrift i det latinska alfabetet från Sigtuna.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1290	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,04 meter tjockt, gråsvart kulturjordslager med en del träflis. Lagret var poröst med diffus kontaktyta mot knr 1293.
1293	Kulturjordslager	Ett brunt kulturjordslager. Artefakterna låg både vertikalt och horisontellt. Distinkta kontaktytor.
1295	Kulturjordslager	Ett 0,10–0,20 meter tjockt, gulbrunt kulturjordslager med mycket hornspill och gödsel. Den gulbruns ”illaluktande” delen övergick gradvis till en mer brun karaktär. Övergången skedde vid D. Sellings schakt och det skulle kunna förklaras genom sämre bevarandegrad. Föremålen låg i huvudsak horisontellt, men en del vertikalt. Distinkta kontaktytor.
1328	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,10 meter tjockt kulturjordslager som utgjordes av flera, olika färgade, mycket tunna lager som bestod av halm, träflis, och annat organiskt material
1329	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, brunt kulturjordslager. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta.
1360	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,10 meter tjockt, gråbrunt, något illaluktande kulturjordslager med inslag av djurben, näver och gödsel. Distinkta kontaktytor mot under- och överlagrande kontexter.
1361	Kulturjordslager	Ett brunt kulturjordslager med inslag av lerfläckar.
1369	Kulturjordslager	Ett 0,04–0,06 meter tjockt, rödbrunt kulturjordslager.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1371	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,12 meter tjockt, gråbrunt mot grått, ganska kompakt och homogent, lerhaltigt lager med få fynd. Enstaka ben, hornspill och läderbitar. Distinkta kontaktytor.
1372	Fyllning i nedgrävning	Ett 0,01–0,06 meter tjockt, gulbrunt kulturjordslager. Lagret var något poröst med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext. Lagret påminde mycket om knr 1295 till innehåll och konsistens.
1373	Nedgrävning	En nedgrävning som var 1,50x0,60 meter. Nedgrävningens kanter var sluttande i NO och skarpare vertikala i SV. I den NO delen av nedgrävningen fanns resterna efter en kort kantställd plank, 0,35x0,14 meter.
1386	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,13 meter tjockt, rödbrunt kulturjordslager. Lagret var bitvis kompakt och heterogent till struktur. Kontaktyta mot underlagrande kontext var diffus.
1412	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, rödbrunt kulturjordslager med inslag av djurben och hantverksavfall. Lagret var poröst.
1429	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,08 meter tjockt kulturjordslager av matjordskaraktär. Lagret var poröst och mycket homogent och fyndtomt.
1458	Käppar	Störrar, 0,04–0,08 meter i diameter.
1459	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, svart kulturjordslager. Lagret var poröst. Djurben och föremål låg både horisontellt och vertikalt i lagret. Distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext med obefintlig mot knr 1295. Det skedde en mycket gradvis övergång mot knr 1295. Troligtvis är det samma händelser som har skapat lagren. De skiljde sig dock en hel del åt genom färg, konsistens och delvis genom innehållet.
1460	Hantverksavfall	Ett brunt kulturjordslager bestående av horisontella skikt med hornspill. In mot centrum av passagen och ner i nedgrävning (knr 1461) blev lagret mer organiskt.
1461	Nedgrävning	En nedgrävning, 7,0x0,8 meter. I NV var nedgrävningen ganska grund, ca 0,05 meter och mot SO ökade djupet till ca 0,25 meter.
1480	Raseringslager	24 stenar som låg på rad i NV–SO riktning. Stenarna var 0,10–0,15x0,15–0,30 meter.
1486	Fyllning i nedgrävning	Ett 0,01–0,10 meter tjockt, kraftigt organiskt kulturjordslager som till stora delar bestod av halm och enstaka träbitar. Distinkta kontaktytor.
1669	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,10 meter tjockt, organiskt, ganska poröst lager med mycket träflis och ben. Distinkta kontaktytor.
1699	Kollager	Ett 0,002–0,004 meter tjockt, svart kol- och gruslager. Grävdes tillsammans med knr 1371.

Tabell 228. Kontexter tillhörande MK 33, passage 2.

Tomt II

S24

Tomt II:1–3, MK 35

Konstruktionstyp: flätverksstaket

Funktion: avgränsande och skyddande

Storlek: staketet löpte längs passagens

hela sida

Rester efter ett flätverksstaket som avgränsat tomt II mot passage 2, samt skyddat byggnaderna från passagens avfall. Staketet tillvaratogs och registrerades som fnr 11838 (*fig. 18, 19, s. 44 & 133*).

Figur 133. Flätverksstaketet S24, som togs in och registrerades som fynd under fir 11838.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
931	Käppar	Störar
1201	Pinnar	Fem pinnar, 0,03–0,04 meter i diameter och vidjor.
1244	Pinnar	Tre pinnar, 0,03–0,05 meter i diameter. Pinnarna stod i NV–SO riktning.
1294	Flätverk	Flätverk.
1403	Stör	En kvadratisk bilad stör, Stolpen var 0,08 meter i diameter och den var 0,25 meter hög.
1473	Pinnar	Sex pinnar, som bildade en linje i NV–SO riktning längs med den SV passagen. Pinnarna var 0,02–0,04 meter i diameter.
1484	Pinnar	Två pinnar, 0,03 meter i diameter.

Tabell 229. Kontexter tillhörande staketet S24.

Hus D:R

Tomt II:1, MK 35

Konstruktionstyp: träsyll på syllstensram

Funktion: hantverkshus, dubbelbod

Storlek: >3,5x7 meter

Kontext nr 1273 tolkas utgöra syllstensgrund till den sydvästra väggen till ett hus med en innervägg av flätverk (kontext 1339/1340). Innerväggen har delat huset i två avdelningar så det liknat de dubbelbodar för hantverk som tidigare setts i kvarteret Trädgårdsmästaren från och med 1000-talets slut (jfr Wikström (red) 2011:26f

& 78ff). I den sydvästra väggens syllstengrund (kontext 1273) fanns en stolpe. Troligt är att denna vägg utgjorts av skiftesverk. Anledningen till att väggen fått en kraftigare grund och en solidare konstruktion tolkas vara närheten till passage 2, där avsevärda mängder avfall lagrats upp som måste ha genererat röta. Golvet utgjordes av grå lera. I husets västra del fanns ett lerlager med sot

Figur 134. Den troliga handtagsdelen till en åra, fnr 11639. Fragmentets längd 46 cm.

på som kan ha varit en härdplatta (kontext 1338). Från avsatta lager i huset fanns en riklig mängd av hornspill, främst huggspån. Det vittnar om att huset/bodarna har fungerat som kammakarverkstad. Det tillvaratogs en stor mängd delar från sammansatta enkelkammar. Från avsatta lager tillvaratogs även smidesslagg, ungefär ett halvt kilo läderspill och keramik av typerna A, BI och pingsdorfsgods. Det tillvaratogs dessutom 22 glaspärlor varav 11 var guldfoliepärlor samt en

karneolpärla (fnr 7297) och en del järnföremål, varav kan nämnas en bultlåsnöckel (fnr 21018), en pilspets (fnr 21065) och ett troligt handtag till en åra (fnr 11639, *fig. 134*).

Dubbelbodens sydvästra halva utgjordes av kontexter 1339, 1340, 1273 och 1398 medan den nordöstra utgjordes av kontexter 1339, 1340, 1377, 1388, 1389 och 1408. Bevarat syllträ (kontext 1389) påträffades endast i den nordöstra delen av byggnaden. Huset har brunnit.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1268		Kontext nr 1268=1389
1273	Syllsten	Ett 15-tal kantiga och rundade stenar, 0,2–0,4 meter i diameter.
1337	Kulturjordslager	Ett 0,1 meter tjockt, gråsvart, homogent kulturjordslager med inslag av träflis och hornspill. I L 10–11 var lagret fetare och innehöll markant mindre hornspillsmängder och dessutom framkom i dessa rutor enstaka läderspill.
1338	Lerlager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, bitvis rent lerlager. I den södra delen av lagret fanns en ca 0,2 meter stor kol- och sotfläck.
1339	Pinnar och störrar	16 pinnar och tre störrar. 1 av pinnarna var bilade med rektangulärt tvärsnitt.
1340	Vidjor	Fyra–fem vidjor, 0,01–0,02 meter i diameter. Dessa låg sammanflätade.
1377	Syllstock	En kolad stock som låg i NV–SO riktning. Stocken var av på mitten och den NV delen av stocken var 1,01x0,18 meter. Den SO delen var 1,32x0,22 meter. Den SO delen av stocken var avgrävd av knr 1166.
1388	Syllsten	En kantig sten och två rundade stenar, 0,5x0,05–0,15x0,25 meter. Två av stenarna var sotiga stenarna var sotiga på undersidan.
1389	Syllstock	En kolad stock, 1,05x0,28–0,42x0,10 meter, som låg i NO–SV riktning. Den bredare, NO änden, av stocken var kolad och det kan ha bidragit till att stocken är bredare och bättre bevarad i NO. Delar av stocken var bortgrävd av knr 1166.
1397	Plankor	Sex bilade plank i NO–SV riktning med storlek (som störst) 0,60x0,10x0,02 meter. De två sydligaste sydostligaste plankorna var brända. Den tredje plankan från SO var intakt.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1399	Pinnar och störar	Sex störar och 19 pinnar. En stör var kvadratisk bilad, en var kluven och fyra var bilade med kvadratisk tvärsnitt.
1400	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, brungrått, hornspillsblandat kulturjordslager med enstaka djurben och läderspill. Lagret var ganska homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1408	Stolpe med stenskonig	En stenskodd stolpe. Stolpen var 0,25 meter i diameter. Skoningen bestod av ca 40 st. rundade och kantiga stenar, 0,06x0,09–0,20x0,22. Toppmått: +7,55. Bottenmått: +7,27.
1409	Lergolv	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, grått siltigt lerlager. Lagret var homogent och mycket kompakt. Kontaktytan mot underliggande lager var distinkt.
1427	Stolpe med stenskonig	En stolpe med stenskonig. Stenskoningen bestod av stenar, 0,06x0,10–0,09x0,15 meter. De flesta stenarna i skoningen var skärvig och skörbrända.
1428	Pinnar och störar	Tre störar och sex pinnar, som stod samlade inom en yta av 0,8x0,8 meter.
1435	Pinnar och störar	Två störar och sex pinnar.
1436	Syllstock	En träplanka, 0,42x0,08 meter, som låg i NO–SV riktning. Träet var mycket fragmentariskt bevarat och komprimerat, därför var det svårt att avgöra tjockleken.
1437	Syllsten	Sex stenar på rad i NO–SV riktning. Tre stenar var rundade och större, 0,15–0,20x0,30–0,40 meter. Tre stenar var kantig, 0,05–0,12x0,08–0,15 meter. Två av de kantiga stenarna stod på högkant.
1443	Nedgrävning	En avlång nedgrävning som var 1,55x0,30x0,06 meter. Nedgrävning var orienterad i NV–SO riktning.
1472	Nedgrävning	En oval nedgrävning, 1,70x0,60x0,10 meter. Nedgrävningen hade en plan botten med något sluttande kanter.
1516	Lergolv	Ett 0,05 meter tjockt, grått siltigt lerlager i botten och ovanpå låg ett något fett hornspillsblandat kulturjordslager. Lagret var mycket kompakt med distinkt kontaktyta.
1623	Fyllning i stolphål	Ett organiskt kulturjordslager.
1631	Syllsten	Tre stenar, ca 0,2–0,3 meter stora, som låg NO–SV riktning.

Tabell 230. Kontexter tillhörande hus D:R.

S37

Tomt II:1, MK 35

Konstruktionstyp: flätverksstaket

Funktion: avgränsande och skyddande

Storlek: staketet gick att följa ca 3,20 meter

Konstruktionen bestod av käppar och vidjor och tolkas som rester ett flätverkstaket som stått längs kanten av tomten vid hus D:R, ut mot passage 3. Staketet kan ha fungerat avgränsande eller som skydd mot att avfall i passagen tryckts upp mot husväggen och orsakat röta.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
997	Pinnar och störar	17 pinnar/störar, 0,05–0,10 meter i diameter. Pinnarna stod med 0,2 meters avstånd från varandra på en sträcka av ca 3 meter i NV–SO riktning.
1376	Vidjor	Flätade vidjor, 0,01–0,015 meter i diameter, i NV–SO riktning på en sträcka av 1,67 meter.

Tabell 231. Kontexter tillhörande flätverkstaketet S37.

B18**Tomt II:2, MK 35****Konstruktionstyp: kavelbro****Funktion: gångyta**

Spridda, fragmentariskt bevarade träplank som låg tvärs tvärpassagen. Konstruktionen har utgjort broläggning i tvärpassagen mellan husen D:R och D:U på tomt II. I lagren påträffades en stav av trä till ett laggkärl (fnr 13697) samt en del spill från hornhantverk.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1250	Gångplank	En mycket fragmentariskt bevarade träplank som låg NV–SO riktning.
1251	Underregel	En mycket fragmentariska träplank som låg NO–SV riktning.
1285	Raseringslager	Störspetsar, plankstumpar och mindre plankbitar som låg utan struktur.
1347	Raseringslager	Dåligt bevarade plank- och stockbitar som i huvudsak var orienterade NV–SO riktning.
1454	Fyllning i nedgrävning	Ett brunt kulturjordlager. Lagret var inte så kompakt men homogent. Kontaktyta mot underlagrande kontext var distinkt.
1498	Nedgrävning	En flack och närmast oval nedgrävning.

Tabell 232. Kontexter tillhörande kavelbron B18.

Hus D:U**Tomt II:3, MK 35****Konstruktionstyp: knuttimmer, träsyll på syllstensram och stenskodda stolphål****Funktion: bostadshus****Storlek: 7,5x4,5 meter**

Husets väggar var uppförda på syllstensram. I det nordvästra hörnet var en knut bevarad vilket berättade att huset varit timrat. Ett stycke bevarat syllträ i vinkel mot husets nordvästra vägg i ruta G15, antydde att byggnaden varit rumsindelad. I den nordöstra delen påträffades två stolphål, kontext 1351 & 1352, som tolkats ha ingått i väggkonstruktionen, rimligen knutna till dörrkonstruktionen – huset har haft sin ingång mot passage 3 och denna ledde in till en mindre förstuga medan det övriga huset bestod av ett större

uppvärmt rum. I det senare rummet låg en härd nära det nordöstra hörnet mot innerväggen. Golvet var av grå lera med ett brunt avsatt och instampat jord- och lerlager på.

Från avsatta lager i huset tillvaratogs keramik av typ A. Det tillvaratogs även ett stort antal delar av sammansatta enkelkammar (15 st.), ett kamfodral eller påbörjad kamskena (fnr 6941) och ett halvfabrikat till en dubbelhelkam (fnr 1378) samt några kilo hornspill. Troligast har huset fungerat som bostadshus och hornspillet och halvfabrikaten kan ha kommit från näraliggande verksamhet i hantverkshuset hus D:R, eller också har hantverket även till viss del utövats även i det uppvärmda bostadshuset.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1104	Raseringslager	En bilad plank.
1299	Syllsten	Fyra stenar, ca 0,1–0,2 meter stora.
1300	Syllstock	En stock, 7,00x0,25x0,05 meter, som låg i NO–SV riktning. Stocken var troligen tillbilad på över- och undersidan, men den var mycket dåligt bevarad och komprimerad.
1301	Syllsten	Två stenar. 0,10x0,10 meter.
1302	Syllsten	Sex stenar, ca 0,20 meter stora, som låg på en linje i NV–SO riktning.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1444	Syllstock	Bilad stock, 1,15x 0,30x0,15 meter, som låg i NV–SO riktning.
1464	Raseringslager	Fyra stenar, samtliga kantiga och den största var skörbränd. Tre av stenarna var 0,10 meter stor och en var 0,15x0,30x0,15 meter.
1466	Lergolv	Ett 0,03 meter tjockt ljusgrått/brunrött lerlager. Lagrets kontaktyta var diffus-distinkt.
1481	Jordgolv	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, brunrött kulturjordslager med inslag av lera. Lagret var mycket kompakt och homogent.
1482	Syllsten	En stensamling med totalt sju stenar. Sex av stenarna var 0,15x0,25x0,20 meter och den sjunde stenen var 0,50x0,40x0,20 meter. Fyra av stenarna låg med den flata sidan uppåt och dessa hade en kantig form.
1317	Sandlager	Ett grågul/gulvitt/brunt grus- och sandlager. Lagret var luckert och homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1350	Stolphål med stenskoning	Två stenar, 0,10–0,15 meter stora.
1351	Stolphål med stenskoning	Stenskott stolphål. Stenarna var ca 0,25 meter stora. Stolphålet var 0,10–0,15 meter djupt. Stolpen var uppdragen. Fyllningen i stolphålet bestod av gråsvart kulturjord.
1352	Stolpe med stenskoning	Tre stenar, ca 0,05–0,15 meter stora, som fungerade som stenskoning. En kvarstående stolprest fanns bevarad. Stolpen var 0,03 meter i diameter.
1378	Kulturjordslager	Ett brunrött, organiskt kulturjordslager. Lagret var ganska fett och kompakt. Kontaktyta mot underlagrande kontext var distinkt.
1379	Asklager	Ett kol-och asklager.
1382	Stenkonstruktion	En stenkonstruktion med ett 50-tal stenar, ca 0,10–0,40 meter stora. Några av stenarna var skörbrända.
1420	Utjämningslager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, ljusbrunt, halvfett kulturjordslager med inslag av lite aska. Lagret var luckert och homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1421	Syllstock	En plank, 2,80x0,02 meter, som låg i NV–SO riktning. Plankan var mycket dåligt bevarad.
1284	Lergolv	Ett stålgrått, kulturjordsuppblandat lerlager med inslag av träflis. Lagret var kompakt med heterogen struktur och diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
1384	Syllsten	Tre stenar. Två av stenarna var ca 0,20 meter stora och en sten var 0,3x0,5 meter.
1385	Syllsten	Fem stenar, ca 0,2 0,3 meter stora. Stenarna bildade ett hörn.
1468	Stolpe	En stolpe, 0,12x0,08 meter. Stolpens tvärsnitt var rektangulärt.

Tabell 233. Kontexter tillhörande hus D:U

S43

Tomt II:4-5, MK 35

Konstruktionstyp: flätverksstaket

Funktion: avgränsande och skyddande

Storlek: staketresterna kunde följas ca 1 meter

Konstruktionen bestod av en rad käppar nedkörda i marken och tolkas som rester av ett flätverkstaket som stått längs kanten av tomten vid hus

D:U, ut mot passage 3. Staketet kan ha fungerat avgränsande och som skydd mot att avfall i passagen tryckts upp mot husväggen och orsakat röta.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1424	Käppar	Fem pinnar, 0,02–0,03 meter i diameter. Pinnarna stod i NV–SO riktning.
1425	Käppar	Två pinnar, 0,02–0,03 meter i diameter Pinnarna stod i NO–SV riktning.

Tabell 234. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S43.

MK 35, utomhus

Tomt II:1-5, MK 35

Lagertyp: utomhuslager

Gruppen består till största delen av olika kulturjordslager. Men även av upp till 0,2 meter tjocka lager av hantverksavfall i form av hornspill. Utmärkande fynd i lagren var ett snidat djurhuvud, kanske en käppkrycka (fnr 6268, *fig. 135*),

Figur 135 t.h. Djurhuvudet av trä, fnr 6268.

Figur 136 nedan. Två sidor av Erres stämnyckel. I den ena kortsidan, ej synlig i bild, finns ett rektangulärt hål ämnat att passa in över en stämskruv.

Figur 137 längst ned. Runbenet med texten "Herr Niklas".

en stämnyckel av horn till ett musikinstrument (fnr 6214, SL 76, *fig. 136*) med texten **hayr þu · huer hita · kiarpi eri × sliþi × harbu × þisi × hailum × hantum** (Gustavson 2008), samt runbenet med texten **hera : nikala** (fnr 6407, SL 77, *fig. 137*), deponerat på den plats där hus D:U tidigare stått.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1123	-	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, rödbrunt, sand- och sotblandat kulturjordslager. Lagret var något luckert och poröst med diffus kontaktyta.
1163	Hantverksavfall	Ett 0,02–0,20 meter tjockt, brunrött hornspillslager som i vissa delar var uppblandat med kulturjord. Lagret var som tjockast i NV. Där bestod lagret enbart av hornspill. Lagret var luckert, men kompakt där kulturjorden blev en större del av lagret. Kontaktyta diffus-distinkt.
1167	Kulturjordslager	Kontext nr 1167=1332
1182	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,15 meter tjockt, brunrött/grått kulturjordslager. Lagret var finkornigt, fett och kompakt med homogen struktur och distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1241	Kulturjordslager	Ett 0,03 meter tjockt, brungrått, sandigt siltlager. Lagret var homogent.
1246	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, mörkgrått lerblandat, sandigt, siltigt kulturjordslager. Lagret var kompakt och homogent. Kontaktyta diffus-distinkt.
1249	Raseringslager	Rasering från hus.
1263	Gödsellager	Ett 0,10 meter tjockt, brunt, smetigt gödsellager som luktade mycket illa. Lagret var kompakt med distinkt kontaktyta.
1272	Kulturjordslager	Ett grå svart kulturjordslager med stort inslag av träflis och träspill (30%). Lagret var inte så kompakt och ganska homogent. Kontaktyta distinkt-diffus.
1274	Raseringslager	Ett tiotal stenar, ca 0,02–0,10 meter stora. Stenarna var främst kantiga, men också rundade. Heterogen struktur.
1280	Träflislager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, gråsvart kulturjordslager med stort inslag av träflis och träspill (30%). Lagret var inte så kompakt, men inte heller luckert. Det var homogent med diffus-distinkt kontaktyta.
1281	Raseringslager	Fyra plankstumpar, 0,30–0,30x0,01–0,03 meter. Plankstumparna var orienterade både NV–SO och NO–SV riktning.
1283	Kulturjordslager	Ett svartgrått kulturjordslager med inslag av träflis (10–20%). Lagret var halvfett och kompakt med homogen struktur. Kontaktyta mot underlagrande kontext.
1311	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,07 meter tjockt, gråbrunt kulturjordslager. Lagret var mycket fett och smetigt med homogen struktur och distinkt kontaktyta.
1314	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, beige-grått, något träflis- och siltblandat lerlager. Lagret var kompakt med distinkt kontaktyta mot knr 1284 och 1315 och diffus kontaktyta mot knr 1182, 1316, 1284, 1283.
1315	Hantverksavfall	Ett hornspillslager.
1313	Kulturjordslager	Ett 0,03 meter tjockt, brunrött, organiskt kulturjordslager med inslag av träflis och sand. Lagret var kompakt med relativt distinkt kontaktyta.
1316	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, svartbrunt, sandigt kulturjordslager. Lagret var luckert och homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1318	Kulturjordslager	Ett grått/brunrött kulturjordslager. Lagret var fett och poröst med diffus-distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1331	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,08 meter tjockt, mörkbrun kulturjord. Lagret var mycket hårt packat och kompakt med distinkt kontaktyta.
1332	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, grått, lerigt kulturjordslager med inslag av kol. Lagret var fett och kompakt med homogen struktur. Kontaktyta distinkt.
1333	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,06 meter tjockt, rödbrunt, torvigt kulturjordslager med inslag av kol. Lagret var poröst och homogent med distinkt kontaktyta.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1348	Kulturjordslager	Ett grått och mycket poröst kulturjordslager med stora mängder djurben och hornspill. Kulturjorden var halvfet och lagret var homogent. Kontaktyta distinkt mot underlagrande knr 1349 och diffus mot knr 1303.
1349	Kulturjordslager	Ett 0,01 meter brunrött, organiskt kulturjordslager med inslag av kol. Lagret var halvfett och kompakt. Lagret var homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext, knr 1378.
1353	Raseringslager	25 stenar, ca 0,10–0,25 meter stora. Blandat med stenarna och under dessa låg ett lager som innehållsmässigt var identiskt med knr 1348.
1380	Raseringslager	Fem vidjor.
1381	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, svartbrunt kulturjordslager med inslag av lite hö/gräs/växtdelar och relativt mycket träffis. Lagret var ganska kompakt med mycket diffus kontaktyta.
1383	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, svartbrunt kulturjordslager med inslag av träspill. Lagret var ganska kompakt med diffus-odefinierbar kontaktyta.
1390	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,07 meter tjockt, grått kulturjordslager med kolstänk. Lagret var kompakt och homogent med distinkt kontaktyta.
1401	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, brunsvart kulturjordslager. Lagret var luckert och kompakt med heterogen struktur.
1402	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt svartbrunt kulturjordslager med inblandning av lite sand. I lagret fanns mycket hornspill och djurhår. Lagret var luckert med diffus-distinkt kontaktyta.
1406	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, brunsvart kulturjordslager med inslag av träffis. Lagret var kompakt och homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1422	Härdlager	Ett grågult asklager med inslag av kolstänk. Lagret var starkt uppblandat med över- och underlagrande lager.
1423	Raseringslager	Fem stenar, ca 0,05–0,25 meter stora.
1426	Kulturjordslager	Ett grått kulturjordslager med ett visst inslag av kol. Lagret var både kompakt och poröst. Kontaktyta odefinierbar.
1438	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,07 meter tjockt, brunrött kulturjordslager med inslag av kolstänk. Lagret var poröst med heterogen struktur. Kontaktyta distinkt mot knr 1439, i övrigt diffus.
1439	Sotlager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt kol- och sotlager. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta.
1451	Nedgrävning	n avlång nedgrävning, 1,00x0,20–0,35x0,05 meter.
1452	Fyllning i nedgrävning	Gråsvart kulturjordslager. Lagret var luckert och heterogent med diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
1455	Härdlager	Ett gråsvart asklager. Lagret var homogent med distinkt kontaktyta. Obs! Hela kontexten togs som makroprov.
1463	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,3 meter tjockt, grått, leraktigt lager med inslag av kolstänk. Lagret var fett, smetigt och kompakt med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1465	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,08 meter tjockt, rödbrunt kulturjordslager med inslag av spridda kolbitar. Lagret var poröst och homogen med distinkt kontaktyta.
1474	Kulturjordslager	Ett 0,04–0,09 meter tjockt, grått/gråsvart/brunrött kulturjordslager. Lagret var heterogent med distinkt kontaktyta.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1483	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,05 meter, gråbrunt kulturjordslager innehållande en del hornspill. Lagret var poröst och heterogent med diffus kontaktyta.
1499	Kulturjordslager	Ett brungråsvart kulturjordslager. Lagret var heterogent, ganska kompakt och hårt packat. Distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext, knr 1500,
1500	Raseringslager	Ett 20-tal plankstumpar som var, 0,05–0,35x0,02–0,10x0,01–0,05 meter. Plankstumparna låg utan struktur, men huvudsakligen i orienterade i NO–SV riktning.
1501	Utjämningslager	Ett svart kulturjordslager med stort inslag av träflis. Lagret var kompakt och hårt packat. Kontaktyta mot underlagrande kontext var diffus.
1531	Raseringslager	Tre träplanksrester.
1594	Vidjor	Vidjor, som var 0,15–0,30 meter långa och 0,01 meter i diameter. Vidjorna var väl bevarade och sammanflätade.
1621	Hantverksavfall	Ett hornspillslager.

Tabell 235. Kontexter tillhörande MK 35 på tomt II.

Passage 3

B19

Passage 3, MK 35

Konstruktionstyp: kavelbro

Funktion: gångyta

Konstruktionen tolkas utgöra en broläggning som har förstörts vid brand. Lagret var fyndfattigt, endast tre fyndposter spill efter hornhantverk och en fyndpost A-keramik.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1238	Underregel och gångplanka	Två plankor som låg i NV–SO riktning. Dessa var inte brända. Från och med började fragmentariska plankor som låg i NO–SV riktning och var brända. Runt omkring de brända plankorna låg ett asklager som var omtrampat.
1298	Lager	Ett 0,01 meter tjockt, brungrått lager med kulturjord, lera och kol.

Tabell 236. Kontexter tillhörande kavelbron B19.

Grupp 56, MK 35

Lagertyp: passagelager

Gruppen består av kulturjordslager som tillkommit i passagen efter det att broläggning 19 har brunnit. I lagren påträffades ett revben med lönnrunor på den ena sidan (fnr 6403, SL 72)

uttydda **k r s l k**, möjligen en felskrivning av uppmaningen *Kyss mig* ”Kyss mig” enligt en preliminär tolkning (Nordby 2018:395f) (*fig. 138*). I övrigt gav lagren ca 1100 gram hornspill och A-keramik.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1303	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, svartgrått kulturjordslager med inslag av lera och kol. Kontaktyta mot underlagrande kontext var kompakt.
1416	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,15 meter tjockt, gråsvart kulturjordslager med inslag av lera och kol. Lagret var halvfett och kompakt med distinkt kontaktyta.

Tabell 237. Kontexter tillhörande grupp 56.

Figur 138. Runben med lönnrunor, fir 6403.

Tomt III

Hus D:S

Tomt III:1, MK 35

Konstruktionstyp: träsyll på syllstensram

Funktion: hantverkshus

Storlek: >1,2x>3 meter

Väggarna var uppförda på träsyll som låg på syllstenar. Golvet utgjordes av ett rostbrunt till mörkbrunt kulturjordslager. Från avsatta lager tillvaratogs föremål som tyder på att huset fungerat som verkstad och möjligen som bostad. Föremål som kan föras till metallhantverk utgörs av rester efter ässjefodring, en bit från en degel samt en del slagg, samt tre brynen som också de kan vara spår

efter metallhantverk. Det påträffades tre till fyra kilo hantverksspill från hornhantverk, bland annat halvfabrikat till dubbelhelkammor, samt delar av och hela kammar. Mönstret med blandat horn- och metallhantverk i bodar mot Stora gatan är tidigare känt från kvarteret Trädgårdsmästaren (jfr till exempel Wikström 2011:93f). Det tillvaratogs även keramik av typ A samt en möjlig mejsel (fnr 33375) och ett blybleck eller en flat smälta (fnr 9398). Den eldpåverkade syllstocken tyder på att huset troligen brunnit. Byggnaden låg till största delen utanför undersökningsområdet.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1213	Syllstock	En syllstock, 2,2x0,1 meter stor, som låg i NV-SO riktning och var till den största delen bränd.
1237	Kulturjordslager	Ett homogent, kompakt 0,03–0,06 meter tjockt, rostbrunt-mörkbrunt kulturjordslager som lossnar i block. Diffus kontaktyta mot underliggande lager.
1417	Syllsten	Fyra stenar, 0,3–0,4 meter stora. Stenarna ligger på rad i NV-SO riktning.
1512	Syllsten	Fem stenar. En var lite större än de andra, 0,30–0,35 meter stor. De övriga fyra var 0,2–0,1 meter stora. Den större stenen var rundad på ovasidan och var flat på undersidan. De mindre stenarna var kantiga. Stenarna låg på rad i NO-SV riktning.
1542	Golvlager	Ett mycket poröst, heterogent 0,06–0,15 meter tjockt mellanbrunt kulturjordslager. Lagrets kontaktyta mot underliggande lager, diffus-distinkt.
1543	Golvlager	Ett heterogent 0,05–0,10 meter tjockt, mellanbrunt poröst kulturjordslager med distinkt kontaktyta mot underliggande lager.
1544	Syllsten	Två rundande stenar, 0,3–0,4 meter stora som låg i NO-SV riktning.
1545	Syllsten	Kontext nr 1545 bestod av sju stenar som låg på rad i NV-SO riktning med en sträckning på ca 3,00 meter.

Tabell 238. Kontexter tillhörande hus D:S.

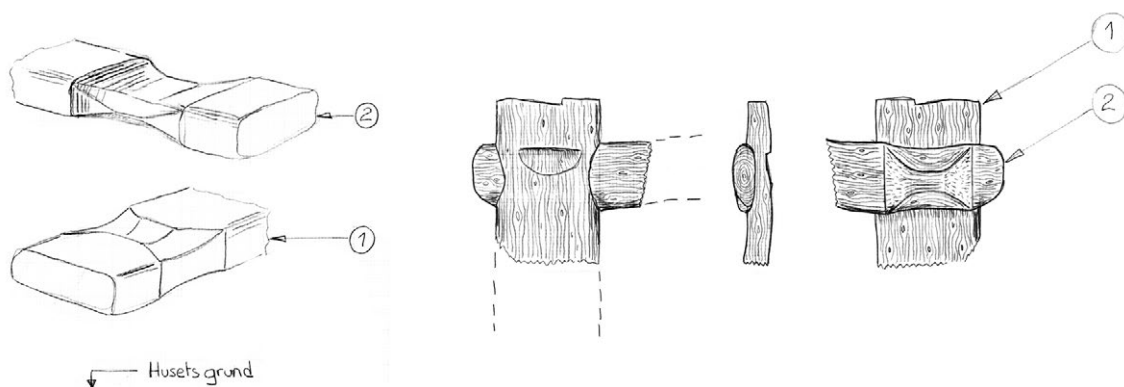
Hus D:T**Tomt III:3****Konstruktionstyp: träsyll på gles syllsten eller hörn- och mellanstenar****Funktion: bostadshus, flerfunktionshus****Storlek: >2,5x5 meter**

Väggarna tolkades vara uppförda på träsyll som låg direkt på marken eller på hörn- och mellanplintar. Golvet utgjordes av gråbrun lera som lagts som ett underlag, varpå man lagt ett trägolv av vilket några plankor fanns fragmentariskt be-

varade. Från avsatta lager tillvaratogs främst keramik, både av typ A samt några av typ BI. Det tillvaratogs även en del avfall från horn- och benhantverk, främst hantverksspill men även delar av kammar. Huset har brunnit, helt eller delvis. I byggnadens östra del påträffades ett lager med svartgrå träkol och rikliga mängder bränd lera som tolkats som en brunnen vägg.

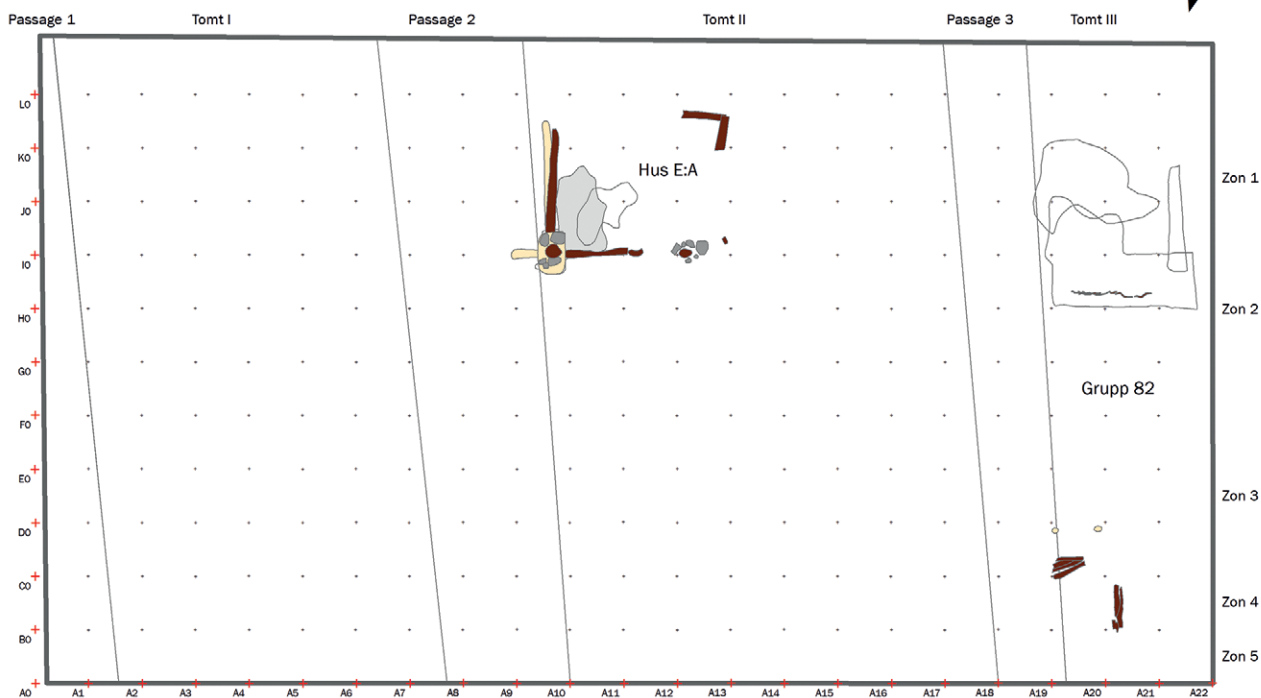
Kontext ID	Typ	Beskrivning
1507	Brandlager	Kontext nr 1507=1508
1508	Raseringslager	Ett svartgrått träkolslager med rikliga mängder bränd lera. Kontaktytan mot underliggande lager var distinkt.
1509	Brandlager	Kontext nr 1509=1508
1526	Syllstock	En komprimerad och sammanpressad trästock, 2,20x0,10 meter, som låg i NO–SV riktning.
1527	Syllstock	En mycket komprimerad och fragmentariskt bevarad trästock, 4,50x0,15 meter, som låg i NV–SO riktning.
1528	Kulturjordslager	Ett kompakt, 0,02–0,05 meter tjockt kulturjordslager med distinkt kontaktyta mot underliggande lager.
1537	Brädor	Mycket fragmentariskt bevarade träplankor, som var knappt urskiljbara. Fiber-nas riktning låg i NO–SV riktning och av det kan man sluta sig att plankorna har legat i den riktningen.
1538	Utjämningslager	Ett 0,05–0,15 meter tjockt, gråbrunt lergolv med inslag av organisk kulturjord mot botten av lagret. Lagret hade en mycket kompakt yta, men föll sönder i pulver när det grävdes. Kontaktyta mot underliggande lager var distinkt.

Tabell 239. Kontexter tillhörande hus D:T.

Figur 139. Komprimerad rännknut från hus E:D på tomt I, kontext 1152. Fältteckning: Jacques Vincent.

Fas 11b - MK34

Figur 140. Grupper och konstruktioner tillhörande fas 11b.

Fas 11b, MK 34

I underfas 11b tillkom ett enda hus, det lilla huset E:A i tomtzon 1 på tomt II. Huset var relativt anonymt, men kan ha varit en hantverksbod eller en ekonomibyggnad. Tomt III uppvisade spår

efter hornhantverk. I passage 3 har kavelbron brunnit och den har legat utan broläggning en tid. Kulturlager har vuxit på brandresterna.

Hus E:A

Tomt II:1, MK 34

Konstruktionstyp: skiftesverk med jordgrävda stolpar

Funktion: hantverksbod

Storlek: 3,5x2,5 meter

Väggarna var uppförda på träsyll som låg direkt på marken i grunda nedgrävningar. En bilad plank som ställts på högkant tolkas utgjort rester efter skiftesverksvägg. Huset har haft jordgrävda hörnstolpar. Golvet utgjordes av grå lera. I husets SV hörn påträffades ett tunt lager kalk. Från stolp-

hållet i boden tillvaratogs en roterande slipsten av sandsten (fnr 36988), golvlagen var fyndfattiga med smärre mängder horn- och läderspill. Det är rimligt att anta att huset fungerat som hantverksbod eller ekonomibyggnad, med ledning av storlek och läge inom tomten.

Prover

Träprover av ek från huset (kontexter 1146, 1308 & 1309) har genom dendrodatering påvisats varit fällda tidigast år 1087 samt 1102/3±5 (Bartholin 0157046, 0157127 & 0157179) (bilaga 1).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1113	Stolpe med stenskoning	Ett 0,4 meter djupt och 0,3 meter i diameter stor delvis bilad stock. Stocken hade rektangulärt bilade sidor. Den var något tillspetsad nertill. Stolpen var stenskodd med ett 30-tal kantiga och rundade stenar ca 0,1–0,3 meter stora.
1143	Planka	En bilad planka, 0,10x0,04, som ställts på högkant.
1146	Syllstock	En trästock, 1,95x0,15x0,15 meter, som låg i NV–SO riktning. Stocken vilade på en kantig sten som var ca 0,20 meter stor.
1260	Kalklager	Ett 0,005–0,03 meter tjockt kalklager. Lagret var homogent med distinkt kontaktyta.
1261	Lergolv	Ett 0,08–0,12 meter tjockt, grått lerlager. Lagret var kompakt och homogent med distinkt kontaktyta.
1271	Nedgrävning	En grop som var 2,00x0,10–0,20x0,15 meter med vertikala nedgrävningskanter.
1304	Syllstock	En trästock, 1,15x0,17 meter, som var orienterad i NO–SV riktning. Den var mycket förmultnad på ovasidan.
1305	Syllstock	En trästock, 0,58x0,18 meter, som låg i NV–SO riktning. Stockens NV ände var avfasad. Undersidan av stocken var bilad.
1306	Raseringslager	En bilad planka, 0,80x0,17 meter, som låg i NO–SV riktning.
1307	Stolpe med stenskoning	=1113
1308	Stolpe med stenskoning	Stolpe med stenskoning. Stolpen var 0,12x0,25 meter i diameter. Stenskonings stenar var 0,08x 0,08–0,15x0,15 meter stora.
1309	Stolpe med stenskoning	Stenskodd stolpe. Stolpen var 0,22 meter i diameter och dess djup var 0,68 meter. Stolpen hade planbilad botten. Stenskoningen bestod av fem stenar, 0,10–0,20 m i diameter, som syntes i ytan. Mellan stolpen och två av de större stenarna satt träkilar.
1310	Nedgrävning	En avlång nedgrävning, 1,15x0,17 meter. Toppmått: 7,82 m ö h. Bottenmått: 7,73 m ö h
1471	Fyllning i stolphål	Ett 0,02–0,03 meter tjockt, luckert k-jordslager med ett litet inslag av sand och enstaka hornspill. Kontaktyta distinkt.
1670	Primärfyllning	Kulturlager. Fyllning i stolphål 1309.

Tabell 240. Kontexter tillhörande hus E:A.

MK 34, utomhus**Lagertyp: tomtaktiviteter**

Gruppen tolkas utgöra ett kulturjordslager som tillkommit i utomhusmiljö utanför bodkonstruktionens hus E:A SV vägg. Har alltså tillkommit under brukningstiden av boden. Lagret innehöll spill efter horn- och läderhantverk.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1270	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, grått, sandblandat kulturjordslager med rikligt inslag av träflis och hornspill. lagret var homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.

Tabell 241. Kontexter tillhörande MK 34.

Grupp 82**Tomt III****Konstruktionstyp: tomtaktiviteter**

Konstruktionerna och lagren tolkas som spår efter utomhusaktiviteter, med avsatta lager, raseringslager, flätverksstaket och två stolphål. Möjligt har aktiviteterna varit knutna till hornbearbetning av fynd av hornspill att döma.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1419	Hantverksavfall	Ett 0,05 meter tjockt hornspillslager med inslag av k-jord. Kontaktytan mot underliggande lager var distinkt.
1511	Kulturjordslager	Ett 0,06–0,17 meter tjockt, gråbrunt kulturjordslager. Lagret var poröst och relativt heterogent med distinkt kontaktyta mot underliggande lager.
1515	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,15 meter tjockt kulturjordslager med inslag av en hel del hornspill. Lagret var homogent.
1540	Vidjor	Vidjor som låg sammanflätade i NO–SV riktning.
1595	Raseringslager	Träplankor som låg orienterade i både NV–SO riktning NO–SV riktning. Plankorna var 0,50x0,08 meter och var delvis brända.
1596	Stolphål	Ett stolphål utan stolpe som var 0,1 meter i diameter och 0,1 meter djupt.
1597	Stolphål	Ett stolphål utan stolpe som var 0,1 meter i diameter och 0,1 meter djupt.
1780	Kulturjordslager	Ett 0,05 meter tjockt rödbrunt organiskt kulturjordslager med inslag av träfibrer. Kompakt och homogent med distinkt kontaktyta.

Tabell 242. Kontexter tillhörande grupp 82.

Fas 12, MK 32 och MK 31, ca 1105–1130

Den tendens som kunde anas redan i fas 10, att husen nu stått i längre perioder än vad de gjort förr, befästes tydligt i fas 12. Den tidigare täta och snabba omsättningen på byggnader har upphört till förmån för en annan stabilitet. Därutöver kom också större partier av tomterna att ligga obebyggda under längre perioder än tidigare. Bebyggelsen blev glesare men stabilare. Fasernas längd, som under tusentalet varit femton till tjugio år, i många fall med flera underfaser, var under elvahundralet istället trettio till fyrtio år långa och som regel utan underfaser.

Avseende hantverk har både metall- och hornhantverk nu minskat till förmån för läderhantverket. Efter att ha ökat under flera faser sedan fas 7 och haft sin höjdpunkt i fas 11, har andelen hornspill i fyndmaterialet minskat drastiskt i fas 12. Hornhantverket har då lagt sin höjdpunkt bakom sig i denna del av staden, även om det finns kvar in i fas 13. Fynden av sländtrissor ökade i fasen till fjorton, liksom nålar av ben och horn som ökat redan i föregående fas. Från fas 12 finns 12 stycken registrerade. Fynden av vågar och vikter visar upp utgrävningens största frekvens i fasen, med fem stycken registrerade.

I fasen finner vi hus E:F närmast Stora gatan på tomt I, ett stort hus bland annat ägnat åt hornhantverk. Bakom hantverkshuset fanns en 2 meter bred tvärpassage belagd med kavelbro och innanför detta låg hus E:E i tomtzon 3. Hus E:E var troligtvis ett bostadshus, det hade väggbänkar liksom i tidigare faser men saknade påvisbar härd inom de delar av huset som fanns kvar att under-

söka. Av syllstockarnas förhållande till varandra att döma kan huset ha varit timrat, men det finns inga uppgifter om knutkonstruktioner.

På tomt II låg hus E:J närmast Stora gatan, ett timrat hus med trägolv, som att döma av fyndbilden fungerat som garveri och läderverkstad. Läderhantverket nådde en andra höjdpunkt i fasen med över 20 kilo tillvarataget läder, den tidigare produktionstoppen låg i fas 8. Utmärkande fynd i huset och i tvärpassagen bakom var två alsengemmer av glas (*fig. 144*) (jfr Selling 1948, Roslund 2009 & 2010:46f). Tvärpassagen var knappt två meter bred och nedan denna stod två mindre ekonomibyggnader, hus E:L och E:K. Någon byggnad i tomtzon 4 kunde ej påvisas. Tomt II visade inga tecken på brand.

På tomt III var ytan närmast Stora gatan obebyggd, och innanför fanns en knappa metern bred träbrobelagd tvärpassage avgränsad med flätverksstaket på ömse sidor. Innanför denna låg hornhårdshuset E:H av vilket endast en del fanns inom undersökningsytan, men redan denna synliga mindre del antydde en stor byggnad.

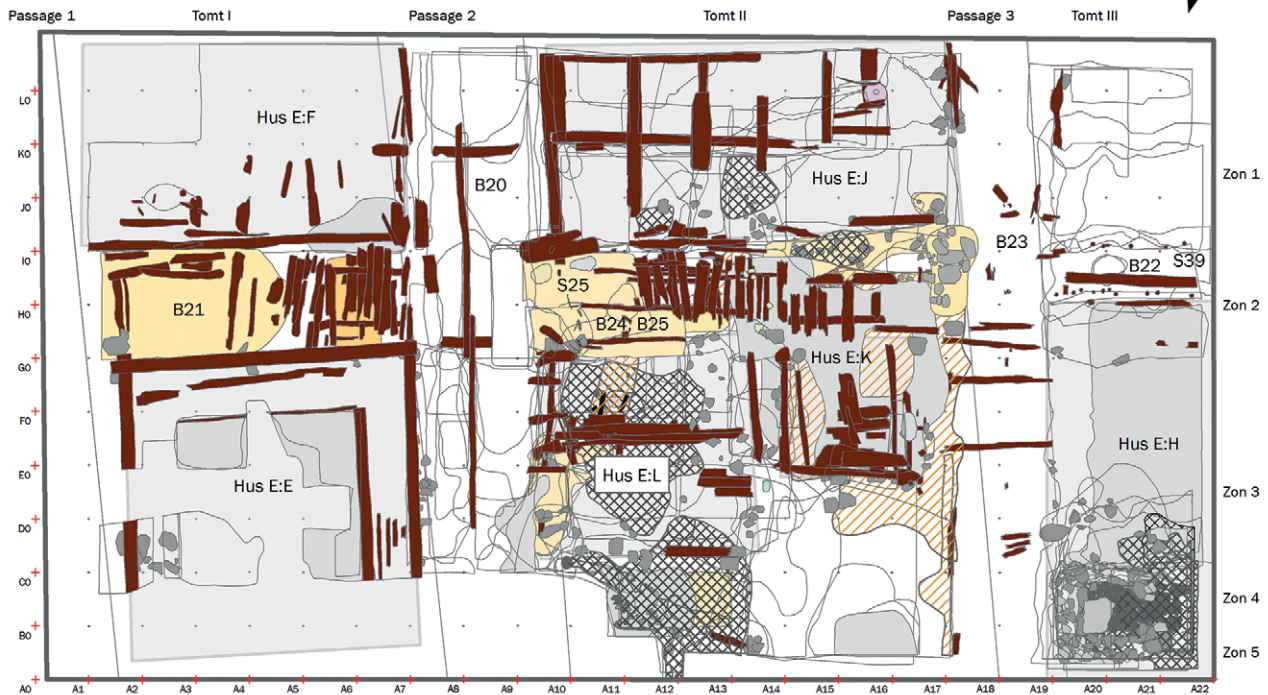
Passage 2 fick sin första belagda kavelbroläggning i fasen, en broläggning med längsgående gångplank som vilade på tvärlagda underreglar. Passage 3 var också brolagd.

En anmärkningsvärd detalj i fasen är de relativt rika fynden av medeltida fönsterglas på tomt II, MK31, fördelat över nio fyndposter. Detta är de allra tidigaste förekomsterna av fönsterglas på platsen.

Figur 141. Schaktbild från september 1999, med anläggningar huvudsakligen tillhörande fas 12.

Fas 12, MK32 och MK31

Figur 142. Lager och konstruktioner tillhörande fas 12, MK 32 och MK 31.

Fas 12, MK32 och MK31

Figur 143. Fasplan med endast konstruktionerna från fas 12.

Tomt I

Hus E:F

Tomt I:1, MK 32

Konstruktionstyp: träsyll

Funktion: hantverkshus eller flerfunktionshus

Storlek: >4x>6 meter

Byggnaden tolkades varit uppförd på träsyll liggande direkt på marken utan syllstenar. Golvet var av grå lera med inslag av träkol. Flertalet poster, 128 stycken, av de fynd som tillvaratogs var relaterade till ben- och hornhantverk, som hantverksspill och städ av horn, men även halv-

fabrikat till enkelkammar och dubbelhelkammar. Bland andra fynd kan nämnas keramik av typ A samt fyra glaspärlor varav en silverfoliepärla (fnr 4417) och en guldfoliepärla. Byggnaden låg delvis utanför undersökningsområdet.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
986	Kulturjordslager	Ett 0,05 meter tjockt, brunt kulturjordslager. Lagret var halvfett med distinkta kontaktytor.
987	Träplank	Träplankor, 1,50x0,10x0,01 meter, som var orienterade i NV-SO riktning.
1004	Lergolv	Ett kompakt, 0,01–0,05 meter tjockt, grått lerlager med inslag av träkol, diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
1041	Kulturjordslager	Ett finkornigt, smetigt, 0,01–0,04 meter tjockt, ockragult lager med distinkta kontaktytor. Lagret var uppblandat med hornspill.
1058	Störhål	Ett störhål, 0,12 meter i diameter och 0,25 meter djupt. Inga trärester var bevarade.
1275	Trästock	En trästock. Längd: 1 meter, 0,25 meter i diameter.

Tabell 243. Kontexter tillhörande hus E:F.

B21

Tomt I:2, MK 32

Konstruktionstyp: kavelbro och avsatta lager

Funktion: gångyta i tvärpassage inom tomten

Storlek: 5,5 meter lång

Konstruktionen tolkas utgöra resterna efter en broläggning i tvärpassagen mellan hus E:E och hus E:F. I de avsatta lagren fanns stora mängder spill efter hornhantverk.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
916	Kulturjordslager	Ett brunt kulturjordslager med ett dominant inslag av hornspill. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta mot överlagrande kontext och diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
920	Underregel och gångplank	En kavelbro vilande på underreglar. Underreglarna bestod av bilade plank.
930	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt, rödbrunt kulturjordslager med träflis, bark och för-multnade träfibrer. lagret var bitvis kompakt, men var i det stora hela poröst. Kontaktytor distinkta.

Tabell 244. Kontexter tillhörande kavelbron B21.

Hus E:E**Tomt I:3, MK 32****Konstruktionstyp: träsyll på hörnsten och mellanstenar****Funktion: bostadshus****Storlek: >4,5x5,5 meter**

Huset var byggt på träsyll lagd på enstaka stenar i hörnen och under väggarnas mitt. Golvet utgjordes av ett mycket kompakt lager gulgrå lera med sand och grus. I huset påträffades delar av en ramkonstruktion av trä, som troligen utgör resterna efter en mullbänk som funnits längs med de nordvästra och nordöstra väggarna. Av mullbänken att döma och av husets läge inom tomt kan huset tolkas som ett bostadshus. Någon

övertygande härdkonstruktion fanns dock inte bevarad i huset.

Från avsatta lager i huset tillvaratogs en del hantverksspill efter horn- och benhantverk vilket antyder att visst hantverk kan ha utövats. I övrigt tillvaratogs föremål av hushållskaraktär som keramik typ A, glaspärlor, en axnyckel (fnr 40639), ett träfat (fnr 4478), ett nålbryne (fnr 26828) och ett tinblbein (fnr 4586).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
27	Golvlager	Ett mycket kompakt gulgrått sand-, grus- och lera lager med distinkta kontaktytor.
143	Kulturjordslager	Samma som knr 175.
175	Kulturjordslager	Ett brunt kulturjordslager.
915	Syllstock	En trästock, 5,70x0,28 meter i NO–SV riktning och två stockar i NV–SO riktning, 4,35x0,24 meter. Den en av stockarna ligger under den NO–SV gående stockens SV ände och den andra stocken ligger under dess NO ände.
1081	Konstruktion	Åtta stenar.
1085	Kulturjordslager	Ett brunt, grusigt och poröst kulturjordslager.
1092	Konstruktion	En stående plank i NO–SV riktning, 2,20 meter; en plank i NV–SV riktning, 3,21x0,22 meter; parallellt med den i NV–SV gående plankan låg fyra mindre plankbitar.
1093	Kulturjordslager	Ett heterogent brunt lager med inslag av lera med distinkt kontaktyta mot underliggande kontext.
1121	Syllsten	15 stenar, 0,2–0,4 meter stora.
1124	Konstruktion	En träplanka, 0,15 meter bred, som var orienterad i NO–SV riktning.

Tabell 245. Kontexter tillhörande hus E:E.

Passage 2**B20****Passage 2, MK 32****Konstruktionstyp: kavelbro****Funktion: gångyta**

Konstruktionen tolkas vara resterna efter en broläggning i passage 2, med två bevarade fyra till

fyra och en halv meter långa gångplank i passagens längdriktning och två kortare underliggare liggande tvärs mot gångplankens riktning.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1184	Underregel	Två trästockar som orienterade i NV–SO riktning. Den ena stocken var 4,00x0,15 meter. Den andra stocken var 4,50x0,15 meter. Konstruktionen bestod också av två korta underliggare. Den NV var 1,60 meter lång och den andra var 1 meter lång, men kapad av D. Sellings schakt. Överliggarna var runda och underliggarna var ovalt bilade.
1221		En trästock, 0,70x0,15 meter. Stocken var avbildad i den SV delen och låg placerad på ett märkligt sätt i förhållande till knr 1171.

Tabell 246. Kontexter tillhörande kavelbron B20.

MK31, utomhus
Passage 2, MK31
Funktion: utomhusaktiviteter

Kulturlager med spår efter utomhusaktiviteter. Bland fynd märks smärre mängder läder- och hornspill, ett stycke huggen och polerad röd sandsten (fnr 15308), textil (fnr 5551) samt en borste (fnr 13805).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1026	Kulturlagerslager	Ett 0,02 meter tjockt, ljusgrått sand- och lerblandat lager. Lagret var poröst.
1200	Kulturlagerslager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, gråbrunt kulturlagerslager med inslag av lera. Lagret var kompakt med diffus till distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1222	Kulturlagerslager	Ett 0,05 meter tjockt, mörkbrunt, half fett kulturlagerslager. Lagret var homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.

Tabell 247. Kontexter tillhörande MK 31, passage 2.

MK32, utomhus
Passage 2, MK32
Lagertyp: avsatta utomhuslager

Ett flertal kulturlager i passage 2 med inblandat hornspill, mycket läderspill, flera skodelar, lera, organiskt material, gödsel och enstaka möjliga kalkfläckar samt flera fynd kalksten. Vidare bland

fynden fanns keramik typ A och BI, flera tunnband, textil (fnr 5236), en bit grön och vit glasmasa (fnr 46579), ett räämne av valrosselfenben (fnr 4576) och flera näverfodral (fnr 17010–12, 18550, 20110 & 27718) (jfr Edberg 2012 & 2015).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
243	K-jordslager	Kontext nr 243 bestod av ett 0,02 meter tjockt, brungrått k-jordslager med inslag av lera. Lagret var fett och poröst med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontexter, men diffus kontaktyta mot överlagrande kontexter.
967	K-jordslager	Kontext nr 967 bestod av ett 0,01–0,03 meter tjockt, brunt k-jordslager med en del hornspill och träffis. Hornspillet fanns framför allt i den NV delen av lagret. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext knr 968, men med diffus kontaktyta mot överlagrande kontext knr 1006. Lagret avgränsades i NO av flätverkswäg.
968	Gödsellager	Kontext nr 968 bestod av ett brungrönt k-jordslager som utgjordes av gödsel och träffis. Lagret var mycket organiskt och innehöll en del ben, läder och hornspill. Kontaktyta var distinkt. Lagret avgränsades i NO av flätverkstaket knr 9131 och knr 932.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1007	K-jordslager	Kontext nr 1007 bestod av ett brunt k-jordslager med inslag hantverkspill. Lagret var poröst.
1010	K-jordslager	Kontext nr 1010 bestod av ett 0,02–0,15 meter tjockt, brunt k-jordslager med stort inslag av hornspill. Lagret var relativt poröst.
1011	K-jordslager	Kontext nr 1011 bestod av ett brunt k-jordslager med mycket träflis och organiskt material. Lagret utgjordes av många små tunna lager som grävdes som ett lager.
1015	K-jordslager	Kontext nr 1015 bestod av ett 0,02–0,07 meter tjockt, gulbrun k-jordslager med inslag av kol. Distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1016	K-jordslager	Kontext nr 1016 bestod av ett 0,02–0,06 meter tjockt k-jordslager. Lagret var mycket heterogent.
1046	K-jordslager	Kontext nr 1046 bestod av ett 0,01–0,03 meter tjockt, brunsvart k-jordslager som innehöll en del hornspill. Lagret ganska kompakt och homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontexter.
1047	K-jordslager	Kontext nr 1047 bestod av ett blågrått-trärött k-jordslager. Lagret var heterogent, men smetig konsistens.
1076	K-jordslager	Kontext nr 1076 bestod av ett 0,03–0,04 meter tjockt, rödbrunt, organiskt k-jordslager.
1139	K-jordslager	Kontext nr 1139 bestod av ett 0,01–0,03 meter tjockt, rödbrunt k-jordslager. Lagret var mycket poröst med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext nr 1140.
1140	K-jordslager	Kontext nr 1140 bestod av ett svartbrunt k-jordslager. Lagret var kompakt.
1141	K-jordslager	Kontext nr 1141 bestod av ett 0,02–0,06 meter tjockt, brungrått k-jordslager med inslag av mycket läderspill. Lagret var fett och smuligt med inslag av lerfläckar och en del sand. Kontaktyta till största delen distinkt.
1158	K-jordslager	Kontext nr 1158 bestod av ett grågrönbunt, smetigt gödsellager. Lagret hade homogen struktur. Kontaktyta distinkt.
1183	K-jordslager	Kontext nr 1183 bestod av ett 0,01–0,05 meter tjockt, brunt k-jordslager med stort inslag av träflis och läderspill. Lagret var relativt kompakt. Distinkta kontaktytor mot över- och underlagrande kontexter.
1185	K-jordslager	Kontext nr 1185 bestod av ett mörkbrunt k-jordslager som fläckvist var ljusgrått (kalkfläckar?) Lagret var homogent och fett och lättgrävt. Distinkt kontaktyta.
1186	K-jordslager	Kontext nr 1186 bestod av ett 0,02–0,04 meter tjockt k-jordslager som var något lerigt med inslag av grus.
1187	K-jordslager	Kontext nr 1187 bestod av gråbrun siltig lera.
1190	K-jordslager	Kontext nr 1190 bestod av ett 0,01–0,03 meter tjockt, brun mot brunrött k-jordslager med inslag av enstaka lerfläckar. Lagret var poröst och verkade vara omrört och omkringtrampat. Kontaktytor diffusa.
1191	K-jordslager	Kontext nr 1191 bestod av ett 0,01–0,04 meter tjockt, brunt k-jordslager. Lagret var poröst och heterogent med diffusa lagerbegränsningar.
1192	K-jordslager	Kontext nr 1192 bestod av ett 0,01–0,10 meter tjockt, svartbrunt k-jordslager som utgjordes av gödsel och multnat trä. Lagret var kompakt och heterogent.
1193	Träkonstruktion	Kontext nr 1193 bestod av en träkonstruktion som utgjordes av tre tillkapade trästockar, som orienterade i NO–SV riktning. Längd: 0,15–0,25 meter. 0,15–0,25 meter i dia meter. Stockarna var kluvna och låg med den kluvna sidan nedåt. En av stockarna var delvis bränd.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1218	K-jordslager	Kontext nr 1218 bestod av ett 0,01–0,03 meter tjockt, brunsvart k-jordslager med inslag av rödbruna fläckar. Lagret var poröst med diffusa kontaktytor mot under- och överlagrande kontexter. Lagret avgränsades i NO av regel, knr 1184. I SV avgränsades lagret av flätverksvägg.
1219	K-jordslager	Kontext nr 1219 bestod av ett 0,05–0,08 meter tjockt, brunt k-jordslager med mycket organiskt material som växtdelar och läderspill. Lagret var poröst med diffusa kontaktytor.

Tabell 248. Kontexter tillhörande MK 32, passage 2.

Tomt II

Hus E:J

Tomt II:1, MK 31

Konstruktionstyp: timrad byggnad

Funktion: garveri och läderverkstad

Storlek: >3,80x7,80 meter

Ett stort hus som vände långsidan mot Stora gatan. Huset var uppfört på en ram av spridda syllstenar eller på stenplintar under träsyllen. I husets sydvästra gavel, mot passage 2, observerades ingen syllsten alls. Stora partier av syllstockarna fanns bevarade i främst kortsidan mot passage 2 och mot långsidan av gatan, men fanns delvis representerade även i de andra vägglinjerna. Byggnaden har haft trägolv, vartill stora delar av underreglarna var bevarade, samt smärre spridda fragment av golvplankorna. Den i husets längdriktning delade ramkonstruktionen kan också antyda att huset haft en loftgång ut mot gatan. Ett stycke näver (fnr 18567) tolkades som taknäver, varför byggnaden bör ha haft torvtak. Huset visade inga spår efter brand.

De avsatta lagren innehöll kalk (i kontexter 229 och 1000), bark (i kontext 1017), djurhår och flera kattkranier (i kontext 842), gödsel samt

närmare 25 kilo läderspill och några fynd av skodelar. Redan under grävning tolkades verksamheten som knuten till garvning, skinnberedning och läderhantverk. Bland utmärkande enskilda fynd var en alsengem (fnr 4168), en andra sådan påträffades i samtida utomhuslager i tvärpassagen vid huset (*fig. 144*). Därutöver påträffades en rund blyvikt (fnr 4495), en grön glasknapp med rest av metallögla baktill (fnr 4460), järnverktyg (fnr 26029 och 24242), två silverfoliepärlor (fnr 4419 och 4454), och en komplett malsten av röd sandsten (fnr 28680). I lagret kontext 1017 påträffades dessutom ett besynnerligt och delikat träföremål (fnr 13874, *fig. 146*) med ännu okänd funktion. Ett identiskt föremål har påträffats i Novgorod (A Grinev, personlig kommunikation).

Figur 144. En av de bägge alsengemmerna, fnr 4334.

Figur 145 & 146. En slipad bergkristall från hus E:J fnr 3701, och det delikata träföremålet fnr 13874.

Figur 147–150.
Lämningarna efter hus E:J, med
konstruktionsdetaljer i syll och
ramverk under golvet.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
811	Kulturjordslager	Ett 0,1–0,2 meter tjockt, brunt, mycket organiskt gödsel- och träflisblandat kulturjordslager.
842	Hantverksavfall	Ett 0,10 meter tjockt, brunt, mycket organiskt, fett kulturjordslager med mycket gödsel och bitvis mycket djurhår och många kattkranier. Distinkt kontaktyta och bitvis heterogen struktur.
947	Hantverksavfall	Ett 0,05–0,010 meter tjockt grå/brunt träflis- och läderspillslager med kulturjordsinblandning och inslag av bark och näver. Lagret hade homogen struktur med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
999	Gödsel/ hantverksavfall	Ett 0,10 meter tjockt, brunt, fett gödsellager med läderspill och djurben.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1017	Hantverksavfall	Ett 0,20 meter tjockt grå/brun/rött läderspill- och träflislager med inslag av bark och kulturjord. Lagret var kompakt med homogen struktur och distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext. Då lagret var så pass tjockt delades det in i två stück och grävdes som 1017:1 och 1017:2.
1018	Hantverksavfall	Ett 0,10 meter tjockt brun/svart trä-, bark- och läderspillslager med kulturjordsinblandning. I vissa rutor bestod lagret till 80% av läderspill. Lagret hade en homogen struktur med distinkt kontaktyta.
1019	Kulturjordslager	Ett 0,05 meter tjockt grå/brunt, fett något läderspills- och träflisblandat kulturjordslager.
1020	Kulturjordslager	Ett 0,05 meter tjockt, brun/grått, något träflisblandat kulturjordslager med enstaka läderspillsbitar.
1032	Syllstock	En plank, 1,60x0,10–0,15 meter, som låg i NV–SO riktning.
1033	Syllsten	Sju stenar, ca 0,40 meter stora, som låg i NV–SO riktning.
1035	Syllstock	En stock, 3,00x0,25x0,10–0,15 meter, som låg i NV–SO riktning. Stockens undersida var planbilad. Den norra delen av stocken var urbilad och hade en skålad form i profil. I NV vilade stocken på en bilad plank (knr 1060), som låg i NO–SV riktning.
1060	Syllstock	En bilad plank, 3,80x0,15, som låg i NO–SV riktning. Plankan hade intakt avslut i båda ändarna. Plankans SV ände vilade i på en NV–SO belägen plank med ett uttag.
1061	Syllstock	Bilad plank, 1,70x0,30x0,05 meter, som låg i NV–SO riktning. Den bilade plankan överlagrades av två stockar (knr 1062). I det norra hörnet var knr 1061 nedfasad och där vilade en NO–SV belägen plank (knr 1060).
1065	Kulturjordslager	Ett 0,10–0,15 meter tjockt brun/grått trä- och barkflislager med inslag av läderspill. Lagret hade en homogen struktur med bitvis distinkt kontaktyta och bitvis diffus kontaktyta.
1067	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, brunsvart, träflis- och något barkblandat kulturjordslager med kvistar och plankstumpar. Lagret hade en homogen struktur med distinkt kontaktyta.
1110	-	En plank, 0,12x0,52x0,03 meter. Plankan hade snittspår på ytan. Plankan hade intakt avslut i båda ändarna.
1112	Syllstock	En bilad plank, 1,30x0,15x0,10, som låg i NO–SV riktning.
1144	Raseringslager	Åtta bilade plankstumpar, 0,20–0,40x0,10–0,30x0,01–0,05 meter.
1145	-	Två bilade plankor, 0,55x0,08x0,01 meter resp. 0,70x0,12x0,02 meter, som låg i nord-sydlig riktning. En utav plankorna hade ett rektangulärt urbilat uttag, 0,08x0,04 meter.
862	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, brunt, fett och träflisblandat kulturjordslager. Lagret var kompakt med diffus kontaktyta.
879	Syllstock	En 1,72x0,17x0,01–0,12 meter stor, bilad kvadratisk plank som låg NV.SO riktning. Plankan var avbruten i den SO änden och i NV fortsatte plankan in i profilväggen. Knr 879 låg dikt an mot en plank i NO–SV riktning.
880	Golvplank	En 1,10x0,16x0,01 meter stor bilad plank som låg i NO–SV riktning. Den SV plankänden hade intakt avslut medan den östra var trasig.
884	Syllstock	Rester av bilade plankor, 0,90x0,30x0,04 meter och 0,50x0,15x0,02 meter stora, som låg i NV–SO riktning.
886	Golvplank	En på mitten avbruten bilad plank, 1,14x0,30x0,03 meter. Plankan underlagrades av en trävidja och en 0,40 meter i diameter stor gul sandsten.

Tabellen fortsätter på nästa sida

922	Syllstock	En stock, 1,95x0,28x0,24 meter, som låg NV–SO riktning. Stocken var lagd ovanpå en annan stock som låg i NO–SV riktning. Stocken hade ett L-format uttag, 0,10x0,10x0,20 meter. I uttaget vilade knr 924. Stocken hade ytterligare ett uttag som fanns 0,30 meter från det första. Det uttaget var 0,30 x0,12x0,10 meter och var rektangulärt. Det var förmodligen för en bilad stolpe. Det fanns ytterligare ett uttag som var 0,10 meter från det andra. Det var L-format och 0,08x0,06x0,05 meter stort. Stocken hade intakt avslut i den SO änden och den NV änden fortsatte in i profilen.
923	Träflislager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, gråbrunt, mycket organiskt träflislager med enstaka läderspillsbitar. Lagret var kompakt med homogen struktur med bitvis distinkt, bitvis diffus kontaktyta.
924	Syllstock	En bilad trästock, 4,96x0,20x0,15 meter, som låg i NO–SV riktning. Stocken låg placerad i ett urbilat uttag i knr 922 och hade naglats fast i den underlagrande trästocken (knr 942, 942) med en trädymling. Trädstammen hade intakt avslut i den SV änden men var avbruten (sekundärt) i avbruten i NO.
929	Hantverksavfall	Ett 0,05 meter tjockt lager med krossad (bränd?) kalk. Lagret var homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
940	Syllstock	En trästock, 1,75x0,16x0,10 meter, som låg i NV–SO riktning. Stocken låg direkt under knr 924. Den SO änden av stocken hade ett intakt avslut, medan den NV fortsatte in i den NV profilväggen.
941	Syllstock	En bilad plank, 1,70x0,16, 0,12 meter, som låg i NV–SO riktning. Plankan underlade en bilad stock (knr 924), som låg i NO–SV riktning. Kontexten överlade en stock (knr 942) som låg i NO–SV riktning och en plank (knr 943) som också låg i NO–SV riktning. I både den NV och SO änden var knr 941 fastnaglad med en trädymling. Plankan hade spruckit i samband med att den NV dymlingen hade slagits ned. Intakt avslut i den SO änden. I NV fortsatte kontexten in i profilväggen.
942	Syllstock	En trästock, 1,45x0,26x0,39 meter, som låg i NV–SO riktning. Den kvadratiske bilade stocken hade ett hål för dymling i den SO änden. Dymlingen nitade fast de två överlagrande syllstockarna (knr 924 och 941). 0,20 meter NV om dymlingshållet fanns uttag i stocken.
943	-	En 1,50x0,15x0,10 meter stor bilad träplanka som låg i NO–SV riktning och en plankstump, 0,40x0,05x0,12 meter. Plankstumpen låg dikt an mot den bilade plankan. Både plankan och plankstumpen var fastnaglade med en dymling, 0,08 meter i diameter. Både plankan och plankstumpen fortsatte in i profilväggen.
944	-	En 1,40x0,20x0,05 meter stor bilad plank som låg i NV–SO riktning. Plankan var i mycket dålig kondition.
945	Syllstock	En 1,56x0,17x0,05 meter stor stock som låg i NO–SV riktning. Stocken var avbruten i båda ändarna.
946	Syllstock	En 1,48x0,46x0,25 meter stor stock som låg i NO–SV riktning. Stocken underlade en NV–SO belägen stock, knr 922, vilken tolkats som den västra vägglinjen. Stocken var naturligt tudelad i den NO änden. Båda ändarna hade intakta avslut.
998	Hantverksavfall	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, brunsvart kulturjordsblandat bark-och träflislager med läderspill och enstaka hornspillsbitar. Lagret var kompakt med homogen struktur och bitvis odefinierbar kontaktyta (utom i norra hörnet där knr 999 underlade).
1000	Hantverksavfall	Ett 0,03 meter tjockt, gulvitt krossat kalklager. Lagret var homogent med distinkt kontaktyta.
1001	Sotlager	Ett 0,03 meter tjockt, gråsvart sot- och kollager. Lagret var homogent med distinkt kontaktyta.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1063	Nedgrävning	En 1,50x0,50x0,25 meter stor, rektangulärt formad grop med raka nedgrävningsskanter och skålad botten.
1064	Nedgrävning	En 1,50x0,30x0,20 meter stor, rektangulärt formad grop med raka nedgrävningsskanter och plan botten. Gropen sluttade ned mot SO och var som djupast där (0,25 meter).

Tabell 249. Kontexter tillhörande hus E:J.

S25

Passage 2, MK 31

Konstruktionstyp: flätverksstaket

Funktion: avgränsande och skyddande

Konstruktionen tolkas utgöra ett flätverksstaket i avgränsningen mellan passage 2 och tomt II. Staketet kan ha fungerat avgränsande eller som skydd mot att avfall i passagen tryckts upp mot husväggen och orsakat röta.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1048	Stör	Fyra störar, ca 0,05–0,10 meter i diameter, som stod på rad i NV–SO riktning.
1256	Vidjor	Ett flätverk med ett tiotal vidjor. Vidjornas diamter var 0,01–0,02 meter och vidjornas längd var 0,10–0,30 meter.

Tabell 250. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S25.

B24

Tomt II:2, MK 31

Konstruktionstyp: kavelbro och rasering

Funktion: gångyta

Konstruktionen tolkas, tillsammans med B25, ha utgjort rester efter en kavelbro i tvärpassagen på tomt II. Kavelbron har tydligt lagts med tvärställda gångplank över längsgående underreglar. I lagren fanns hornspill, läder och kalksten.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1196	Gångplank	En välbevarad planka och tre mindre välbevarade plankor. Den bäst bevarade plankan var 1,60x0,20x0,03 meter.
1197	Underregel	Två smala, 0,10–0,15 meter, och långa, 3,5 meter och 1,2 meter, stockar, som låg i NO–SV riktning. I konstruktionen ingick också en planka, 1,30x0,20x0,02, som låg NO–SV riktning.
1245	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, svartgrått, fett, organiskt kulturjordslager. Lagret var kompakt och homogent med diffus kontaktyta.
1253	Raseringslager	En planka som var 0,36x0,10x0,01.
1254	Raseringslager	En sten, 030x0,40x0,40 meter.
1255	Raseringslager	Två trästycken som var 0,05x0,15x0,02 meter resp. 0,40x0,15.
1278	Underregel	Fyra parallellt liggande stockar, längd: 0,40–1,70 meter och 0,05–0,10 meter i diameter. I konstruktionen ingår också tre mindre plankbitar.
1282	Nedgrävning	Nedgrävningar. De följde knr 1278 utbredning och var 0,05 meter djupa.

Tabell 251. Kontexter tillhörande kavelbron B24.

Figur 151. Kavelbron B25, kontexter 1070 och 1071, gångplank och underreglar.

B25

Tomt II:2, MK 31

Konstruktionstyp: kavelbro och avsatta utomhuslager

Funktion: gångyta

Konstruktionen tolkas tillsammans med B24 ha utgjort rester efter en kavelbro i tvärpassagen på tomt II. Kavelbron har tydligt lagts med tvärställda gångplank över längsgående underreglar. Fynden i de avsatta lagren ansluter till verksam-

heten i det intilliggande hus E:J, med läderspill, ett kalklager (kontext 1082) och liksom i hus E:J påträffades även här en alsengem (fnr 4334). Dessutom påträffades en långtandskam av troligt valrosselfenben (fnr 4583).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1024	Kulturjordslager	Ett grått, sandigt kulturjordslager med lite lerinblandning. Lagret var poröst. Kontaktyta mot underlagrande kontext var bitvis distinkt, men diffus mot underlagrande kontext, knr 1039.
1038	Underregel	Två plankor, 0,5–0,1 meter.
1039	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,08 meter tjockt, gråbrunsvart, ler- och kolblandat kulturjordslager. Lagret var mycket fett och kompakt med homogen struktur.
1068	Kulturjordslager	Ett 0,10 meter tjockt, grå/brunt, något sandigt, träffisblandat kulturjordslager. Lagrets struktur var homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1070	Gångplank	Plankor som låg i NV–SO riktning. Plankorna var 1,00–1,20x1,15–0,30x0,0–0,05 meter. Hela konstruktionens dimension var 1,5x4,0 meter. Plankorna var bilade. Plankornas ursprungliga längd kunde inte avgöras eftersom ingen hade bevarade avslut.
1071	Underregel	Tre björkstockar som låg NO–SV riktning. De var 2,00–3,00x0,08–0,12 meter. Hela konstruktionens dimensioner var 1x4 meter.
1073	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, rödbrunt kulturjordslager. Lagret var ganska kompakt med diffusa kontaktytor.
1075	Kollager	Ett mycket tunt kollager.
1077	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,06 meter tjockt, brunsvart kulturjordslager. Lagret var halvkompakt med diffusa kontaktytor.
1082	Kalklager	Ett 0,005–0,15 meter tjockt, grått kalklager. Lagret var smetigt med homogen struktur och distinkt kontaktyta.
1083	Asklager	Ett 0,01–0,25 meter tjockt asklager med inslag av kol. Lagrets struktur var homogent med distinkt kontaktyta.
1084	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,08 meter tjockt kulturjordslager med stora mängder av trärester (pinnar, bitar och flis). Lagret var fett och kompakt med diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
1126	Underregel	Två bilade plankor som låg i NO–SV riktning. Den ena plankan var 1,7x0,2 meter. Den andra plankan var 1,85x0,10 meter. Konstruktionens dimension var 3x1 meter.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1135	Underregel	Två stockar som låg i NV–SO riktning. Den ena stocken var 1,20x0,10 meter och den andra var 1,05x0,10 meter. den SV stockens SO ände var avsågad. Konstruktionens dimensioner var 1,4x3,0 meter.
1164	Stenfyllning	Ett 20-tal kantiga och rundade stenar, ca 0,10–0,50 meter stora. Stenarna var ställda med platt sida uppåt.
1165	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, gråbrunt. luckert kulturjordslager med enstaka hornspillsbitar.
1166	Nedgrävning	En grop som var 1,60x0,90x0,25 meter. Gropen hade raka nedgrävningskanter i NV, SV och SO. Gropen var plan i botten.

Tabell 252. Kontexter tillhörande kavelbron B25.

Hus E:K

Tomt II:3 NO, MK 31

Konstruktionstyp: lerklinad träbyggnad

Funktion: ekonomibyggnad

Storlek: 2,5x2,5 meter

En liten byggnad uppförd på syllstensram. Byggnadstekniken var osäker, där fanns tre plankor bevarade från syllen, kanske var den timrad eller uppförd i ramverk. Ett påträffat lerlager (kontext 1234) tolkades ha tillhört väggkonstruktionen – väggarna har varit klinade eller tätade med lera.

I huset fanns rester av underreglar och golvplankor till ett trägolv, samt plank som tolkats som spår efter ett trätak. Huset visade inga spår av brand.

Fynden från huset var mycket sparsamma, och där fanns inget som kunde berätta om dess funktion. Några järnspik kan härröra från huskonstruktionen. Utmärkande fynd är ett gjutformsfragment (fnr 19342), ett nålbryne (fnr 20183) samt ett knivskaft av horn (fnr 4566).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
964	-	Åtta träplanksstumpar som stod snett ner i marken. De var 0,10 meter långa. Plank 1, 0,10 meter lång, stod rakt upp. Plank 2. Gick ner i underlagrande lager (knr 1148) och stod rakt upp men hade vikt sig och vilade på knr 1148. Plank 3. Stod mer i lagret under knr 1148, hade vikt sig och låg på knr 1148. Stod precis intill en ev. syllsten. Plank 4. Stod ner i lagret under knr 1148, hade vikt sig och låg på knr 1148. Plank 5,6,7,8. Stod ner i lagret under knr 1148. Plank 6. Stod ner i lagret under knr 1148.
1122	Kulturjordslager	Ett 0,01 meter tjockt, grått lerlager med inslag av kulturjord. Lagret var homogent med distinkt kontaktyta.
1127	Golvplank	Träplankor som låg i NO–SV riktning. Träet var mycket dåligt bevarat.
1180	Kulturjordslager	Ett 0,02 meter tjockt kulturjordslager med inslag av förmultnat trä.
1188	Kulturjordslager	Ett 0,02 tjockt, mörkbrunt, något lerblandat kulturjordslager.
1228	Raseringslager	Två stenar, ca 0,30 meter stora.
1229	Syllstock	Tre stenar, 0,15–0,40 meter stora, samt resterna av en träplanka som låg över den största stenen.
1234	Lerlager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, ljusgrått lerlager.
965	Golvplank	Tre träplankor, 0,65–1,20x0,25 meter, som låg i NO–SV riktning. Träet var mycket dåligt bevarat.
1040	Syllstock	Tre träplankor, varav två låg i NV–SO riktning och en låg i NO–SV riktning. Plankorna var 2,20–2,50x0,20 meter. Dåligt bevarade.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1102	Syllsten	12 stenar, 0,15–0,30 meter stora. Fem av stenarna låg i NV–SO riktning. Sju av stenarna låg i NO–SV riktning.
1109	Raseringslager	Två träplankor, 0,80x0,10–0,35 meter, som låg i väst–östlig riktning. Träet var mycket dåligt bevarat.
1115	Underregel	Två träplankor, 1,80–2,50x0,10–0,15 meter breda och låg i nord–sydlig riktning. Träet var mycket dåligt bevarat.
1128	Raseringslager	Fyra stenar, 0,10–0,20 meter stora, som låg i ett mörkgrått, lerblandat kulturlagerslager.
1129	Raseringslager	Två stenar, 0,10 meter resp. 0,40 meter stora.
1161	Raseringslager	En bilad plankor, 1,20x0,16 meter, som låg i NO–SV riktning. Plankan var mycket dåligt bevarad.

Tabell 253. Kontexter tillhörande hus E:K.

Hus E:L

Tomt II:3 SV, MK 31

Konstruktionstyp: syllsten, träsyll och trägolv

Funktion: ekonomibyggnad

Storlek: 4,4x4 meter

E:K oklar. Huset har haft trägolv som vilat på underreglar. Fynden var få och anonyma. Byggnaden tolkas, liksom hus E:K, som en ekonomibyggnad. I husets raseringslager fanns mycket hornspill, läderspill, kalksten, keramik typ A och en droppe blå-vit glasmassa.

En mindre träbyggnad rest på syllstensram. Byggnadstekniken var liksom hos grannhuset

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1049	Syllsten	Kontext nr 1049=1073
1052	Syllstock	Resterna av en grövre plankor, 0,30x0,10x0,02 meter. Plankan låg NV–SO riktning. Plankan låg direkt på knr 1227.
1171	Golvplank	En bilad träplanka, 0,90x0,15 meter, som låg i NO–SV riktning. Plankan vilade på två underreglar som låg i NV–SO riktning. Ytterligare två plankstumpar framkom i NO–SV riktning.
1172	Underregel	Tre bilade plankor med mätten, 0,90x0,15 meter. Plankorna låg i NV–SO riktning.
1173	Syllsten	Tre kantiga stenar, 0,15–0,50 meter stora. Stenar i NO–SV riktning.
1227	Syllsten	Fyra stenar, 0,15–0,25 meter stora. Stenarna låg tätt samlade, men utan struktur. Ej skörbrända eller eldpåverkade.
1232	Syllsten	Sex kantiga och rundade stenar, 0,15–0,20 meter stora.
1247	Syllstock	En bilad stock, 2,10x0,10, Stocken var genomborrad av ett yngre flätverksstaket (knr 1201).
1103	Syllsten	Fem stenar, 0,10–0,20x0,30–0,40 meter stora.
1105	Golvplank	Tre träplankor, 1,00x0,20 meter, 0,50x0,20 meter och 0,60x0,20 meter.
1107	Syllstock	En träplanka, 1,20x0,10–0,20 meter.
1108	Syllsten	Två stenar, 0,30x0,35 meter resp. 0,20x0,30 meter.
1130	Raseringslager	Stenar, 0,08x0,08–0,20x0,10 meter, som låg koncentrerade på en 0,40x0,60 meter stor yta.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1131	Raseringslager	Stenar, 0,05x0,10–0,25x0,30 meter. Stenarna låg över en 2,00x3,00 meter stor yta.
1132	Syllstock	En träplanka, 1,80x0,20 meter. Mycket fragmentariskt bevarad.
1133	Syllstock	Kontext nr 1133 bestod av en träplanka, 2,00x0,20 meter. Träplankan var välbevarad i SV delen, men mycket fragmentariskt bevarad i den NO delen.
1134	Syllsten	Två stenar, 0,20x0,10 meter.
1153	Raseringslager	Vidjor.
1154	Raseringslager	Stenar, 0,14x0,18–0,06x 0,14 meter.
1157	Raseringslager	En träplanka.
1159	Raseringslager	En träplanka.

Tabell 254. Kontexter tillhörande hus E:L.

MK 31, utomhus

Tomt II, MK 31

Lageryp: tomtaktiviteter

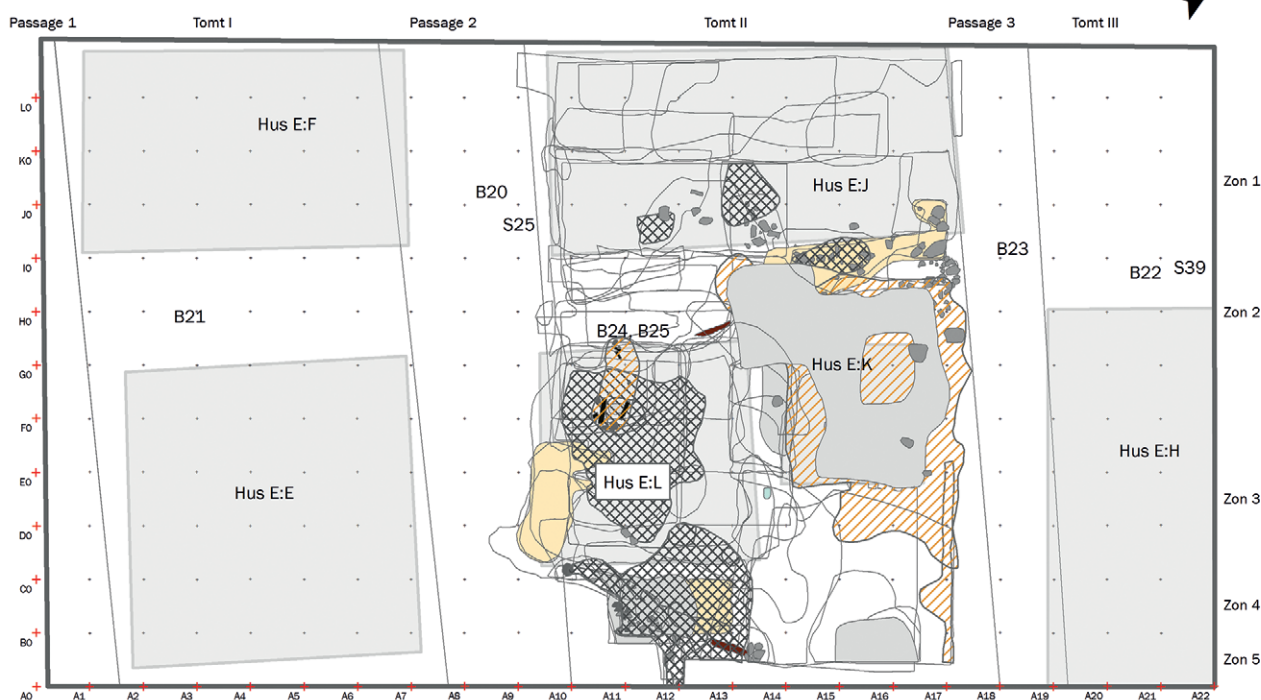
Gruppen innehåller till största delen av kulturjordslager som tillkommit utomhus. Där fanns även raseringslager och lager med aska och träkol som tolkas komma från härdar, kammakeri och lager med hantverksavfall från i synnerhet läderhantverk, varav det påträffades mycket stora mängder spill. Här fanns även rester efter raserat flätverk. Utmärkande fynd i lagren var flertalet fragment av tjockt medeltida fönsterglas (fnr

3390, 4032, 4033, 4052, 4095, 4096, 4099, 4191, 4519 och 25706), två sågade ämnen av valrosselfenben (fnr 4571 och 15207) och ett oidentifierat föremål i samma material (fnr 5360), ett runben med text **...ṭ-rgar a knif** (fnr 6406, SL 75), ett runstensfragment med en runa och med eventuella färgrester i ristningsspåren (fnr 21531), kalk, kalksten och kalkbruk samt en nyckel av kopparlegering (fnr 9935).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
252	Härdlager	Ett gult sandigt gruslager med inslag av sot och kolbitar. Lagret var kompakt med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
253	-	Kontext nr 253 = knr 995
254	-	Kontext nr 254 = knr 1022
269	-	Kontext nr 269 = knr 850,
270	-	Knr 270 = 1022
271	-	Knr 271 = knr 1022
763	Kulturjordslager	Ett 0,10–0,15 meter tjockt, brungrått, fett kulturjordslager. Lagret var inte homogent. distinkt kontaktyta.
791	Härdlager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, vit/svart askblandat kol/sotlager med brända ben, degelfragment och hornspill.
807	Härdlager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt vit/svart askblandat kol- och sotlager med brända ben, degelfragment och hornspill.
810	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt brunt kulturjordslager med stort inslag av organiskt material och med inslag av kol och lera. Lagret var luckert med heterogen struktur.

Tabellen fortsätter på nästa sida

Fas 12, MK32 och MK31

Figur 152. Aktivitetslagren MK 31 på tomt II, MK32 och MK31.

825	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,09 meter tjockt, rödbrunt kulturjordslager. Kontaktyta distinkt.
827	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, gulgrått, lerblandat kulturjordslager. Kontaktyta diffus mot underlagrande kontext.
850	Härdlager	Ett 0,02–0,09 meter tjockt kulturjordslager med inslag av sot, kol och aska, som ofta låg i koncentrerade fläckar. Lagret var poröst med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
859	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,10 meter tjockt, brungrått kulturjordslager, något kol- och sotblandat. Lagret var kompakt med distinkt kontaktyta.
860	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, brunt, organiskt kulturjordslager med inslag av träflis och läderspill. Kontexten var den första som grävdes efter bortschaktningen av profilbänken.
861	Kulturjordslager	Ett 0,05 meter tjockt, brunsvart, träflisblandat, mycket organiskt kulturjordslager
878	Brandlager	Ett brandlager med två träplankor som låg i NV–SO riktning samt sex kantiga stenar. Lagret liknar knr 827, men är kolbemängt.
881	Hantverksavfall	Ett 0,20–0,25 meter tjockt, gråsvart, mycket organiskt kulturjordslager rikligt inslag av träflis och läderspill. Då lagret var mycket tjockt delades upp i två stick om ca 0,10 meter vardera (endast K–L 11) Det undre sticket innehöll avsevärt mer läderspill.
882	Kulturjordslager	Ett 0,05 meter tjockt gråbrunt, organiskt, fett kulturjordslager med kraftigt inslag av gödsel.
895	Lerlager	Ett 0,03–0,07 meter tjockt, mörkbrungrått lerlager som var något kulturjordsblandat med lite inslag av kol. Kontaktyta diffus,
912	Kulturjordslager	Ett 0,10–0,20 meter tjockt kulturjordslager som var mycket organiskt. Kontaktyta mot underlagrande kontext var diffus.

Tabellen fortsätter på nästa sida

914	Kulturjordslager	Ett siltigt, fint och kompakt kulturjordslager. Lagrets struktur var homogen i den SV delen och heterogen i den NO delen av lagret. Distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
921	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,15 meter tjockt, brunt, organiskt kulturjordslager med rikligt inslag av träflis. Lagret var halvfett med homogen struktur.
925	Kulturjordslager	Ett 0,05 meter tjockt, brunt, organiskt kulturjordslager. Lagret var bitvis kompakt och halvfett. Lagrets struktur var ej helt homogen.
926	Härdlager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt sotlager.
928		Ett 0,01 meter tjockt kalklager.
934		Kontext nr 934=956
948	Sotlager	Ett 0,005 meter tjockt, gråsvart sotlager med kolstänk. Lagret var poröst med homogen struktur och distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
949	Hantverksavfall	Ett mörkbrunt, luckert kulturjordslager med stort inslag av hornspill.
950	Hantverksavfall	Ett mörkbrunt, luckert kulturjordslager med stort inslag av hornspill.
956	Kulturjordslager	0,02–0,09 meter tjockt, rödbrunt kulturjordslager med kraftig inblandning av stålgrå lera. Kontaktyta distinkt.
966	Brandlager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt, gråvitt asklager.
969	Raseringslager	Ett rödbrunt, luckert ler- och sandblandat kulturjordslager med 20 stenar, ca 0,10–0,25 meter stora som alla låg i ytan. I lagret låg 5–10 stenar och några av dessa var lite skörbrända.
971	Kulturjordslager	Ett gråbrunt silt/lerlager med kolinslag.
974	Nedgrävning	En oval nedgrävning, 0,40–0,90x3,40 meter. Nedgrävningsbotten var plan till skålformad. Den SO nedgrävningskanten var flack. Den NV nedgrävningskanten var tvär.
975	Raseringslager	Ett 40-tal kantiga och rundade stenar. Heterogen struktur. Stenarna låg i ett 0,15 meter tjockt, brunt, något sandblandat kulturjordslager.
985	Brandlager	Ett 0,02–0,07 meter tjockt något lerblandat, mycket sandigt, brunorange brandlager.
988	Asklager	Ett kol- och asklager.
990	Raseringslager	Ett 0,02–0,08 meter tjockt ler- och kolblandat kulturjordslager. Lagret var kompakt med heterogen struktur med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
991	Raseringslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt ler- och kolblandat kulturjordslager med drygt 10 skärviga stenar. Lagret var mycket kompakt med homogen struktur och distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
994	Raseringslager	Ett 0,02–0,06 meter tjockt, gulbrunt, siltigt lerlager med kolstänk. Lagret var kompakt med distinkt kontaktyta.
995	Raseringslager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt, gulbeige lerlager med visst inslag av grus. Lagret var kompakt med homogen struktur och distinkt kontaktyta.
1003	Kulturjordslager	Ett rödbrunt kulturjordslager med rikligt inslag av träflis. Lagret var fett med bitvis distinkt, bitvis diffus kontaktyta mot underlagrande kontexter.
1005	Raseringslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, gulbeige gruslager. Lagret var homogen och poröst med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1008	Lerlager	Ett 0,05 meter tjockt, blågrått lerlager som var uppblandat med brunsvart kulturjord.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1009	Kulturjordslager	Så tjockt att det grävdes i två stick. Kontext nr 1009:1 bestod av ett 0,05–0,10 meter tjockt, mörkbrunt kulturjordslager. Lagret var kompakt med mycket organiskt material. Kontext nr 1009:2 bestod av ett 0,02–0,06 meter tjockt, svartbrunt kulturjordslager. Lagret var mycket kompakt och homogent. Kontaktyta mot underlagrande kontext var diffus.
1021	Kulturjordslager	Ett 0,10 meter tjockt, grått, något sandigt kulturjordslager
1022	Raseringslager	Ett 0,04–0,12 meter tjockt, lejongult, grusblandat sandlager. Lagret var homogent med porös konsistens och distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1023	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,03 meter tjockt sotblandat kulturjordslager. Lagret klumpade sig vid grävning och var heterogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1025	Kulturjordslager	Ett kolblandat kulturjordslager med rikligt inslag av träflis.
1027	Kulturjordslager	Ett 0,02 meter tjockt, lilabrunt sandblandat kulturjordslager. Lagret var poröst.
1030	Lerlager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt, ljusgrått lerlager som låg fläckvis över utbredningsytan. Kontaktyta mot underlagrande kontext var diffus (knr 1030).
1031	Kulturjordslager	Ett 0,10 meter tjockt, brunt, organiskt kulturjordslager med rikligt inslag av hornspill.
1036	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, ljusbeigegrått kulturjordslager med inslag av sand och lera. Lagret var luckert med diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
1050	Kulturjordslager	Ett rödbrunt kulturjordslager. Lagret var halvfett och ganska kompakt med relativt homogen struktur. Distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1051	Kulturjordslager	Ett rödbrunt kulturjordslager. Lagret var homogent och kändes som ”smör” vid grävning. Kontaktyta mot underlagrande kontext var diffus till distinkt.
1057	Raseringslager	Fyra stenar, ca 0,10–0,15 meter stora, som låg på två stenar, 0,10 meter. Runt och mellan stenarna låg ett sandigt och lerigt grått lager med inblandning av skörbränd sten.
1069	Kulturjordslager	Ett 0,05 meter tjockt, grå/brunt, finkornigt, bitvis luckert, fett kulturjordslager.
1074	Raseringslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt, grått lerigt lager med inslag av sand och organiskt material- Lagret var luckert.
1088	Kulturjordslager	Ett 0,02 meter tjockt, sandblandat och lerigt kulturjordslager. Lagret var något kompakt.
1089	Raseringslager	En träplanka.
1090	Siltlager	Ett 0,02–0,07 meter tjockt, brungrått lerblandat siltlager. Lagret var till sin konsistens luckert.
1098	Kulturjordslager	Ett 0,05 meter tjockt, gråsvart kulturjordslager med inslag av träflis. Lagret var vid grävning något luckert. Homogen struktur med diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
1100	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt brunrött, homogent och organiskt kulturjordslager. Kontaktyta diffus–distinkt.
1101	Nedgrävning	En nedgrävning som var 1 m ² i plan och 0,07 meter djup. På den NV sidan var nedgrävningens kant tydlig och SO var den diffus. Den NO kanten var svagt sluttande inåt och den SV nedgrävningens kant uppmärksammandes inte vid grävning av överlagrande lager.
1106	Stenfyllning	Ett 40-tal kantiga stenar, ca 0,10–0,20 meter stora. Fem stenar bestod av kalksten.
1111	Raseringslager	Ett 10-tal kantiga stenar, ca 0,10–0,20 meter stora. Heterogen struktur.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1125	Kulturjordslager	Ett brunt kulturjordslager med organiskt innehåll. Lagret var poröst med distinkta kontaktytor.
1136	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,12 meter tjockt, grå/gul/orange/beige lager. Lagret var mycket organiskt. lagret var kompakt och homogent med diffus kontaktyta.
1142	Vidjor	Sammanflätade kvistar, 0,70x0,09x0,04 meter.
1147	Kulturjordslager	Ett 0,03 meter tjockt, grått, något sandigt och sotigt kulturjordslager. Lagret var något luckert med heterogen struktur och diffus kontaktyta.
1156	Kulturjordslager	Ett 0,02 meter tjockt, gråsvart lerlager som var något sandblandat. Lagret var luckert.
1160	Kulturjordslager	Ett kulturjordslager
1169	Kulturjordslager	Ett 0,03 meter tjockt, brunt, fett kulturjordslager med inslag av sot.
1170	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,08 meter tjockt, grå/svart kulturjordslager- Lagret var homogent och fett med bitvis distinkt kontaktyta, bitvis diffus kontaktyta.
1181	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,04 meter tjockt, röd/orange/brunt, mycket organiskt kulturjordslager med inblandning av sand. Lagret var kompakt och klumpade sig vid grävning.
1194	Träflislager	Ett 0,01–0,15 meter tjockt, mörkgrått träflislager med inslag av gödsel. Lagret var inte så kompakt och skivade sig vid grävning. Lagret var heterogent till sin struktur. Kontaktyta mot underlagrande kontext var distinkt.
1198	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, brunt, något sandblandat kulturjordslager. Lagret var fett och homogent.
1199	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, grått, något träflisblandat kulturjordslager med enstaka småsten och enstaka spridda plankstumpar.
1230	Lerlager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, grå/brunt kulturjordsblandat lerlager som var något sandigt. Lagret var heterogent med distinkt kontaktyta.
1231	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,08 meter tjockt, brungrått kulturjordslager. Lagret var fett och kompakt med homogen struktur och bitvis odefinierbar kontaktyta.
1233	Gödsellager	Ett 0,05 meter tjockt brunt, gödselblandat kulturjordslager. Lagret var kompakt och homogent med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1248	Fyllning i nedgrävning	Ett 0,15 meter tjockt, brunt, fett, gödselliknande kulturjordslager. Mot botten av lagret var det uppblandat med rikligt av hornspill och träflis. Dessutom fanns fläckar av grå/svart kulturjordslager. Lagret var homogen med distinkt/diffus kontaktyta.
1252	Kulturjordslager	Ett gråsvart kulturjordslager med inslag av näver och träflis. Lagret var bitvis kompakt, bitvis luckert och ganska heterogent till sin struktur. Kontaktyta mot underlagrande kontext var diffus.
1262	Träflislager	Ett 0,04–0,10 meter tjockt, mörkbrunt träflislager med inslag av näver. Lagret var torvigt till sin konsistens.
1269	Nedgrävning	En oval grop, 2,20x1,20–1,50x0,15 meter. Gropen hade sluttande kanter, 35–40°. Den norra nedgrävningskanten var vertikal, 90°.
1279	Kulturjordslager	Ett svartgrått kulturjordslager med stort inslag av träflis. Lagret var ganska kompakt och homogent. Kontaktyta mot underliggande kontext var diffus.
1286	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, mörkbrunt, sandblandat kulturjordslager med mycket träflis som gjorde lagret poröst. Kontaktytan mot underlagrande kontext var mycket diffus.

Tabell 255. Kontexter tillhörande MK 31.

Passage 3

B23

Passage 3, MK 31

Konstruktionstyp: kavelbro

Funktion: gångyta i passage

Konstruktionen tolkas vara resterna efter en kavelbro i passage 3, bestående av några bevarade underreglar och gångplank.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
959	Underregel och gångplank	Ett 10-tal plank som låg i NV–SO riktning och ett par plank som låg i NO–SV riktning.
1211	Underregel	En trästock, 1,40x0,12 meter. Stocken var mycket förmultnad och komprimerad.

Tabell 256. Kontexter tillhörande B23.

Tomt III

S39

Tomt III:1, MK 31

Konstruktionstyp: flätverksstaket

Funktion: avgränsande och skyddande

Konstruktionen tolkas vara rester efter ett flätverksstaket i tomtmiljö, som löpt tvärs över tomten på ömse sidor om tvärpassagen B22 och avgränsat denna från utomhusytan i zon 1 respektive hus E:H.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1176	Käppar	Fem störar, 0,05–0,10 meter i diameter, som stod på en linje i NO–SV riktning. Avståndet dem emellan var 0,2–0,5 meter. Störarna var så förmultnade att de endast syntes som en mörkfärgning.
1177	Käppar	Tio störar, 0,05–0,10 meter i diameter, som stod NO–SV riktning. Avståndet mellan störarna varierar mellan 0,1–0,5 meter. Störarna var så förmultnade så att de bara fanns kvar som en mörkfärgning.

Tabell 257. Kontexter tillhörande flätverksstaketet S39.

B22

Tomt III:2, MK 31

Konstruktionstyp: kavelbro

Funktion: gångyta

Konstruktionen bestod av en plank som låg i tvärpassagens längdriktning på tomt III. Den tolkas varit rester en kavelbro i tvärpassagen.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1175	Underregel	En träplanka, 2,80x0,18 meter, som låg i NO–SV riktning. Plankan var mycket förmultnad och komprimerad.

Tabell 258. Kontexter tillhörande kavelbron B22.

Hus E:H**Tomt III:3, MK 31****Konstruktionstyp: syllsten och träsyll samt härd****Funktion: bostadshus med hörnhärd****Storlek: >3x7 meter**

Huset var uppfört på syllsten och träsyll. I husets NV del finns en planka bevarad som tolkats som syllträ. Golvet utgjordes av grå lera och det har lagats vid minst ett tillfälle. I husets västra hörn fanns rester efter en välbyggd ugnskonstruktion som reparerats vid ett flertal tillfällen (*fig. 153–155*). Från avsatta lager i huset tillvaratogs föremål som tyder på ben- och hornhantverk. Det rör sig om avfall från tillverkningen men även delar av och hela kammar. Det tillvaratogs ock-

så ett flertal fynd som anger att huset fungerat som bostad, som exempelvis keramik, främst av typen A men även enstaka skärvor BI. Längs med väggarna har det troligen funnits en mullbänk, rester efter konstruktionen kunde iaktas i den NV delen i form av en fragmenterad träplanka. Hörnhärden och mullbänken tas som intäkt för att byggnadens primära funktion har varit bostadens. Byggnaden låg till stora delar utanför undersökningsområdet.

Kontext ID	Typ	Beskrivning
1204	Härdlager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt ask- och sotlager. Kontexten bestod av flera, mycket tunna skikt aska och sot. Lagret var mycket finkornigt och kompakt med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1215	Golvlager	Ett kulturjordslager med inblandning av lera. Distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1216	Sättsandslager	Ett rödgrått sandlager.
1220	Ugnshäll	Fem flata stenar varav två var skörbrända.
1223	Härdlager	Ett gråsvart asklager med viss inblandning av kulturjord. Lagret var fett och kompakt med distinkt kontaktyta.
1224	Kulturjordslager	Ett 0,02–0,05 meter tjockt ler- och kulturjordslager. Lagret var kompakt med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1225	Kantkedja	Ett 20-tal stenar, 0,2–0,4 meter stora. Stenar stod på kant kring en konstruktion som tolkats som ugnshäll (knr 1236).
1235	Raseringslager	Ett 20-tal stenar, 0,1–0,3 meter stora, som täckte en 3 m ² stor yta.
1236	Ugnshäll	Ett tjugotal flata stenar, 0,1–0,3 meter stora. Stenarna täckte en 2 m ² stor yta. I mitten låg en stor flat häll, 0,7x0,5 meter stor. Den var kraftigt skörbränd och fragmentarisk.
1239	Kulturjordslager	Ett 0,01–0,05 meter tjockt, gråbrunt kulturjordslager, i den SO delen sotblandat. Lagret var poröst och kontaktytan mot underlagrande kontext var distinkt. I lagrets botten kom bitvis trärester utan att någon struktur, eller fiberriktning, kunde urskiljas.
1276	Stenkonstruktion	12 stenar, 0,1–0,3 meter stora, som bildade en rektangulär form.
1277	Lerlager	Ett kompakt 0,03 meter tjockt lerlager med inslag av bränd lera.
1287	Träplanka	En träplanka, 0,8x0,2 meter, som låg i NO–SV riktning. Delar av brädan grävdes förmodligen bort som knr 1091, då det inte fanns något lager mellan knr 1091 och 1287 på ett pas ställen. Knr 1287 kan ha sträckt sig in i ruta G 19 får en fördjupning i knr 1386 fanns efter knr 1091.

Tabellen fortsätter på nästa sida

Figur 153 & 154.
Den stensatta härden i hus E:H,
kontext 1225.

1296	Härdlager	Ett vitsvart ask- och sotlager. Askan och sotet låg i tunna skikt, men grävdes som en kontext. Kontaktytan mot underlagrande kontext var diffus.
1319	Utnjmningslager	Ett 0,02–0,10 meter tjockt, grusigt lager med stor inblandning av sot. Distinkt kontaktyta mot underliggande kontext.
1320	Härdlager	Ett 0,02–0,10 meter tjockt, gråvitgult asklager. Lagret var kompakt med flera tunna skikt av aska. Kontaktytan mot underlagrande kontext var bitvis distinkt och bitvis diffus.
1321	Lerlager	Ett mycket kompakt 0,05–0,15 meter tjockt lerlager med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1322	Lergolv	Ett 0,10 meter tjockt, grått lerlager. Kontaktytan mot underlagrande kontext var diffus.
1336	Lergolv	Ett kompakt 0,05–0,15 meter tjockt lerlager med viss inblandning av kulturjord, kompakt med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1346	Sotlager	Ett 0,03 meter tjockt, svart sotlager.
1356	Syllstock	En träplanka, 1,40x0,20 meter, som låg i NO–SV riktning.
1364	Lerlager	Ett kompakt lerlager som var något bränt. Distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1368	Ugnshäll	Ett tjugotal stenar, 0,10–0,40 meter stora, som låg över en ca 2 m ² stor yta.
1374	Härdlager	Ett 0,05 meter tjockt, svart kollager. Lagret var finkornigt och distinkt mot underlagrande kontext.
1375	Lerlager	Ett 0,03–0,05 meter tjockt, gulgrått lerlager. Lagret var mycket kompakt och delvis var leran bränd. Kontaktyta mot underlagrande kontext, knr 1396 var distinkt, men diffus mot underlagrande kontext, knr 1430,
1393	Ugnshäll	Ett 40-tal stenar, 0,1–0,4 meter stora, som låg med flat sida uppåt över en yta av ca 2 m ² .
1394	Härdlager	Ett 0,02–0,10 meter tjockt svart/grått/vitt ask- och sotlager, som egentligen var flera tunna ask- och sotlinser, som grävdes som ett lager. Kontaktyta mot underlagrande kontexter var distinkt.

Tabellen fortsätter på nästa sida

1395	Kulturjordslager	Ett kulturjordslager.
1396	Raseringslager	Ett tiotal stenar, 0,10–0,15 meter stora, som låg innanför kantkedjan, knr 1225, och lerlagret, knr 1430,
1413	Kantkedja	Ett 20-tal stenar, 0,1–0,2 meter stora. Stenarna stod på högkant och bildade en kantkedja. Konstruktionen liknade närmast skalmursteknik fast med sand mellan skikten sten.
1415	Sättsandslager	Ett 0,10–0,25 meter tjockt, rödbrunt sandigt gruslager.
1430	Raseringslager	Ett lerlager med inslag av träkol och bränd lera.
1431	Lerlager	Ett mycket kompakt 0,02–0,07 meter tjockt lerlager.
1432	Kulturjordslager	Ett kompakt och fett 0,02 meter tjockt, brunt kulturjordslager med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1433	Nedgrävning	En nedgrävning, 1,00x2,00x0,10 meter.
1441	Lerlager	Ett mycket kompakt 0,02 meter tjockt, gulgrått lerlager med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1462	Lerlager	Gul lera.
1485	Lerlager	Ett kompakt lerlager med inslag av kulturjord.
1487	Stenkonstruktion	Ett tiotal stenar, 0,10 meter stora. Stenarna bildade en kvadrat.
1495	Lerlager	Ett kompakt gråbrunt lerlager med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1496	Kulturjordslager	Ett 0,02 meter tjockt kulturjordslager med distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1525	Träplanka	En plankor som enbart fanns i den NV profilen.

Tabell 259. Kontexter tillhörande hus E:H.

Figur 155. Flera decimeter tjocka asklager i profilen vid utgrävningsschaktets östra hörn, härrörande från ugnar i hus E:H i fas 12 och hus E:I i fas 13.

Figur 156. Patris för tillverkning av fågeldrakar till rundspännan av guld eller silver, fnr 5833.

MK 31, utomhus

Tomt III:1–2, MK 31

Lagertyp: avsatta utomhuslager

Funktion: lämningar efter tomtaktiviteter

Gruppen består till största delen av kulturlager som tillkommit i utomhusmiljö på tomt III. Det fanns även raseringslager från byggnader. Lagren innehöll avfall från hantverk i grannskapet, däribland mycket hornspill och två sländrissor (fnr 4752 och 4753), ett tinblbein (fnr 7370), samt

tuktad byggnadssten av kalksten och röd sandsten (fnr 27706 och 14271) och ett par kalkstensfossil (fnr 35324 och 35328). Ett anmärkningsvärt fynd var en patris av kopparlegering för tillverkning av ”fågeldrakar” i guldfolie till tidigare medeltida rundspännan (fnr 5833, *fig. 156*) (jfr Jansson 2010).

Kontext ID	Typ	Beskrivning
813	Raseringslager	Ett 0,01–0,02 meter tjockt, mörkt grått grus- och sandlager med inslag av kulturjord (20%). Lagret var mycket poröst och gick vid grävning nästan att sopa ihop. Kontaktyta mot underlagrande kontext (814) var diffus.
872	Kulturjordslager	Ett brunsvart kulturjordslager som var mycket fett.
888	Kulturjordslager	Ett gråvitt kulturjordslager med något inslag av kol och grus. Lagret var mycket poröst (närmast som damm). Kontaktytan mot underlagrande kontext var diffus.
892	Kulturjordslager	Ett rödbrunt, organiskt kulturjordslager med inslag av gödsel. Lagret var kompakt med diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
936	Syllsten	En sten, 0,4x0,2 meter stor.
937	Kulturjordslager	Ett gråbrunsvart kulturjordslager med inslag av kol. Lagret var poröst med homogen struktur och diffus kontaktyta mot underlagrande kontext.
939	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,10 meter tjockt, gråbrunt organiskt kulturjordslager. Lagret var kompakt med diffus-distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1162	Kulturjordslager	Ett 0,03–0,09 meter tjockt, brungrått ler- och kolblandat kulturjordslager. Lagret var poröst med homogen struktur och distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1209	Kulturjordslager	0,15–0,20 meter tjockt, rödbrunt kulturjordslager med stort inslag av gödsel. Lagret var fett och kompakt med homogen struktur och distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1212	Kulturjordslager	Ett 0,05–0,12 meter tjockt, brungrått kulturjordslager. Lagret var poröst med homogen struktur och diffus-distinkt kontaktyta mot underlagrande kontext.
1504	Utjämningslager	Ett 0,02–0,10 meter tjockt gråbrunt kulturjordslager med inslag av kol och träflis. Lagret var poröst och med distinkt kontaktyta mot underliggande lager.
1505	Raseringslager	Kontext nr 1505 bestod av fyra stenar, 0,10–0,40 meter stora.
1506	Raseringslager	Ett 0,03 meter tjockt, ler- och kolinblandat kulturjordslager. Kontaktyta mot underliggande lager var diffus.
1536	Kulturjordslager	Ett rödbrunt träigt lager. Lagret var mycket luftigt och poröst.

Tabell 260. Kontexter tillhörande MK 31.